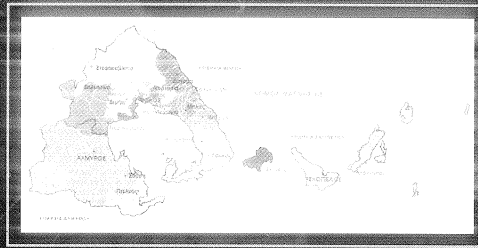

Πρακτικά ημερίδας με θέμα:

“Νέοι Δήμοι Τεχνικές Υπηρεσίες”

2 Ιουλίου 1999

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Πρακτικά Ημερίδας με θέμα:

“Νέοι Δήμοι
Τεχνικές Υπηρεσίες”

2 Ιουλίου 1999

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ

ΠΡΙΝΤΖΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

Πρόεδρος Δ.Ε. ΤΕΕ Μαγνησίας

ΜΠΑΚΛΑΤΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΗ

Μέλος Δ.Ε. ΤΕΕ Μαγνησίας

ΑΔΑΜΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Μέλος Δ.Ε. ΤΕΕ Μαγνησίας

ΦΛΑΜΠΟΥΡΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

Μέλος Δ.Ε. ΤΕΕ Μαγνησίας

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΜΠΑΚΛΑΤΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΗ

Μέλος της Δ.Ε. του ΤΕΕ Μαγνησίας

ΓΙΑΜΑΚΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ

Μέλος της Δ.Ε. του ΤΕΕ Μαγνησίας

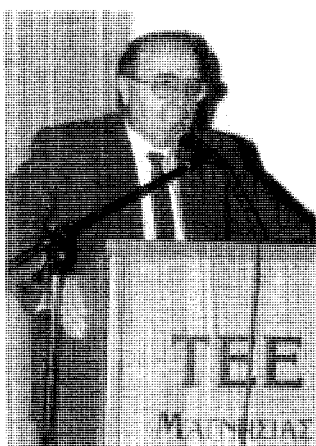
ΣΟΥΡΛΑΣ ΠΕΤΡΟΣ

Μέλος της Δ.Ε. του ΤΕΕ Μαγνησίας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- 09:00 π.μ. Έναρξη - Χαιρετισμοί.
10:00 π.μ. ΤΖΑΝΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ
Υφυπουργός Εσωτερικών-Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.
Θέμα : **«Οι Ομάδες Διοίκησης Έργου (ΟΔΕ) ως Θεσμοί των Τ.Υ. των Νέων Δήμων».**
- 10:15 π.μ. ΜΕΡΓΙΑΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ,
Βοηθός Νομάρχη Μαγνησίας.
Θέμα : **«Σχέσεις Τεχνικής Υπηρεσίας Ν.Α.Μ. και Καποδιστριακών Δήμων».**
- 10:30 π.μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ,
Τεχνικής Υπηρεσίας Υπουργείου Εσωτερικών.
Θέμα : **«Τεχνική στήριξη νέων Δήμων - Τεχνικές Υπηρεσίες-Σχέσεις τους με τις αντίστοιχες της Περιφέρειας και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης».**
- 10:45 π.μ. ΠΕΡΙΣΣΗΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ,
Δήμαρχος Σκοπέλου και Μέλος του Δ.Σ. της ΤΕΔΚ.
Θέμα : **«Υπηρεσίες και προβλήματα νέων (Καποδιστριακών) Δήμων».**
- 11:00 π.μ. ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ,
Νομαρχιακός Σύμβουλος - Προϊστάμενος ΤΥΔΚ.
Θέμα : **«ΤΥΔΚ - Μία Κοινωνικοποιημένη Υπηρεσία».**
- 11:15 π.μ. Διάλειμμα - Καφές
11:30 π.μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΩ, *Δήμαρχος Ιωλκίου.*
Θέμα : **«Δήμοι από εκούσια συνένωση - Προβλήματα».**
- 11:45 π.μ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ,
Πρόεδρος Κοινότητα Ανάβρας
Θέμα : **«Λειτουργία Κοινοτήτων πριν και μετά τον Καποδίστρια».**
- 12:00 π.μ. ΜΟΥΧΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, *Αρχιτέκτων Μηχανικός.*
Θέμα : **«Θεσμικό Πλαίσιο - Δημοτικές Επιχειρήσεις».**
- 12:15 μ.μ. ΑΡΕΘΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, *Δήμαρχος Μηλεών.*
Θέμα : **«Παρέμβαση των Δήμων στην Αγροτική Ανάπτυξη».**
- 12:30 μ.μ. ΦΕΓΓΙΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ,
Υπεύθυνος γραφείου Θεσσαλίας ΕΕΤΑΑ.
Θέμα : **«Προδιαγραφές οργάνωσης Υπηρεσιών - σύνταξη Ο.Υ. για τους νέους ΟΤΑ».**
- 12:45 μ.μ. Παρεμβάσεις - Συζήτηση.
14:00 μ.μ. Μπουφές.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κυρίες και Κύριοι για τον εναρκτήριο λόγο της Ημερίδας, δίνω το λόγο στον Πρόεδρο του Τμήματος ΤΕΕ κύριο Γιάννη Πρίντζο.

Ο Πρόεδρος ΤΕΕ Μαγνησίας
κ. Γιάννης Πρίντζος.

Έναρξη της Ημερίδας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Σας καλωσορίζω στη σημερινή Ημερίδα που γίνεται σ' αυτή τη φιλόξενη - θέλω να πιστεύω - αίθουσα. Θα ήθελα ιδιαίτερα να ευχαριστήσω όλους εκείνους οι οποίοι ήλθαν να πάρουν μέρος στη σημερινή Ημερίδα η οποία πιστεύω έχει μία ιδιαίτερη σημασία. Και η σημασία της αυτή γίνεται πιο μεγάλη γιατί η Τοπική Αυτ/ση είναι εθνική υπόθεση. Περνάει μία κρίσιμη φάση, βρισκόμαστε σε μία τομή η οποία είναι αδήριτη ανάγκη να επιτύχει.

Βεβαίως ίσως δεν ήταν η καλύτερη εποχή να οργανώσουμε αυτή την Ημερίδα. Είμαστε μέσα στο καλοκαίρι, υποχρεώσεις υπάρχουν πολλές, και βέβαια αρχίζει και εποχή των διακοπών. Σήμερα θα είχαμε μαζί μας και τον Υφυπουργό Εσωτερικών τον κ. Τζανή και την Εθνικής Οικονομίας και Ροδόλα Ζήση, τους δύο Υφυπουργούς μας. Δυστυχώς όμως ένα έκτακτο Υπουργικό Συμβούλιο δεν τους επέτρεψε να παραστούν στη σημερινή Ημερίδα. Ο κ. Φλαμπούρης θα διαβάσει τα τηλεγραφήματα αυτά, γιατί και άλλοι Βουλευτές είχαν κολύματα και δεν μπόρεσαν να παραστούν.

Είναι γεγονός, ότι στα τελευταία 6 χρόνια έγιναν νομοθετικές ρυθμίσεις που άλλαξαν στην πραγματικότητα τα δεδομένα στο χώρο της Αυτοδιοίκησης και δημιούργησαν μια νέα πραγματικότητα. Κορυφαίες νομοθετικές ρυθμίσεις ήταν :

- ▶ Η καθιέρωση της αιρετής Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.
- ▶ Το πρόγραμμα Καποδιστριας μέσω του οποίου έγινε η συνένωση των Κοινοτήτων σε Δήμους.
- ▶ Η μεγάλωση των περιφερειών και ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου τον οποίον θα ασκούν.

Σίγουρα οι παραπάνω ρυθμίσεις αποτελούν μία τομή στην Αυτοδιοίκηση και στην Διοίκηση γενικότερα. Πιστεύω όμως, ότι οι παραπάνω ρυθμίσεις δεν εντάχθηκαν σε ένα συνολικό πρόγραμμα εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης και αποκέντρωσης. Το κράτος για να λειτουργεί σωστά θα πρέπει να είναι : **ΕΝΙΑΙΟ - ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΟ ΚΑΙ ΑΠΟΣΥΓΚΕΝΤΡΩΜΕΝΟ**. Το Κράτος πρέπει να προάγει και προασπίζει την αποκέντρωση και την Αυτοδιοίκηση, όπως επιτάσσει άλλωστε το Σύνταγμα στα άρθρα 101 και 102. Αναγκαία συνθήκη για να ολοκληρωθεί ο μετασχηματισμός είναι η μεταφορά πόρων και αρμοδιοτήτων. Πρέπει να τονίσω εδώ ότι η οποιαδήποτε μεταφορά αρμοδιοτήτων θα πρέπει να συνοδεύεται πάντα με τους αναγκαίους πόρους. Η Τ.Α. χρειάζεται ένα μικτό σύστημα ιδίων εσόδων και επιχορηγήσεων όπως εφαρμόζεται σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Αναφέρω μερικές ενδεικτικά :

	Επιχορηγήσεις	Ίδια έσοδα
Βέλγιο	61%	39%
Γαλλία	35%	65%
Γερμανία	28%	72%
Δανία	44%	56%
Ιταλία	84%	16%

Στη χώρα μας οι επιχορηγήσεις της Τ.Α. καθορίζονται από το Νόμο 1828/89. Συνιστούνται περίπου στο 20% και μάλιστα δεν αποδίδονται πάντα εξολοκλήρου στους Ο.Τ.Α.

ΝΕΟΙ ΔΗΜΟΙ

Βρισκόμαστε ήδη στον έβδομο μήνα λειτουργίας των νέων Ο.Τ.Α. που προέκυψαν από το πρόγραμμα «Καποδίστριας». Είναι γνωστή η διαδικασία η οποία ακολουθήθηκε. Η συνένωση υπήρξε αναγκαστική με πρόταση που διαμορφώθηκε από τις περιφέρειες και μάλιστα χωρίς να γίνει συζήτηση στο ανώτερο πολιτικό όργανο του Νομού, το Νομαρχιακό Συμβούλιο και χωρίς να προηγηθεί μελέτη σε επίπεδο Νομού. Έτσι ο χωροταξικός σχεδιασμός των ΟΤΑ δεν βασίστηκε απόλυτα σε συγκεκριμένα αντικειμενικά και επιστημονικά κριτήρια χωροταξικά, κοινωνικά, ιστορικά, κοινωνικά, οικονομικά, πληθυσμιακά με τα οποία θα είχαν αποφευχθεί ακραίες περιπτώσεις κακής χωροθέτησης Δήμων.

Οι παραπάνω αιτιάσεις δεν αναιρούν την αναγκαιότητα του περιορισμού της ποσοδιάστασης της Τ.Α. και της συνένωσης των μικρών και μη βιώσιμων κοινοτήτων σε Δήμους, οι οποίοι θα έχουν τη δυνατότητα καλύτερης εξυπηρέτησης των πολιτών και την άσκηση αξιόλογης αναπτυξιακής πολιτικής, εξυπηρετώντας κατά το καλύτερο τρόπο την αρχή της Επικουρικότητας.

Σήμερα οι Νέοι Δήμοι, βρίσκονται σε μία κατάσταση «αμηχανίας» έως «χαοτική».

- ▶ Δεν έχουν οριοθετηθεί πλήρως οι αρμοδιότητες ή δεν υπάρχει η απαιτούμενη πληροφόρηση.
- ▶ Δεν υπάρχουν οι απαιτούμενοι λειτουργικοί και αναπτυξιακοί πόροι. Το Πρόγραμμα ΕΠΤΑ που προορίζεται να υποστηρίξει τους νέους Δήμους, καθυστερεί και δεν έχει ακόμη ενεργοποιηθεί.
- ▶ Οι Δήμοι στερούνται των απαιτούμενων Υπηρεσιών για την υποστήριξή τους.
- ▶ Δεν υπάρχει η απαιτούμενη στελέχωση από ειδικούς επιστήμονες.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνουμε στον τομέα των Τεχνικών Υπηρεσιών, οι οποίες θα καλύπτουν τους Δήμους στη σύνταξη των μελετών και την επέλευση των έργων. Το πρόγραμμα «Καποδίστριας» προβλέπει τη σύσταση Τεχνικών Υπηρεσιών σε κάθε Δήμο. Η ανεπάρκεια όμως των πόρων των ΟΤΑ αποτελεί φραγμό για κάτι τέτοιο. Έτσι οι Δήμοι εξυπηρετούνται από την ΤΥΔΚ, η οποία με την ελλιπή στελέχωσή της και ανεπαρκή δομή της, «αγκομαχά» να καλύψει τις ανάγκες των Δήμων και πολλές φορές εκ των πραγμάτων αυτό είναι αδύνατο. Διατυπώνονται διάφορες απόψεις:

▶ Να συσταθούν Τεχνικές Υπηρεσίες σε επίπεδο Δήμων χωρίς όμως να στοιχειοθετείται η εξεύρεση πόρων.

▶ Να συσταθούν Διαδημοτικές Τεχνικές Υπηρεσίες.

▶ Τελευταία, εξαγγέλθηκε από την ΤΕΔΚ Μαγνησίας, η σύσταση Τεχνικής Υπηρεσίας, η οποία όμως θα πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι δεν μπορεί να υποκαταστήσει την ΤΥΔΚ, με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

▶ Να αναβαθμισθεί η υπάρχουσα Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΥΔΚ), σε επίπεδο Νομού, να μετατραπεί σε Δ/ση, να στελεχωθεί με το απαιτούμενο επιστημονικό προσωπικό, το οποίο

άλλοτε πληρώνεται από Κρατικούς Πόρους, χωρίς αυτό να έρχεται σε αντίθεση με τη σύσταση Τεχνικών Υπηρεσιών σε όσους Δήμους, αυτό είναι δυνατόν.

Εξέλιξις δεν είναι δυνατόν η Περιφερειακή Διοίκηση, σε επίπεδο Νομού, να λειτουργήσει χωρίς την κάλυψη Τεχνικής Υπηρεσίας, οιασδήποτε μορφής. Η πολυετής θητεία μου στην Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων Μαγνησίας και στην Αυτοδιοίκηση γενικότερα, μου δίνει το δικαίωμα, εκφράζοντας προσωπική άποψη, να υποστηρίξω ότι η τελευταία άποψη είναι η μόνη ρεαλιστική και άμεσα αποδοτική για τους Δήμους, εν όψει μάλιστα και του 3ου Κ.Π.Σ.

Κυρίες, και Κύριοι,

Όλα τα παραπάνω προβλήματα, οδήγησαν το Τεχνικό Επιμελητήριο μαγνησίας, τον θεσμοθετημένο Σύμβουλο της Πολιτείας, να διοργανώσει την σημερινή Ημερίδα. Θα ακουστούν απόψεις και κρισιών εισηγητών, που είναι πολύ κοντά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. ζουν τα προβλήματά της και γνωρίζουν τις δυνατότητες και το ρόλο της. Θα εξαχθούν συμπεράσματα και θα διαμορφωθούν τρετάσεις, οι οποίες θα τεθούν υπ' όψιν των κυβερνητικών οργάνων, προκειμένου να ληφθούν αποφάσεις και αν γίνουν παρεμβάσεις στην κατεύθυνση επίλυσης των προβλημάτων που εμφανίζονται σήμερα, στο χώρο της Τ.Α. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι Εθνική υπόθεση. Και μας αφορά όλους.

Τα κόμματα και οι Κυβερνήσεις, είναι ανάγκη να αντιληφθούν ότι οι Δήμοι που προέκυψαν από συνένωση, πρέπει παντί τρόπο να στηριχθούν, για να ασκήσουν το ρόλο τους. Πρέπει με ταχύτατους ρυθμούς, να τους δοθεί η δυνατότητα απόκτησης Διοικητικής υποδομής, αρμοδιοτήτων, σαφώς οριοθετημένων, που θα συνοδεύονται από αναγκαίους πόρους. Τα χρονικά όρια είναι λίγα και κίνδυνος απογοήτευσης και αποτυχίας ορατός.

Σας ευχαριστώ ιδιαίτερα για τη συμμετοχή σας στη σημερινή ημερίδα.

Το Προεδρείο της Ημερίδας.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : ... Ευχαριστούμε τον Πρόεδρο του Τοπικού Τμήματος ΤΕΕ Μαγνησίας για την εισαγωγή - χαιρετισμό. Σας καλωσορίζουμε κι' εμείς εκ μέρους του Προεδρείου στη σημερινή Ημερίδα που διοργανώνει το Τεχνικό Επιμελητήριο με το τόσο καινό θέμα «*Λειτουργία νέων Δήμων - Τεχνικές Υπηρεσίες*». Ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή που το πρόγραμμα «*ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ*» έχει ήδη μπει σε λειτουργία.

Θα ήθελα τώρα να δώσουμε το λόγο στον κ. Νομάρχη για ένα σύντομο χαιρετισμό.

Ο Νομάρχης Μαγνησίας κ.
Παναγιώτης Σκοπινιώτης.

ΝΟΜΑΡΧΗΣ : Με ιδιαίτερη χαρά συμμετέχουμε στη σημερινή Ημερίδα του Τεχνικού Επιμελητηρίου. Όπως και σε κάθε πρωτοβουλία που βοηθά στο ν' ανοίξει ένας διάλογος για τα καυτά προβλήματα της Αυτοδιοίκησης. Της Αυτοδιοίκησης όλων των επιπέδων. Και πρώτα και κύρια σ' ότι αφορά τη σημερινή Ημερίδα, τα προβλήματα των νέων Καποδιστριακών όπως ονομάστηκαν Δήμων.

Όπως ήδη ακούστηκε κι' απ' τον Πρόεδρο του Τοπικού Τμήματος Τεχνικού Επιμελητηρίου, πράγματι έχει ολοκληρωθεί ένας κύκλος μεταρρυθμίσεων στο διοικητικό σύστημα της χώρας. Με την καθιέρωση της Τ.Α., των νέων Δήμων, και την δραστηκή ενδυνάμωση της Περιφέρειας, της κρατικής Περιφέρειας. Έχω τη γνώμη ότι μετά την ολοκλήρωση αυτού του κύκλου, και με όλες τις αδυναμίες που υπήρξαν, το πρώτο το οποίο πρέπει να μας απασχολήσει και το πρώτο ερώτημα το οποίο πρέπει ν' απαντηθεί, είναι το ποιος κάνει τι; Και αυτό το

ερώτημα δεν επιδέχεται γενικές απαντήσεις, αλλά χρειάζεται σαφείς και συγκεκριμένες απαντήσεις.

Αντιλαμβάνεσθε ότι όπως εξελίσσονται τα πράγματα, εάν δεν απαντηθεί αυτό το ερώτημα ο κίνδυνος καλύψεων δυσλειτουργιών, συγχύσεων και αυτό που στην Ελλάδα είναι πάρα πολύ προσφιλέσ' όλους μας των πολλών ανευθυνο-υπεύθυνων, είναι ορατός. Πιστεύω ότι η απάντηση στο ερώτημα αυτό δεν είναι πολιτικά ουδέτερη. Γιατί μπορούν να δοθούν πολλές απαντήσεις στο ερώτημα αυτό. Εμείς είμαστε Αυτοδιοίκηση όμως. Και πιστεύω ότι πρέπει να κάνουμε ότι περνά απ' το χέρι μας ώστε η απάντηση στο ερώτημα να υπηρετεί δύο κριτήρια : Αυτό που λέγεται αρχή της επικουρικότητας, δηλαδή οι αποφάσεις παίρνονται στο πλησιέστερο δυνατό προς τον πολίτη επίπεδο και το τεκμήριο της αρμοδιότητας υπέρ της Αυτοδιοίκησης. Το αντίστροφο δηλαδή απ' αυτό που ισχύει με το ισχύον Σύνταγμα. Σήμερα το Σύνταγμα λέει ότι οι υποθέσεις είναι κρατικές εκτός αυτών που αποκεντρώνονται. Εμείς λέμε ότι οι υποθέσεις όλες ανήκουν στην Αυτήση εκτός αυτών που ρητά επιφυλάσσει το κράτος για τον εαυτό του γιατί είναι αρμοδιότητες επιτελικού χαρακτήρα. Ή αφορούν την Εθνική Άμυνα, τη Δημόσια Τάξη, Παιδεία, αρμοδιότητες που προφανώς, πρέπει ν' ασκούνται από το κράτος.

Άρα λοιπόν η απάντηση στο ερώτημα αυτό πρέπει νάναι με βάση δύο κριτήρια. Και το πρώτο το οποίο πρέπει πρώτα ν' αντιμετωπισθεί απ' όλα τα θέματα τα οποία συνδέονται με αυτό το ερώτημα το οποίο έθεσα, είναι η αναμόρφωση των επιπέδων του δημοκρατικού προγραμματισμού. Αυτό είναι κατά τη γνώμη μου το κορυφαίο πρόβλημα που πρέπει ν' απασχολήσει την Αυτοδιοίκηση στη περίοδο που μπαίνουμε. Όλων των επιπέδων. Και τη Δημοτική και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

Σήμερα λειτουργεί ο 1622, ένας νόμος που έχει ξεπεραστεί από τα πράγματα. Με βάση λοιπόν τα κριτήρια που είπαμε προηγουμένως, κι' ενόψει της κατάρτισης και υλοποίησης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, χρειάζεται ριζική αναμόρφωση της νομοθεσίας. Και άμεσα μια πολιτική συμφωνία με τη κυβέρνηση, με το Υπουργείο Εσωτερικών και με τα' άλλα συναρμόδια Υπουργεία. Γιατί το κρίσιμο θέμα που θ' αντιμετωπίσουμε την επόμενη περίοδο, ποιος σχεδιάζει. Και μέχρι ποιού σημείου σχεδιάζει. Δε μπορεί για παράδειγμα ένας δρόμος - ένα παράδειγμα ενδεχομένως και τοπικής σημασίας, να θεωρείται Εθνικός Δρόμος και να σχεδιάζεται απ' το ΥΠΕΧΩΔΕ ή στην καλύτερη περίπτωση απ' την Περιφέρεια. Άρα λοιπόν πρέπει γρήγορα να ληθούν αστάχια ζητήματα και να βρει το κάθε επίπεδο διοίκησης και αυτοδιοίκησης το ρόλο που δικαιολογεί η ύπαρξή του. Ο Δήμος έχει την ευθύνη την αποκλειστική του σχεδιασμού σε δημοτικό επίπεδο, η Νομαρχία, η Ν.Α. σαν νομαρχιακό, η Περιφέρεια σε περιφερειακό κ.ο.

Από κατά τη γνώμη μου είναι τα κρίσιμα πολιτικά προβλήματα τα οποία έχουμε μπροστά μας την επόμενη περίοδο. Και είναι το 1ο θέμα νομίζω το οποίο πρέπει να μας απασχολήσει και τα κομματικά συνδικαλιστικά μας όργανα και την ΕΝΕ και την ΚΕΔΚΕ. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να δούμε και την πορεία των νέων Δήμων. Η οποία οπωσδήποτε είναι δύσκολη. Ήταν μία μεταρρύθμιση η οποία εκκρεμούσε ίσως και δύο 10ετίες, έγινε. Έγινε με αδυναμίες και στο χωροταξικό σχεδιασμό και στην οργάνωση των Δήμων. Πρέπει να δούμε τώρα πως θα στηριχθούν.

Κι ένα απ' τα κομματικά ζητήματα είναι αυτό που θίγει η σημερινή Ημερίδα. Δε μπορώ να διαχωρθώ Ζήμιο χωρίς Τεχνική Υπηρεσία. Το οικονομικό. Βεβαίως πρέπει να λυθεί το οικονομικό πρόβλημα προκειμένου ν' αποκτήσουν οι δήμοι έστω μια ευρύτερη ομάδα δήμων, μία Τεχνική Υπηρεσία. Καταλαβαίνω απόλυτα τον προβληματισμό που εξέφρασε και ο Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου. Θέλω να κάνω όμως ένα σχόλιο. Αν δεχτούμε το σενάριο της ενδυνάμωσης της ΤΥΔΚ προφύγει ότι στη πράξη είναι ένα σενάριο αμφισβήτησης έως κατάργησης της θεσμικής αυτονομίας των δήμων. Διότι η ΤΥΔΚ υπάγεται στον κρατικό περιφερειάρχη. Στο διορισμένο περιφερειάρχη. Κατά τα ψέματα. Μ' όλη την καλή διάθεση των στελεχών της, και την ξέρουμε. Και είναι συνεργάτες μας. Κι αυτοδιοικητικοί οι περισσότεροι απ' αυτούς. Αλλά είναι όμως υπάλληλοι υπαγόμενοι στον διορισμένο περιφερειάρχη. Κι η Αυτοδιοίκηση πρέπει να διασφαλίζει τη διοικητική και θεσμική της αυτονομία.

Θεωρώ βαθύτατα λαθεμένη την άποψη που δίνει προοπτική στη ΤΥΔΚ ενώ πρέπει να συγκινηθούν όλα τα πυρά στην ανάγκη απόκτησης πόρων στην Α/βάθμια Αυτ/ση για ν' αποκτήσει σταδιακά τη δική της Τεχνική Υπηρεσία. Ο Δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο θα κάνουν κομμάτι στο Δήμο τους. Κανένα άλλο όργανο δε δικαιολογείται να κάνει κομμάτι. Να βρούμε μεταβατικές λύσεις. Και στις μεταβατικές λύσεις δηλώνουμε την ετοιμότητά μας κι' εμείς να συνεργαστούμε μαζί με την ΤΥΔΚ. Και με τις Τεχνικές μας Υπηρεσίες και με την Αναπτυξιακή μας Επιταξίε με προγραμματικές συμβάσεις. Με ότι θέλετε, να σας βοηθήσουμε με όλη μας τη διάθεση μέχρι να ληθούν τα θέματα. Αλλά όχι στ' όνομα των προσωρινών δυσκολιών να δημιουργήσουμε θεσμικές απρεβύσεις οι οποίες θα κληρονομηθούν, θα μείνουν και θα τις βρούμε μπροστά μας για πέρα πολλά χρόνια και θα δυσκολεύουν το ρόλο της Αυτοδιοίκησης.

Αυτή είναι η προσωπική μου άποψη, και με την εμπειρία στην Αυτοδιοίκηση και στα συνδικαλιστικά όργανα. Βεβαίως όλες οι απόψεις ακούγονται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Εγώ την καταθέτω για το δικό σας προβληματισμό. Ευχαριστώ το Τεχνικό Επιμελητήριο που μου έδωσε την ευκαιρία αυτής της σύντομης παρέμβασης.

Κι' επιπλέον θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για τη διάθεσή μας για συνεργασία. Για συνεργασία ισότιμη. Δε μας διακρίνει καμία διάθεση ηγεμονισμού, δε μας διακρίνει καμία διάθεση επιβολής, θέλουμε ισότητα να συζητήσουμε μαζί σας και να θέσουμε τις όποιες δυνάμεις έχουμε στη διάθεσή σας για να στηρίξουμε αυτό το μεγάλο μεταρρυθμιστικό εγχείρημα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ Ευχαριστούμε το Νομάρχη Μαγνησίας. Να σας μεταφέρω τους χαιρετισμούς του Υπουργού του κ. Τζανή και της Υπουργού της κας Ροδούλας Ζήση. Οι οποίοι λυπούνται ειλικρινά που δε θα μπορούσαν να παρευρεθούν λόγω ανειλημμένων υπηρεσιών. Όπως ανέφερε κι' ο Πρόεδρος, γίνεται σήμερα, ένα έκτακτο υπουργικό συμβούλιο. Καθώς επίσης και ο κ. Σούβλας, ο Βουλευτής Μαγνησίας, μας ευχαριστεί για την τιμητική πρόσκληση, εύχεται καλή επιτυχία, αλλά λόγω απουσίας δε μπορεί να παρευρεθεί. Ακόμη ένας Βουλευτής, ο κ. Χρήστος Οικονόμου - Βουλευτής Γριλάων, χαιρετίζει τη σημερινή Ημερίδα και δε μπορεί να παρευρεθεί. Να δώσουμε το λόγο τώρα στον κ. Θεανώση Νάκο, Βουλευτή Μαγνησίας.

ΝΑΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ : κ. Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι,

Είναι πράγματι χρήσιμη η σημερινή Ημερίδα, που γίνεται ουσιαστικά μισό χρόνο μετά την ανάληψη των καθηκόντων των νέων δημοτικών αρχόντων με το σύστημα που προέκυψε. Σύστημα για το οποίο η Νέα Δημοκρατία είχε εκφράσει ενστάσεις κυρίως σε δύο επίπεδα.

Πρώτον. Στον καταναγκασμό, πράγμα που φάνηκε και φαίνεται και θα μας ταλαιπωρήσει τον επόμενο καιρό και τα επόμενα χρόνια. Κοιτώντας ως προς την γεωγραφική κατανομή. Αλλά και με τον τρόπο που προχώρησε αυτό το μέτρο. Εμπειρίες από άλλα κράτη όπως π.χ. στη Γαλλία όπου είχε προηγηθεί υποδομή και μετά ήλθε η πρακτική υλοποίηση αυτού του προγράμματος με τη συνένωση των Κοινοτήτων, αυτό εδώ όπως ήταν φυσικό δεν έγινε. Γι' αυτό λοιπόν τα προβλήματα τα οποία παρουσιάζονται είναι τεράστια και φοβούμαι δυσεπλήρωτα. Θ' αναφερθώ μόνο στον εξοπλισμό που αποτελεί μνημείο αντικατάραξης της

Ο Βουλευτής Ν.Δ. Μαγνησίας πολιτικής ηγεσίας της κυβέρνησης.
κ. Αθανάσιος Νάκος.

Έχουν ζητήσει οι Δήμοι μηχανήματα. Κι' έχουν πάει σε ορεινά μέρη γρηξίντερ ή σε πεδινά άλλα μηχανήματα τα οποία δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Το να στείλεις από ένα μηχανήμα σ' ένα δήμο το οποίο μάλιστα δεν το χρειάζεται κιόλας, είναι προφανές ότι δεν αποτελεί βοήθεια. Η αυτοκίνητα τα οποία είναι παλιάς τεχνολογίας βενζινοκίνητα και η συντήρησή τους ή η κίνησή τους απαιτεί τεράστιες δαπάνες. Άρα λοιπόν η προχειρότητα, επισημοποιείται με τον καλύτερο τρόπο. Οικονομικοί πόροι δεν έχουν εξασφαλιστεί. Η οργάνωση και η στελέχωση ακόμα βρίσκονται σ' επίπεδο υποσχέσεων. Ο πολίτης ταλαιπωρείται. Οι κάτοικοι των Κοινοτήτων παρ' όλα τα περι αντιθέτου διαλεχθέντα πρέπει να πάνε στην έδρα του Δήμου για να πάρουν ένα πιστοποιητικό, από τις Κοινότητες έχουν φέρει ακόμα κι' αυτά τα κομμάτια που έδιναν πιστοποιητικά, έχουν πάει στην έδρα του Δήμου. Βεβαίως δεν υπάρχει σύνδεση με της Κοινότητες. Εμείς που γυρίζουμε τις Κοινότητες βλέπουμε τους αγανακτισμένους κατοίκους. Πιστεύω ότι το τοπίο είναι ιδιαίτερα θολό. Εξάλλου τα περισσότερα απ' αυτά τα ζητάτε.

Και βεβαίως οι άμοιροι Δήμαρχοι οι καινούργιοι, δεν ξέρουν κατά που να γονούν. Πληθώρα εγκυκλίων, πληθώρα υποσχέσεων, αλλά οργανωμένα πράγματα που να καταλάβεις ότι έστω και με την πρώτη δυσκολία κάτι θα μπει σε κάποια σειρά, εγώ νομίζω ότι κινένας από τους δημοτικούς άρχοντες δεν έχει δει. Και μπαίνω στο θέμα, για να πω δυο πράγματα για τα έργα και για τον τρόπο που μπορούν οι νέοι δήμοι ν' αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα.

Πρώτη διαπίστωση είναι η απουσία αυτών των πόρων. Θα υπενθυμίσω ότι στην εισηγητική έκθεση του νομοσχεδίου για τη συνένωση των Κοινοτήτων υπήρχαν συγκεκριμένοι πόροι. Και μάλιστα ο προϋπολογισμός ανερχόταν σε αρκετά τρισεκατομμύρια δραχμές κατανομημένα στην προσεχή δετία. Απ' αυτά δεν υπάρχει δραχμή. Χωρίς λεφτά βεβαίως δε μπορείς να κάνεις τίποτα, δε μπορείς να κάνεις και Τεχνικές Υπηρεσίες.

Αλλά να δούμε την αλληλοεπιζήτηση. Όταν λέμε Τ.Υ. του δήμου, του σπουδαιότερου δήμου. Των 3.000, των 4.000 κατοίκων. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι υπόρχει ένας μηχανικός, ένας βοηθός του μηχανικού, μία γραμματειακή υποστήριξη και κάποιος που σχεδιάζει κάτι. Δηλαδή 4-5 άτομα 4-5 άτομα πόσο κόστος, πόσο προϋπολογισμό έχουν για τον καινούργιο δήμο; Ποιος είναι ο προϋπολογισμός των έργων που πρέπει να κάνουν ούτως ώστε να δικαιολογείται η ύπαρξη αυτής της Τ.Υ.; Εάν το βάλετε και μ' ένα ποσοστό 3-4% ή 5% ή και 10% να το βάλετε, βλέπετε ότι τα έργα τα οποία έχουν να διαπραγματευτούν ως μελέτη, επίβλεψη, ελη τη διαδικασία, είναι εκατοντάδων εκατομμυρίων ανά δήμο το χρόνο. Πράγμα το οποίο δεν φαίνεται τουλάχιστον ότι θα γίνει.

Ποια είναι τοπικής σημασίας του δήμου; Η οδοποιία μέσα στο δήμο; Είναι Νομαρχιακού επιπέδου; Ή είναι κι επαρχιακού επιπέδου; Ή είναι κι εθνικού επιπέδου;

Άρα λοιπόν σαφής διαχωρισμός των έργων που είναι στην αρμοδιότητα των ΟΤΑ και όλων των άλλων εμπλεκόμενων φορέων, προφανώς δεν υπάρχει. Γι' αυτό και ο κ. Νομάρχης είτε πάρα πολύ σιωπώ για την αλληλοεπικάλυψη.

Και ποιο είναι η ανεξαρτησία των ΟΤΑ, όταν δεν μπορούν ή δεν θα μπορούν ν' αποφασίζουν ότι το τάδε έργο θέλω να κάνω και το θέλω μ' αυτό τον τρόπο. Άρα λοιπόν να εκφραστεί αυτό που λέμε κι' έχει γίνει το σύμφωνο η τοπική κοινωνία, τουλάχιστον σ' αυτό το επίπεδο.

Αυτά όλα τα θέματα δυστυχώς κυρίες και κύριοι δε μπορεί να λύνονται στο πόδι. Δε γίνεται να γίνονται στο πόδι. Γι' αυτό ανέφερα το παράδειγμα της Γαλλίας όπου είχε δημιουργήσει την υποδομή πριν να προχωρήσει σ' αυτό το στάδιο της συνένωσης Κοινοτήτων και μετά προχώρησε και ήταν βασιστικά η σφραγίδα και η υπογραφή μιας ολόκληρης διαδικασίας που είχε ξεκινήσει. Εδώ κάνει το ακριβώς το αντίθετο. Και βεβαίως μερικές φορές χρειάζεται κάποιον να τον πετάξεις στη θάλασσα για να κολυπήσει, αλλά εν πάση περιπτώσει κάτι πρέπει να έχει γύρω του. Εδώ δεν έχει τίποτα.

Πιστεύω ότι θα ήταν λάθος η Τ.Υ. Δήμων και Κοινοτήτων - και συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Νομάρχη - να ξαναμπει στο μικροσκοπιο της κομματικής ωφελιμότητας. Ο διορισμένος Περιφερειάρχης ο οποίος εμφανίζεται καθημερινά, και αντικατέστησε τον παλιό διορισμένο Νομάρχη, και λειτουργεί μ' αυτόν τον τρόπο, κι εσείς το γνωρίζετε καλύτερα από μένα, προφανώς θα ποξεί τα παιχνίδια που εάν τα έργα όλα έγιναν από μία Τ.Υ. Δήμων και Κοινοτήτων που θα υπάγεται στον Περιφερειάρχη. Εμείς; είμαστε αντίθετοι προς αυτή τη δομή. Άλλες, και πιστεύω ότι μπορεί να αρχίσει μία εκστρατεία, άλλες διαδικασίες μπορούν να υπάρξουν.

Διότι μία γενική σύνδεση σχηματοποιημένη μ' εργαλείο την ΤΕΔΚ, ούτως ώστε οι μελέτες και κυρίως οι μελέτες είναι, να μπορούν να υλοποιούνται έστω και συμπληρωματικά από δήμο με διάφορες ειδικότητες. Π.χ. γειτονικοί δήμοι ν' αποκτήσουν μία ενιαία αντίληψη ιδίως αυτοί που έχουν όμοια, παρόμοια αναπτυξιακά χαρακτηριστικά, δηλαδή την ίδια φυσιογνωμία. Κι' επειδή κανένας δήμος ιδίως όταν δεν υπάρξουν πρόσθετοι πόροι δε θα μπορέσει ν' αντέξει Τ.Υ. ολόκληρη σιάνη, να λειτουργεί συμπληρωματικά και να υπάρχει σε επίπεδο ευρύτερης περιφέρειας.

Θα μου πείτε πάμε στους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους; Όχι. Θα μπορούσε όμως να είναι μία τέτοια μορφή συνεργασίας υπό την καθοδήγηση και επίβλεψη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Διότι αν προβολήσουμε το θεσμό για τον οποίο εμείς είχαμε πάρα πολλές ενστάσεις, τότε θα το βρούμε μπροστά μας. Δηλαδή, τι θ' αντικαταστήσουμε μετά από τόσα χρόνια; Το μοντέλο του παλιού Κοινοτάρχη με τον διορισμένο Νομάρχη, με τους νέους Δημάρχους και το διορισμένο Περιφερειάρχη; Αυτό θα ήταν το χειρότερο που θα μπορούσε να γίνει. Άρα δε θάπρεπε να μιλάμε για Τοπική Αυτοδιοίκηση, για έκφραση των τοπικών κοινωνιών και μεταβίβαση αρμοδιοτήτων. Και δυστυχώς η μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων χολαίνει. Δεν υπάρχει νομοσχέδιο στο οποίο στο τέλος να μην υπάρχει παράγραφος ότι αυτή η αρμοδιότητα η συγκεκριμένη εξαιρείται απ' αυτές που μεταβιβάζονται προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Άρα λοιπόν θ' πρέπει να περιχαρακωθεί, να καθοριστούν οι αρμοδιότητες επιτέλους, μετά από τόσα χρόνια λειτουργίας. Στην αρχή μπορούσαμε να έχουμε δικαιολογία ότι η Ν.Α. είναι ακόμα στα σπάργανα, δεν ξέρει, δεν κάνει. Τώρα όμως μετά από 5 χρόνια μπορούμε να καθορίσουμε το τι - και πρέπει να καθοριστεί - το τι μπορεί να κάνει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και ποιες είναι οι αρμοδιότητες.

Πιστεύω λοιπόν απόλυτα ότι η Ν.Α. πρέπει να έχει ρόλο, πρέπει να έχει συντονιστικό ρόλο, πρέπει να έχει επιβλητικό ρόλο στο καινούργιο πράγμα που μπορεί κι επιβάλλεται να γίνει για

τα έργα και την γενικότερα διαχείριση των έργων που θα γίνουν, αν γίνουν, αυτό που θα γίνουν στους ΟΤΑ. Το Γ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης το οποίο βρίσκεται στη διαδικασία που βρίσκεται, δεν μπορεί να μην λαμβάνει υπόψη του αυτή την ιδιαιτερότητα. Δεν είναι δυνατόν να ξαναεπιφέρει η κατανομή εθνικό σκέλος, περιφερειακό σκέλος, που είδαμε πως λειτούργησε το περιφερειακό σκέλος ιδίως για το Νομό Μαγνησίας.

Θάθελα τέλος να επιστήσω την προσοχή ότι διάφορα κόλπα τα οποία γίνονται από τους δήμους όπως η πρόσληψη ειδικών συμβούλων οι οποίοι θα πληρωθούν - και δεν ξέρω με ποιο τρόπο - από τον προϋπολογισμό του έργου μέσα από την εργολαβία, θα οδηγήσει σε αδιέξοδα. Εάν συμφωνηθεί ότι οι δήμοι μπορούν ν' απευθυνθούν σε ιδιωτικές εταιρείες τεχνικές οι οποίες νόμιμα θα εκπαιδών μελέτες, νόμιμα θα πληρώνονται, αυτό με βρίσκει σύμφωνο. Αλλά είναι θέμα των αρχόντων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το άλλο όμως, το παράθυρο και οι αδιαφανείς διαδικασίες είναι σίγουρος - και απευθύνομαι στους άρχοντες της Τ.Α. - ότι θα το βρουν μπροστά τους. Δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν αυτές οι διαδικασίες, διότι πρώτον δημιουργούν συνθήκες αδιαφάνειας και δεύτερον σκοπιμότητες κρυμμένες πίσω απ' την ανυπαρξία νομιμότητας μπορεί να υπάρξουν και στον προϋπολογισμό, και στην επιλογή του έργου, και στον τρόπο που εμφανίζονται, μια που επίσης που είναι σύμβουλος πληρώνεται από τον εργολάβο. Με ποια διαδικασία. Με ποια νόμιμη διαδικασία; Το να το καθορίσουμε απ' την αρχή ότι υπάρχουν σύμβουλοι, πληρώνονται κι' ειδική ο δήμος δεν έχει τη δυνατότητα να συστήσει Τ.Υ. απευθύνεται εκεί και υπάρχουν 2-3 εξειδικευμένα γραφεία στα οποία απευθύνονται οι δήμοι, είναι κάτι που μπορεί να γίνει.

Το άλλο που είναι διαδικασία παράνομοι που αρχίζει ν' αχνοφαίνεται ή και να προχωράει κάπως σε ορισμένους δήμους, πιστεύω ότι πρέπει να σταματήσει, διότι και σε αδιέξοδα θα οδηγήσει, και σε παρανομίες θα οδηγήσει, και σε αντιδράσεις θα οδηγήσει. Και σε κάθε περίπτωση σήμερα δε μπορούμε να έχουμε παράθυρα, αδιαφανείς διαδικασίες, που εμπειρεύουν και χρηματοπιστώσεις και μεθοδεύσεις και κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων χαριστικές παροχές. Υποτίθεται, όχι υποτίθεται, πρέπει οι ΟΤΑ να είναι καθρέφτης διαφάνειας. Εάν δεν είναι καθρέφτης διαφάνειας κρίνεται και ο θεσμός Τ.Α. και ό,τι κουβαλάει κάθε πρόσωπο που με τόση χαρά, με τόσα οφέλητα εξελέγη πριν από μερικούς μήνες και θέλει να προσφέρει έργο πραγματικό στην περιοχή του. Να δει τ' όνομά του, δηλαδή να δει ότι κάτι έκανε για τον τόπο του.

Αυτές ήταν οι λίγες σκέψεις κ. Πρόεδρε και σα ευχαριστώ πάρα πολύ για την πρόσκληση.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Ευχαριστούμε τον κ. Θανάση Νάκο, το Βουλευτή Μαγνησίας. Πριν προχωρήσουμε στις εισηγήσεις δεν ξέρω αν κάποιος εκπρόσωπος από την ΤΕΚΔ ή ο πρόεδρος ο κ. Κοντορτζός ή ο αντιπρόεδρος από την ΤΕΔΚ Λάρισας θέλουν να πουν δυό λόγια. Όχι. Επομένως προχωράμε στην Ημερίδα. Στην ουσία του προγράμματος.

P.S.: Στην παρούσα έκδοση δημοσιεύεται και η εισήγηση του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κ. Λεωνίδα Τζανή, την οποία κατέθεσε στην Ημερίδα, παρ' όλο που δεν μπόρεσε να παρευρεθεί προσωπικά.

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ Κ. Α. ΤΖΑΝΗ, ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ Τ.Ε.Ε. ΜΕ ΘΕΜΑ :

«Λειτουργία νέων Δήμων - τεχνικές υπηρεσίες»

Βόλος, 2 Ιουλίου 1999

Κυρίες και Κύριοι,

Σήμερα, από το πρόμα των νέων τεχνολογικών, οικονομικών και κοινωνικών δεδομένων, το περιεχόμενα μιας τοπικής υπόθεσης είναι εντελώς διαφορετικό από εκείνο που ήταν μέχρι χθες. Πόσο μάλλον που, όπως και σε όλη την υπόλοιπη Ευρώπη εδώ και πολλές δεκαετίες, η πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση αναδεικνύεται σε κρίσιμο επίπεδο σχεδιασμού και υποστήριξης της τοπικής ανάπτυξης. Οι Δήμοι είναι πλέον εκ των πραγμάτων υποχρεωμένοι, πέρα από την εκπλήρωση της παραδοσιακής διοικητικής τους αποστολής, να αναλάβουν ένα νέο και κρίσιμο ρόλο ως μοχλός της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης. Πρόκειται για ένα ρόλο δύσκολο. Ρόλο τον οποίο, για να μπορέσουν να ούρουν σε πέρας με επιτυχία, πρέπει να πληρούνται μια σειρά από απαραίτητες συνθήκες, συνθήκες που προσπαθεί να διασφαλίσει η πολιτεία μέσα από το πρόγραμμα «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ».

Η πραγματική κατάσταση στην οποία βρισκόταν η πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση, μέχρι τη ψήφιση του Ν.2539/97, είναι σε όλους γνωστή. Αρκεί γι' αυτό να αναζητήσει κανείς τον βαθμό ικανότητας μιας μεσαίας κοινότητας (άνω των 500 κατοίκων) να ανταποκριθεί στοιχειωδώς στην άσκηση μιας «κλιμακικής» της αρμοδιότητας, αυτής της καθαριότητας. Και δεν αναφέρομαι βεβαίως στην απλή σ' αλλαγή των απορριμμάτων και την απόθεσή τους σε ανεξέλεγκτες χωματερές, αλλά στην αποκομιδή και διαχείρισή τους με σύγχρονους τρόπους που να σέβονται το περιβάλλον. Ανάλογο παράδειγμα μπορεί να αποτελέσει και η μελέτη, εκτέλεση και επίβλεψη των έργων, τα οποία μέχρι σήμερα εξελίσσονται σε συνθήκες που αποβαίνουν δυσμενείς, τόσο για την οικονομία των ίδιων των έργων όσο και για το χρόνο ολοκλήρωσής τους. Και τούτο καθώς η εκπόνηση των σχετικών μελετών γίνεται κατά κύριο λόγο από τις Τ.Υ.Δ.Κ. οι οποίες, ακόμη και με την πληρέστερη δυνατή στελέχωση, δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν άμεσα και στον επιθυμητό βαθμό, στις απαιτήσεις των Ο.Τ.Α.

Από αυτά τα παραδείγματα και μόνο, προκύπτει ένα ξεκάθαρο συμπέρασμα : ότι ο μέχρι πρόσφατι ισχύον κατακεραματισμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κυρίως στην περιφέρεια της χώρας, είχε ως αποτέλεσμα την πολυδιάσπαση των πόρων που κατευθύνονταν για δημόσιες επενδύσεις σε έργα κυρίως μικρής εμβέλειας, με χαμηλό ή και ανύπαρξο αναπτυξιακό αποτέλεσμα. Είναι, όμως, επίσης ξεκάθαρο και κάτι άλλο : το που θα εγκατασταθεί ένας βιολογικός καθαρισμός, ένας χώρος υγειονομικής ταφής απορριμμάτων και ένα βιοτεχνικό πάρκο, μια τουριστική μονάδα ή ένα Τ.Ε.Ι., το ποιος φορέας θα επιχορηγηθεί και με πόσα χρήματα, όλα αυτά δεν μπορούν πλέον να αποφασίζονται τυχαία ή κατόπιν παρεμβάσεων. Ούτε είναι δυνατόν να βαρύνουμε ως αξιοποίηση επενδύσεων το θάψιμο δεκάδων δισεκατομμυρίων δραχμών σε λιμάνια που θα χρησιμοποιηθούν μόνο από υαροκάικα, σε δρόμους χαμηλής αναπτυξιακής σκοπιμότητας, σε έργα βελτίωσης και ανάδειξης μικροπολιτικών φιλοδοξιών τοπικών πολιτικών στελεχών. Και σίγουρα, τέλος, δεν μπορεί η σύνδεση των τοπικών υποδομών με τα μεγάλα διευρωπαϊκά δίκτυα να αφεθεί στον εμπειρισμό που μέχρι σήμερα χαρακτηρίζει τη λειτουργία του ελληνικού κράτους.

Κυρίες και Κύριοι,

Από που χοι έλκεται επείγοντως είναι μια ισχυρή δόση ορθολογισμού. Κράτος και Αυτοδιοίκηση που να δουλεύουν με σύγχρονη οργάνωση και λειτουργικά συστήματα, με ειδικευμένο προσωπικό,

με σαφή προγραμματισμό και χρονοδιαγράμματα υλοποίησης.

Σε αυτό το πλαίσιο, υπάρχουν σήμερα κάποια καινούργια δεδομένα :

▶ Ο ρόλος των υπουργείων και των κεντρικών φορέων στον επιτελικό σχεδιασμό των ανά τομέα εθνικών πολιτικών.

▶ Ο κυρίαρχος ρόλος της Περιφέρειας ως επίπεδο προγραμματισμού και εποπτείας του αναπτυξιακού σχεδιασμού.

▶ Ο ρόλος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και των νέου τύπου Δήμων να υλοποιούν προγράμματα τοπικής ανάπτυξης, να διεκδικούν απ' ευθείας τους απαραίτητους για την υλοποίησή τους πόρους από την Ευρωπαϊκή Ένωση, να δημιουργούν μηχανισμούς προσέλκυσης επενδύσεων, να μελετούν και να υλοποιούν υποδομές.

Είναι γεγονός ότι, μέχρι σήμερα, μόνο οι μεγάλοι Δήμοι ανταποκρίθηκαν στον αναπτυξιακό τους ρόλο. Όσο για τους μικρότερους Δήμους, στην καλύτερη περίπτωση μετέβαλαν τους θεσμικούς αναπτυξιακής συνεργασίας σε απλούς μηχανισμούς αναδιανομής πόρων και έργων, όπως διασπράχς έγινε με τους περισσότερους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους ή τα Συμβούλια Περιοχής. Η δημιουργία σήμερα ισχυρών διοικητικών μονάδων σε επίπεδο πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., θα επιτρέψει στην Αυτοδιοίκηση να διεκδικήσει αυτόνομα την πρόσβασή της στις χρηματοδοτήσεις αναπτυξιακών προγραμμάτων, τόσο από εθνικούς όσο και από ευρωπαϊκούς πόρους. Αυτό το γεγονός, και η αξιοποίηση της δυναμικής που μπορεί πλέον να κινητοποιηθεί στην διευρυμένη χωρική ενότητα του νέου Δήμου, θα συντελέσει στην επίτευξη της κρίσιμης για την αυτοτέλεια του θεσμού προσπάθειας, της οικονομικής και αναπτυξιακής αυτοδυναμίας.

Για να γίνει αυτό, δυο είναι οι αναγκαίες και απαραίτητες συνθήκες, που διασφαλίζονται μέσα από το πρόγραμμα «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» :

▶ Ο προγραμματισμός και συντονισμός των έργων, μέσα από το Ε.Π.Τ.Α.

▶ Η εξασφάλιση ικανοποιητικών και αποτελεσματικών μηχανισμών για τη μελέτη, την επιβλεψη και την επίβλεψη των έργων

Το Ε.Π.Τ.Α. αποτελεί τη λυδία λίθο για την ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Κι αυτό καθώς, μέσα από την ικανοποίηση μιας σειράς κριτηρίων και προτεραιοτήτων και με την παράλληλη διασφάλιση διαφάνειας, οδηγεί στην αποτελεσματική διοχέτευση πόρων σε συγκεκριμένες, ορατές και αντικειμενικά προσδιορισμένες ανάγκες των Ο.Τ.Α. Το Ε.Π.Τ.Α. δεν αποτελεί μόνο μια διαδικασία ενοποίησης και ανακατανομής πόρων μέσα από ένα ενιαίο σύστημα, ένα απλό «κοινό ταμείο», αλλά είναι πρόγραμμα και ταυτόχρονα, εργαλείο προγραμματισμού και χρηματοδότησης. Αυτή ακριβώς η καινοτόμος ιδιότητά του, απαιτεί και τους κατάλληλους τρόπους υλοποίησης των προγραμματιζόμενων έργων, οι οποίοι δεν είναι σύμφωνοι με το γενικότερο πνεύμα της διοικητικής μεταρρύθμισης, και το ρόλο που ανάλογα στο ανθρώπινο δυναμικό της Διοίκησης.

Στο νέο τοπίο που δημιουργείται στη διοικητική διάρθρωση της χώρας μας οι Περιφέρειες κατέχουν κομβική θέση και διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο σε ό,τι αφορά τον αναπτυξιακό σχεδιασμό, τόσο μέσα από το Ε.Π.Τ.Α., όσο και μέσα από τη διαδικασία του Δημοκρατικού Προγραμματισμού. Για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν την πρόκληση του νέου τους ρόλου, χρειάζονται διοικητικά σχήματα που να εξασφαλίσουν, τόσο τη διοικητική συνέχεια, όσο και τη μεγαλύτερη ευελιξία.

Οι Περιφέρειες, όπως και η κεντρική διοίκηση, διαθέτουν μέσα στα πλαίσια της διοικητικής τους οργάνωσης το πολύ σημαντικό εργαλείο που είναι οι Ομάδες Διοίκησης Έργου (άρθρο 18 παρ. 18 του Ν. 2503/97). Οι Ομάδες Διοίκησης Έργου (ΟΔΕ), είναι ένας νέος θεσμός που έχει για σκοπό να προσανατολίσει τη δράση των διοικητικών στελεχών στο σχεδιασμό, το συντονισμό και τη

διαχείριση, την παρακολούθηση και αξιολόγηση συγκεκριμένων προγραμμάτων ή έργων. Και αναφέρονται σε έργα οργανωτικού και διοικητικού εκσυγχρονισμού, έργα πληροφορικής ή κατάρτισης προσωπικού, προγράμματα και έργα που συγχρηματοδοτούνται από όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μέχρι σήμερα και σε Περιφερειακό επίπεδο, έχουν δημιουργηθεί Ο.Δ.Ε., τόσο για τις ανάγκες του «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ», όσο και για τη διαχείριση Κοινοτικών προγραμμάτων και την παρακολούθηση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Το σχήμα εφαρμογής των Ο.Δ.Ε. αποδείχθηκε ιδιαίτερα ευέλικτο μέσα από αυτή την εμπειρία, ενώ μπορεί να αναλάβει μεταλλασσόμενα αντικείμενα και αρμοδιότητες. Για να μπορέσουν να προσφέρουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους, οι Ο.Δ.Ε. θα ήταν χρήσιμο να αποκτήσουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά :

Η στελέχυσή τους θα μπορούσε να είναι ανοιχτή, τόσο σε μόνιμους υπαλλήλους, όσο και σε υπαλλήλους που απασχολούνται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, αλλά και ιδιώτες που διαθέτουν εξειδικευμένη γνώση και πείρα ή επιστημονική κατάρτιση στα αντικείμενα του προγράμματος ή του έργου. Δημιουργούνται κατ' αυτό τον τρόπο οι προϋποθέσεις εκμετάλλευσης των ικανοτήτων κάθε στελέχους, οποιασδήποτε βαθμίδας, ενώ ανοίγουν, παράλληλα, δίοδοι επικοινωνίας με συγκεκριμένα τμήματα του ιδιωτικού τομέα, την τεχνογνωσία των οποίων χρειάζεται ο Δημόσιος Τομέας για να βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχει. Αν όμως, μέσω από τους Ο.Δ.Ε. δίνουμε λύση στα προβλήματα μιας Διοίκησης που δεν έχει μάθει να λειτουργεί με τη λογική διαχείρισης προγραμμάτων και έργων, παραμένει το μεγάλο ζήτημα των μηχανισμών που θα διασφαλίσουν την υλοποίηση των έργων, το μεγάλο ζητούμενο των Τεχνικών Υπηρεσιών που θα εξυπηρετούν τους νέους Δήμους και το πλήθος των έργων που πρόκειται να υλοποιηθούν στα επόμενα χρόνια. Σίγουρα το ευκαταίω θα ήταν ο κάθε Ο.Τ.Α. να έχει τη δυνατότητα να οργανώσει και να συγκροτήσει τη δική του τεχνική υπηρεσία, όπως μπορούν οι μεγάλοι Δήμοι. Το ευκαταίω όμως, δεν είναι πάντα και το εφικτό. Και είναι ξεκάθαρο ότι ακόμη και στην περίπτωση των νέων Ο.Τ.Α., δεν είναι δυνατόν να δημιουργηθούν αποτελεσματικές τεχνικές υπηρεσίες σε κάθε Δήμο. Και τούτο λόγω της πολυμορφίας του ρόλου των μηχανικών και των έργων που θα κληθούν να διαχειριστούν και να υλοποιήσουν.

Από εκεί και πέρα **τίθενται οι εξής εναλλακτικές λύσεις :** δημιουργία Τεχνικών Υπηρεσιών μέσα από εθελοντική συνεργασία, ενίσχυση των Τ.Υ.Δ.Κ. ή νέος ρόλος για τις τεχνικές διευθύνσεις των Περιφερειών. Ή ακόμη συνδυασμός και των τριών σχημάτων, συνεπιχειρούμενος από τον θεσμό των προγραμματικών συμβάσεων. Και εδώ θα ήθελα να αναφέρω ότι είναι στις προθέσεις του υπουργείου Εσωτερικών να διευρύνει το πεδίο των Προγραμματικών Συμβάσεων, καθώς έχουν αναδειχθεί σε σημαντικό εργαλείο που ενισχύει την ευελιξία στη λειτουργία των Ο.Τ.Α. και δημιουργεί συνέργειες που προωθούν τον αναπτυξιακό τους ρόλο.

Δεν θα ήθελα να βιαστώ να προτιμώ κάποια από τις παραπάνω λύσεις, ούτε πιστεύω ότι υπάρχει λύση-μοντέλο, παντός καιρού και κάθε χρήσης. Αυτό όμως που θα μπορούσα να πω είναι το εξής : σε κάθε περίπτωση οι Ομάδες Διοίκησης Έργου μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν το θεσμό εκείνο που θα υλοποιήσει τις Τεχνικές Υπηρεσίες, ώστε να υπάρχει σε περιφερειακό επίπεδο, όχι μόνο οπτικός προγραμματισμός και σχεδιασμός, αλλά και ενιαίες προδιαγραφές έργων, όποιος και να είναι ο μηχανισμός υλοποίησης και η επιβλέπουσα αρχή.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΙΔΡΕΙΟ : Δεύτερη εισήγηση είναι του κ. Μεργιαλή - βοηθό Νομάρχη Μαγνησίας.

ΜΕΡΓΙΑΛΗΣ : Αγαπητοί συνάδελφοι στην Αυτοδιοίκηση, φίλοι του Προεδρείου, κυρίες και

κύριοι. Είναι γεγονός ότι βρισκόμαστε σ' ένα κόσμο που αλλάζει με τέτοιους ρυθμούς και πολλές φορές δε μπορούμε να τους παρακολουθήσομε. Σ' ένα κόσμο όπου μετά από την τεχνολογική πρόοδο των οικονομιών η δύναμη της αγοράς είναι κυρίαρχη και δυστυχώς πολλές φορές είναι και απόλυτη. Σ' αυτά τα πλαίσια η λειτουργία της οικονομίας σ' επίπεδο χώρας, πέραν των άλλων, δεν πρέπει πιστεύω να έχει στόχο μόνο την αύξηση της παραγωγικότητας, αλλά και της ανταγωνιστικότητας. Που σημαίνει ότι εκτός από

μείωση των συντελεστών κόστους, πρέπει ταυτόχρονα να γίνει κινητροποίηση γι' αύξηση και αξιοποίηση των πόρων με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Παράλληλα θα πρέπει να επισημανθεί ότι η αποτελεσματική λειτουργία της οικονομίας - ως αναγκαίος όρος για την ανάπτυξη - προϋποθέτει την ύπαρξη ενός Κράτους που βασιζόμαστε στην αποκέντρωση και όχι στην συγκέντρωση. Δημόσια Διοίκηση ευέλικτη και αποτελεσματική και όχι χαμένη στο λαβύρινθο της γραφειοκρατίας, της ευθυνοφοβίας ή της αναποτελεσματικότητας. Προϋποθέτει επίσης την ύπαρξη σύγχρονων υποδομών και βεβαίως την ύπαρξη ξεκαθωμένων και σταθερών σε βάθος χρόνου, πολιτικών.

Σ' αυτό το σημείο, επιτρέψτε μου να τονίσω, ότι θα ήταν άδικο αν δεν αναγορεύσουμε (έτσι και με επιφυλάξεις για τους ρυθμούς, τα πισωγυρίσματα, τον τρόπο), ότι τα τελευταία χρόνια έχει γίνει ένα τεράστιο έργο στη θεσμική ανασυγκρότηση του Κράτους, στην κατάργηση του Αθηνοκεντρικού μοντέλου Διοίκησης, στην αποκέντρωση με Αυτοδιοίκηση. Μια ανασυγκρότηση που ξεκινά - δειλά - δειλά είναι αλήθεια - από το 1983 με τη συγκρότηση και λειτουργία των Νομαρχιακών Συμβουλίων, όπου μέσα από τη συμμετοχή εκπροσώπων των παραγωγικών και κοινωνικών φορέων, θεσμοθετείται πρακτικά για πρώτη φορά η έννοια του Δημοκρατικού Προγραμματισμού, συνεχίζεται με την προσπάθεια να τεθεί ένα τέλος στον πολυκερματισμό των Αβέβαιων ΟΤΑ μέσα από εθελοντική συνένωση με την νομοθέτηση από τους αθησμόνητους Α. Τρίτοη και Γ. Γωνιματά της δημιουργίας των ανοιχτών πόλεων, των Αναπτυξιακών Συνδέσμων, ακολουθεί αρχέως η δημιουργία των Συμβουλίων Περιφέρειας και καταλήγει το 1997, στην αναγκαστική πλέον συνένωση με τον Νόμο «**Ιωάννης Καποδίστριας**» και στη δημιουργία των σημερινών Δήμων. Παράλληλα υλοποιεί με τους Νόμους 2218/94 και 2240/94 την Αυτοδιοίκηση του Β' βαθμού και συγκροτεί με τον Νόμο 2503/97 την Διοίκηση Γ' βαθμού την Περιφέρεια και το Περιφερειακό Συμβούλιο, ως αποκεντρωμένη μονάδα διοίκησης και προγραμματισμού.

Όμως θα ήταν επίσης άδικο για όλους και ιδιαίτερα γι' αυτούς που οραματίστηκαν όλα αυτά την ανασυγκρότηση, αν δεν αναφέρουμε, ότι υπάρχουν κάποιες εκκρεμότητες που όχι μόνο δημιουργούν προβλήματα, αλλά δυναμιτίζουν κυριολεκτικά την διαδικασία του Δημοκρατικού Προγραμματισμού σ' επίπεδο Νομού κύρια αλλά και Περιφέρειας, με προφανή κίνδυνο:

▶ τον αποσπασματικό και φυσικό μη λειτουργικό σχεδιασμό των έργων και δράσεων υποδομής και ανάπτυξης.

▶ την αδυναμία σωστής αξιοποίησης των χρηματοδοτικών προγραμμάτων.

Οι εκκρεμότητες λοιπόν αυτές επικεντρώνονται :

■ στην μη ολοκλήρωση της αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων από τα Υπουργεία προς την Περιφέρεια - Νομαρχία - ΟΤΑ με κύρια επίπτωση εκτός των άλλων και την οραματιστή υστερησή της «ωρίμανσης» ενός έργου και φυσικά της υλοποίησής του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η κατοικιστική

λιμενικά έργα.

■ στην υπονόμευση του συντονιστικού ρόλου της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και του Νομαρχιακού Συμβουλίου στα πλαίσια του Δημοκρατικού Προγραμματισμού σε επίπεδο Νομού. Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι διαδικασίες που τηρήθηκαν για την σύνταξη του αναπτυξιακού προγράμματος στήριξης των Καποδιστριακών Δήμων, γνωστού ως Ε.Π.Τ.Α. (Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης). Το πρόγραμμα αυτό ως γνωστόν, για το Νομό μας, θα ξεπεράσει τα 30 δις και είναι 5ετούς διάρκειας. Είναι ένα πολύ μεγάλο πρόγραμμα αν ληφθεί υπ' όψη ότι το Νομαρχιακό Πρόγραμμα της περιόδου 1994-1999 στα πλαίσια του 2ου Κ.Π.Στήριξης, ήταν ύψους περίπου 20 δις. Κι όμως στη διαδικασία διαμόρφωσης του αναπτυξιακού αυτού προγράμματος, αγνοήθηκε παντελώς το ανώτερο συλλογικό όργανο Δημοκρατικού Προγραμματισμού του Νομού, που είναι το αιρετό Νομαρχιακό Συμβούλιο.

■ στον ενισχυμένο ρόλο του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας λόγω της μη ύπαρξης αιρετού και με αποφασιστικές αρμοδιότητες Περιφερειακού Συμβουλίου.

Όσον αφορά τώρα τα Δημόσια έργα που αποτελούν και το μεγαλύτερο μέρος ενός αναπτυξιακού προγράμματος τοπικού - περιφερειακού - εθνικού, θα ήθελα κατ' αρχήν να μου επιτρέψετε ν' αναφέρω την πηγή των οικονομικών πόρων που αποκτούνται για την υλοποίησή των και μετά τους Νόμους ή την διαδικασία που διέπει την όλη πορεία τους από την μελέτη έως την κατασκευή των. Είπαμε επίτελες χώρες αλλά και Νομού, έχουμε δύο κύριες πηγές χρηματοδότησης έργων και παρεμβάσεων την χρονική περίοδο 1994-1999:

▶ το Ε' πακέτο Ντελόρ

▶ και τους Εθνικούς πόρους

Το Ε' πακέτο Ντελόρ αποτελείται από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ) 8τρεις, το Ταμείο Συνοχής 1,1τρεις και τις Κοινοτικές Προτοβουλίες 0,5τρεις. Το ΚΠΣ έχει δύο σκέλη, το Εθνικό 5,8τρεις μέσα απ' το οποίο υλοποιούνται τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Υπουργείων και το Περιφερειακό 2,2τρεις μέσα απ' το οποίο υλοποιούνται τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) των 13 Περιφερειών της χώρας. Το ΠΕΠ Θεσσαλίας είναι ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα το οποίο φθάνει στο τέλος του για την περίοδο 1994-1999 και έχει και αυτό περιφερειακό σκέλος που αφορά σε έργα περιφερειακής κλίμακας 180δις, νομαρχιακό σκέλος που αφορά στα έργα Νομαρχιακής κλίμακας ύψους 23,5δις και στο ειδικό πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αφορά έργα Δήμων και Κοινοτήτων ύψους 4,5δις.

Μέχρι το 1994 λοιπόν όλα τα δημόσια έργα, εκτός από τα έργα των Ο.Τ.Α., εκτελούνται από της Κεντρικές, Περιφερειακές ή Νομαρχιακές Τεχνικές Υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ και των άλλων Υπουργείων. Οι μεν Κεντρικές και Περιφερειακές Τεχνικές Υπηρεσίες, εκτελούσαν αντίστοιχα εθνικής και περιφερειακής σημασίας έργα, οι δε Νομαρχιακές Υπηρεσίες υλοποιούσαν κυρίως έργα Νομαρχιακής και Διακοινοτικής σημασίας, αλλά και Τοπικής σημασίας. Τα έργα Τοπικής σημασίας εκτελούνταν κυρίως από τις Τεχνικές Υπηρεσίες των Δήμων ή Κοινοτήτων που τότε όπως και σήμερα για τον Νομό μας είναι τρεις :

▶ Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Βόλου

▶ Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Νέας Ιωνίας

▶ Τεχνική Υπηρεσία των υπολοίπων Δήμων ή Κοινοτήτων του Νομού (ΤΥΔΚ).

Με την θεσμοθέτηση του 2ου Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών του Νομού (Δ.Τ.Υ.Ν), που ανήκαν στο ΥΠΕΧΩΔΕ, εντάχθηκαν στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (με εκαρπαιότητες που υπάρχουν μέχρι σήμερα π.χ. οι υπάλληλοι των Δ.Τ.Υ. θεωρούνται ακόμα υπάλληλοι του ΥΠΕΧΩΔΕ αποσπασμένοι στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση). Αντίθετα η ΤΥΔΚ παρέμεινε στην Περιφερειακή Διοίκηση.

Σήμερα, έτσι όπως έχει διαμορφωθεί ο αυτοδιοικητικός χάρτης στο Νομό μας, πιστεύουμε ότι οι νέοι Δήμοι πλην ίσως του Δήμου Αλιευρού, δεν έχουν τα ελάχιστα εκείνα χαρακτηριστικά (πληθυσμό, έκταση κλπ), ώστε να είναι δυνατόν να συστήσουν αποτελεσματικές Τεχνικές Υπηρεσίες. Αν λάβουν δε υπ' όψη ότι το 99 δεν είναι 95 και είναι αναγκαία πλέον πλήρη ωρίμανση των έργων πριν από την ένταξή των σε χρηματοδοτικό πρόγραμμα (πλήρεις τεχνικές μελέτες, περιβαλλοντική εξουσιοδότηση, ολοκλήρωση διαδικασίας αταλλοτριώσεων κλπ), πιστεύουμε ότι και οι ήδη υπάρχουσες είναι ανεπαρκείς, απαιτούν ενίσχυση με εξειδικευμένο τεχνικό προσωπικό, εξοπλισμό και οργάνωση σεμιναρίων κατάρτισης του προσωπικού σε θέματα κυρίως διοίκησης έργων και διαχείρισης προγραμμάτων. Γι' αυτό εν όψει της υλοποίησης των νέων χρηματοδοτικών προγραμμάτων (Ε.Π.Τ.Α., 3ο Κ.Π.Σ. κλπ.) και της ωρίμανσης των έργων που είναι ενταγμένα σ' αυτή ή θα ενταχθούν, θα πρέπει να υπάρχει σε επίπεδο Νομού σφόδρη συνεργασία και συμπληρωματικότητα των Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, της ΤΥΔΚ και Τεχνικών Υπηρεσιών των Δήμων Βόλου και Ν. Ιωνίας, καθώς και του Δήμου Αλιευρού (εφ' όσον συσταθεί και στελεχωθεί) ώστε να ελπίζουμε για την έγκαιρη και ποιοτικά αποδεκτή υλοποίηση των έργων που θα προγραμματιστούν. Άποψή μας είναι ότι θα βοηθούσε πολύ η δημιουργία διαδημοτικών αναπτυξιακών εταιρειών ή σε συνεργασία με την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση μία (1) σε επίπεδο Νομού όπου μέσα από τους πόρους των διαφόρων προγραμμάτων θα μπορούσαν να δημιουργήσουν το κατάλληλο επιστημονικό μηχανισμό για μελέτες και ωρίμανση έργων.

Ταυτόχρονα η πολιτεία θα πρέπει έγκαιρα να κάνει τις αναγκαίες οργανωτικές ή θεσμικές προσαρμογές, ώστε να ελαχιστοποιηθούν τα μεγάλα προβλήματα και τα γραφειοκρατικά αδιέξοδα που υπάρχουν πολλές φορές σήμερα στην παραγωγή των δημοσίων έργων.

Μέσα σ' αυτή την ιδιότυπη εμπλοκή μπορούμε να αναφέρουμε ένα παράδειγμα στην εξέλιξη ενός έργου, προϋπολογισμού 1 δις δρχ. σε ένα Δήμο χωρίς Τεχνική Υπηρεσία :

- ▶ Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι η ΤΥΔΚ του Νομού (Κρατική Υπηρεσία της Περιφέρειας).
- ▶ Προϊσταμένη αρχή είναι το Διοικητικό Συμβούλιο (Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' βαθμού)
- ▶ Τεχνικό Συμβούλιο Έργων ορίζεται το Τεχνικό Συμβούλιο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.
- ▶ Η μελέτη λόγω μεγέθους ανατίθεται σε ιδιωτικό γραφείο.
- ▶ Ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων του Δημοτικού Συμβουλίου, γίνεται από τη Δ/ση Τοπικής Αυτοδιοίκησης & Διοίκησης της Περιφέρειας.
- ▶ Η θεώρηση της μελέτης λόγω μεγέθους δεν γίνεται από την ΤΥΔΚ αλλά γίνεται από την Τεχνική Υπηρεσία του ΥΠΕΣΔΔΑ, μετά τη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου του ΥΠΕΣΔΔΑ. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι τις περισσότερες φορές οι εμπλεκόμενοι στην παραπάνω διαδικασία, δεν έχουν μεταξύ τους ιεραρχική σχέση.

Από τη μέχρι τώρα πορεία οι προσαρμογές αυτές πιστεύουμε ότι θα πρέπει να είναι οι εξής :

☐ απαγόρευση της κατάτμησης των έργων ή των μελετών, καθώς και την διαδοτικότητα των έργων.

☐ ανάγκη συντονισμού της Νομοθεσίας που αφορά την ποιότητα καθώς και απώλειη των επικαλύψεων μεταξύ Υπουργείων.

☐ αλλαγή του Ν. 716/77 «περί μητρώου μελετητών ανάθεσης και εκπόνησης μελετών». Για τις μελέτες θα πρέπει τα έργα να μελετώνται ολοκληρωμένα. Οι αιτιολογίες των μελετών να προσδιορίζονται όχι βάσει του προϋπολογισμού του έργου, αλλά με ποιοτικά κριτήρια

☐ οι αναθέσεις και οι εγκρίσεις των μελετών και των Μ.Π.Ε. να αποκεντρωθούν στις Περιφερειακές ή Νομαρχιακές Υπηρεσίες, ώστε να επισπευθούν σημαντικά οι χρονόβηρες διαδικασίες των Υπουργείων.

☐ καθιέρωση μητρώου μελετητών και εργολάβων.

Συνολικά θα απορούσαμε να πούμε και κλείνω εδώ, ότι η δεκαετία του '80, ανέδειξε την αποκεντρική ως εφαρμοσμένη στρατηγική τολμηρών βημάτων για την λαϊκή συμμετοχή. Για την θεσμική παρέμβαση της αυτοδιοίκησης στην ανάπτυξη. Για την περιφερειακή διάρθρωση της χώρας και την επέδωση των διαδικασιών δημοκρατικού προγραμματισμού.

Η δεκαετία του '90 αναδεικνύει την αποκεντρική ως βασικό μοχλό προσαρμογής στους ρυθμούς και τα δεδομένα των ραγδαίων διεθνών και ευρωπαϊκών εξελίξεων. Με την διαμόρφωση τώρα ισχυρών Δήμων που αλλάζουν ριζικά τον Διοικητικό χάρτη της χώρας. Οι δύο αυτοί θεσμοί και βαθμοί της Αυτοδιοίκησης, θα πρέπει να ανασυνθέσουν και να αποκαταστήσουν τον πολυκερματισμό - πιστεύουμε και γι' αυτό δουλεύουμε εδώ σήμερα όλοι μας σ' αυτή τη σημαντική ημερίδα - που οδηγεί στη στρεβλή και ανισομερή ανάπτυξη.

Φιλοδοξούμε η χαραγή του νέου αιώνα που συμπίπτει με την έναρξη του νέου χρηματοδοτικού αναπτυξιακού πακέτου (3ο πακέτο Πρόντι) 2000 - 2006, διπλάσιο από το προηγούμενο, πράγμα που έγινε εφικτό από την κυβέρνηση μας με σκληρές διαπραγματεύσεις, να βρει τον Νομό μας και τη χώρα μας με ολοκληρωμένη μορφή αποκεντρωμένης, σύγχρονης δημοκρατικής πολιτείας. Σας ευχαριστώ.

Δημήτρης Μεργιαλής
Βοηθός Νομάρχης

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Θα θέλαμε πριν δώσουμε το λόγο στον επόμενο εισηγητή, να κάνουμε μία επισήμανση, ότι στο τέλος της Ημερίδας θ' ακολουθήσει συζήτηση. Για τη διευκόλυνση της συζήτησης μέσα στο φάκελο που έχετε παραλάβει υπάρχει μία λευκή σελίδα, γραπτή πρόταση - τοποθέτηση, όσοι από σας επιθυμούν να συμπληρώσουν το έντυπο αυτό και να το καταθέσουν στο Προεδρείο για να διευκολύνουμε τη συζήτηση όπως είπα και πριν.

Να δώσουμε τώρα το λόγο στον κ. Παναγιώτη Αλεξανδρίδη - Τοπογράφο Μηχανικό - στέλεχος της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, για την επόμενη εισήγηση.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ : Κύριε Νομάρχη, κύριε Βουλευτά, κύριε Πρόεδρε του τοπικού τμήματος Μαγνησίας, κύριοι Δήμαρχοι, κύριοι εκπρόσωποι των ΤΕΔΚ, συνάδελφοι.

Θα ήθελα να σας μεταφέρω το χαιρετισμό του κ. Πραγιάτη, του Δ/ντή Τ.Υ. του Υπουργείου και τη λύση που δεν μπόρεσε να παρευρεθεί λόγω υπηρεσιακών υποχρεώσεων στη σημερινή Ημερίδα που οργάνωσε το τοπικό τμήμα του ΤΕΕ Μαγνησίας.

Θα προσπαθήσω λοιπόν να καλύψω το κενό αυτό. Δεν έχω γραπτή εισήγηση, γι' αυτό, θα προσπαθήσω ν' αντιλήσω τα στοιχεία εκείνα που θα παρουσιάσω, από την πολύχρονη εμπειρία μου στην Τ.Α. από τη θέση του μηχανικού του ΥΠ.Ε.Σ., όπου υπηρέτησα 13 χρόνια στην ΤΥΔΚ Λάρισας και άλλα τόσα στην κεντρική υπηρεσία του ΥΠ.Ε.Σ.

Σήμερα όμως, δεν μιλάω σαν εκπρόσωπος του ΥΠ.Ε.Σ., αλλά ως απλός μηχανικός, μέλος του Τ.Ε.Ε. Επαναλαμβάνω, ότι αυτά που θα πω τα έχω αντιλήσει από τις εμπειρίες μου σ' αυτή την πολύχρονη παρουσία και στηρίζονται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Το πρώτο θέμα λοιπόν το οποίο θα προσπαθήσω ν' αναπτύξω, είναι η τεχνική στήριξη των νέων δήμων, οι υπηρεσίες τους, και οι σχέσεις τους με τις αντίστοιχες τεχνικές υπηρεσίες της Περιφέρειας και της Ν.Α. Για να δούμε λοιπόν τι σημαίνει τεχνική στήριξη των δήμων, θα πρέπει να αναφέρουμε σε τι γκαρντασική.

Οι τεχνικές δραστηριότητες των δήμων έχουν σαν κύριο αντικείμενο την εκτέλεση των έργων, την εκπόνηση ή την επίβλεψη των μελετών που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των έργων αυτών και ακόμη, τη διενέργεια των προμηθειών, τα θέματα διαχείρισης περιβάλλοντος, και όσες άλλες αρμοδιότητες η Πολιτεία έχει περάσει στην Τ.Α. Για να λειτουργήσουν οι δήμοι σ' αυτές τις δραστηριότητες, θα πρέπει να υπενθυμίσουμε πως είναι το όλο θεσμικό πλαίσιο.

Για τα έργα και τις μελέτες τους, η αναθέτουσα αρχή είναι το Δ.Σ. Η επιβλέπουσα υπηρεσία είναι εκείνη η υπηρεσία η οποία διαχειρίζεται τη σύμβαση του έργου ή της μελέτης, με βάση τις αποφάσεις της προϊσταμένης αρχής. Και πάντα όλα αυτά γίνονται στα πλαίσια της νομοθεσίας, της εθνικής νομοθεσίας, η οποία είναι λίγο πολύ κοινή τόσο για τα δημόσια έργα όσο και για τα δημοτικά. Έτσι λοιπόν, η Τ.Υ., όποια είναι αυτή, είτε είναι δημοτική Τ.Υ., είτε είναι η ΤΥΔΚ, δεν κάνει τίποτ' άλλο παρά να εφαρμόζει το νόμο. Να εφαρμόζει το νόμο στα πλαίσια μιας σύμβασης, την οποία έχει αποφασίσει η προϊσταμένη αρχή, δηλαδή το Δ.Σ. ή η Δημ. Επιτροπή. Δεν ασκεί, δηλαδή, η Τ.Υ. εποπτεία. Την εποπτεία στο έργο, τον έλεγχο, τον έχει η δημοτική αρχή. Η δημοτική Τ.Υ. ή η ΤΥΔΚ εφαρμόζει το νόμο. Εφαρμόζει τη σύμβαση, που θα πρέπει να 'ναι σύμφωνη με το νόμο. Πώς γίνεται αυτό στη σημερινή πραγματικότητα :

Εάν βέβαια ένας δήμος έχει μια ισχυρή Τ.Υ., αυτή η Τ.Υ. αναλαμβάνει πλήρως το ρόλο της, μελετά το έργο, επιβλέπει στη συνέχεια τον εργολάβο που έχει αναδειχθεί με τις διαδικασίες διαγωνισμού ή τις άλλες νόμιμες διαδικασίες και στο τέλος, παραδίδει το έργο στον κύριο αυτού. Δηλαδή στο Δήμο ή την κοινότητα. Αν ο δήμος δεν έχει ισχυρή Τ.Υ., τότε θα πρέπει να σφραγεί, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, προς την ΤΥΔΚ (Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων) της Περιφέρειας η οποία θα παίξει αυτό το ρόλο. Το ρόλο δηλαδή της διευθύνουσας υπηρεσίας. Παράλληλα όμως η ΤΥΔΚ έχει να παίξει κι ένα άλλο ρόλο. Το ρόλο της εποπτείας πάνω στις Τ.Υ. - στις υπάρχουσες Τ.Υ. - των δήμων και κοινοτήτων. Και όταν λέω εποπτεία, δεν εννοώ έλεγχο αποφάσεων. Η κρατική εποπτεία δεν είναι μόνο το αν θα ελέγξει ο περιφερειαρχής από υποψη νομιμότητας, τις αποφάσεις των δήμων και κοινοτήτων, αλλά και υποβοήθηση και στήριξη του έργου που επιτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες. Έτσι λοιπόν και η ΤΥΔΚ σαν περιφερειακή υπηρεσία, σαν υπηρεσία κρατική, έχει και αυτό το ρόλο. Να υποβοηθεί, να καθοδηγεί, να συμβουλεύει τις Τ.Υ. των δήμων στην άσκηση των καθηκόντων τους.

Μια τέτοια λειτουργία εποπτική δεν μπορεί παρά ν' ανήκει στο κράτος, σ' ότι αφορά τους δήμους. Δε μπορεί δηλαδή μια τέτοια λειτουργία εποπτική ν' ανήκει σε άλλες υπηρεσίες, πλην των κρατικών. Δεν μπορεί ν' ανήκει στις υπηρεσίες της Ν.Α., γιατί; Γιατί ο ίδιος ο θεσμικός νόμος ο 2218/94 λέει ότι η Ν.Α. δεν ασκεί καμμία εποπτεία πάνω στην Α/θμια Αυτοδιοίκηση. Γ' αναφέρω αυτά επειδή προηγουμένως ότι θα μπορούσε να παίξει ένα τέτοιο ρόλο η Δ/ση Τ.Υ. της Ν.Α. Μόνο επιχειρησιακά και μόνο στα πλαίσια μιας προγραμματικής σύμβασης θα μπορούσε να γίνει κάτι τέτοιο. Με το σημερινό όμως ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, είναι αμφίβολο αν μπορεί να συνάψει προγραμματική σύμβαση ένας δήμος με μία Ν.Α. Αυτό δεν καλύπτεται σήμερα και οι σχετικές ερμηνείες είναι αμφίβολες.

(Παρέμβαση κ. Νομάρχη εκτός μικροφώνου).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ : Όχι, όχι, δεν το βάζω σαν θέμα νομιμότητας, το βάζω σαν θέμα το οποίο δεν αναφέρεται ρητά και η ερμηνεία μπορεί να είναι αυτή και ίσως αυτή θα είναι και στο μέλλον. Απ' γνωρίζω, υπάρχει ένας προβληματισμός στο υπουργείο και σκέψη να καλυφθεί και νομικά αυτή η δυνατότητα. Λέω απλώς, ότι σήμερα δεν καλύπτεται ρητά αυτή η δυνατότητα της προγραμματικής σύμβασης. Είναι κάτι το οποίο είναι και ευκαίριο και λογικό να γίνει, αλλά πρέπει να θεσμοθετηθεί για να μην υπάρχει καμμία αμφισβήτηση.

Οι άλλες λύσεις που θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους δήμους και τις κοινότητες στην άσκηση αυτού του ρόλου, του ρόλου δηλαδή των υπηρεσιών, που δεν έχουν ή που δεν μπορούν να βοηθήσουν, είναι οι εξής και προκύπτουν απ' το ισχύον νομικό πλαίσιο. Όμως, πρέπει - πρώτα θα πρέπει να εξαντλήσουμε τις περιπτώσεις που ένας δήμος θέλει να δημιουργήσει δική του Τ.Υ.

Μια στοιχειώδης Τ.Υ. θα πρέπει ν' απαρτίζεται τουλάχιστον από 3-4 άτομα. Έναν ή δύο μηχανι-

κούς, ή τεχνολόγους - μηχανικούς, έναν ή δύο διοικητικούς, οι οποίοι θ' αναλάβουν τη γραμματειακή υποστήριξη της υπηρεσίας. Μια τέτοια υπηρεσία ολιγομελής, θα έχει ένα προβλεπόμενο κόστος σε μισθούς και λειτουργικά έξοδα γύρω στα 30 - 40.000.000 δρχ. το έτος. Βέβαια, αυτή η υποτυπώδης Τ.Υ. θα καλύπτει ένα μέρος των αναγκών των δήμων. Διότι, προφανώς, δε θα μπορέσει να καλύψει όλες τις απαιτούμενες ειδικότητες. Αν έχει ένα Πολιτικό Μηχανικό και υπάρχουν μηχανολογικά έργα δε θα μπορεί να καλύψει τα έργα αυτά. Αν αντίστροφα έχει έναν Μηχανολόγο, δε θα μπορεί να καλύψει τα έργα Πολιτικού Μηχανικού. Και η σημερινή εποχή απαιτεί εξειδίκευση επίβλεψης στα έργα. Υπάρχουν έργα τα οποία απαιτούν την παρουσία Μηχανολόγων, έργα τα οποία απαιτούν την παρουσία Χημικών - Μηχανικών (μιλώ για βιολογικούς καθαρισμούς) έργα Οδοποιίας, έργα τα οποία απαιτούν Αρχιτέκτονες, μεγάλα κτιριακά ή άλλα έργα τα οποία οραματίζονται να εκτελέσουν οι δήμοι και καλά κάνουν, τα οποία έργα δε μπορούν να καλυφθούν από μία η δύο ειδικότητες. Σ' αυτή την περίπτωση λοιπόν είπαμε ότι ο δήμος σήμερα θα πρέπει να στρέφεται προς την ΤΥΔΚ. Όμως και η ΤΥΔΚ δεν είναι σε θέση σήμερα να εξυπηρετήσει 100% τους δήμους. Στο παρελθόν και πριν από 15 χρόνια περίπου, η ΤΥΔΚ βρισκόταν σ' ένα ικανοποιητικό επίπεδο. Αν κρίνω από την ΤΥΔΚ της Λάρισας στην οποία πως σας είπα υπηρέτησα, υπήρχε τότε περίπου ένα προσωπικό 30 ατόμων, από τους οποίους οι 20 ήταν τεχνικοί, δηλαδή Μηχανικοί, Υπομηχανικοί, Εργολογί, Σχεδιαστές, και μπορούσε να καλύπτει το σύνολο των έργων των δήμων και κοινοτήτων εκείνης της εποχής. Όμως, από το '85 ή περίπου το '85 μέχρι σήμερα, όλες οι δημόσιες υπηρεσίες και οι Τ.Υ. των ΤΥΔΚ και οι υπηρεσίες των Υπουργείων, φτώχυναν. Φτώχυναν σε προσωπικό. Το προσωπικό, είτε συνταξιοδοτήθηκε, είτε παραιτήθηκε, είτε δυστυχώς πέθανε. Αλλά δεν αναστήθηκε. Δε έγιναν οι αναγκαίες προσλήψεις.

Απαίτηση είναι ότι οι Τ.Υ. των ΤΥΔΚ και οι άλλες δημόσιες Τ.Υ. έχουν πλέον περίπου το 50% του προβλεπόμενου απ' τους οργανισμούς (για τις Τ.Υ.Δ.Κ., του '76) προσωπικό.

Απαίτηση, προφανώς, είναι ότι δε μπορούν να εξυπηρετήσουν όλες τις ανάγκες των δήμων και κοινοτήτων, οι οποίες μάλιστα είναι αυξημένες, αφού αυξήθηκαν οι πόροι τους, αυξήθηκαν οι αρμοδιότητές τους, αφού τέλος πάντων έχουν οράματα τα οποία πρέπει να υλοποιηθούν για να μπορέσει να προχωρήσει αυτός ο τύπος.

Πως μπορεί να βοηθηθεί η κατάσταση; Το προβλεπόμενο θεσμικό πλαίσιο αναφέρει ότι μπορεί να γίνει διαόμητική συνεργασία, με την ύπαρξη μιας υπηρεσίας σ' ένα δήμο και τη συνεργασία των όμορων δήμων με αυτή την υπηρεσία όπου οι συνεργαζόμενοι όμοροι δήμοι θα συνεισφέρουν είτε σε μέτρα, είτε σε προσωπικό, είτε σε χρήμα για τη λειτουργία αυτής της δημοτικής υπηρεσίας. Προϋπόθεση βέβαια για να δημιουργηθεί αυτή η υπηρεσία στο δήμο, θα είναι να υπάρχει μια άνεση στη πρόσληψη του κατάλληλου προσωπικού. Αλλά το ερώτημα είναι, αυτή η υπηρεσία που θα δημιουργηθεί, της διαδημοτικής συνεργασίας, θα είναι άμεσα ικανή να προσφέρει εκείνα τα οποία ζητάει.

Η εμπειρία δείχνει ότι μια υπηρεσία για να μπορέσει να λειτουργήσει ικανοποιητικά, θέλει κάποιο χρόνο προσαρμογής, κάποιο χρόνο εκπαίδευσης, ο οποίος εκτιμώ ότι δε μπορεί να είναι λιγότερος από 2-3 χρόνια.

Μετά από 2-3 χρόνια δηλαδή, εκτιμώ ότι αυτή η υπηρεσία θα είναι σε θέση, εφόσον θα έχει τροφοδομηθεί σωστά, εφόσον θα έχει εκπαιδευτεί, εφόσον θα έχει μάθει πλέον να παίζει το ρόλο της διοίκησης, (οι μπορεί ν' αποδώσει έργο.

Σ' αυτό το χρονικό διάστημα των 2-3 ετών, θα πρέπει να υπάρχει ένας ισχυρός και κυρίως έμπειρος μηχανισμός, ο οποίος θα μπορεί να βοηθήσει την υπηρεσία αυτή να σταθεί. Θα μπορεί να την εκπαιδεύσει, θα μπορεί να την μεταφέρει γνώση. Όχι τεχνική γνώση, διότι αυτή υποτίθεται ότι τα στελέχη της την έχουν λάβει στο Πολυτεχνείο, αλλά να της μεταφέρει γνώση διοίκησης του έργου.

Να της μεταφέρει γνώση της νομοθεσίας που διέπει τα έργα και τις μελέτες. Και αυτό το ρόλο νομίζω ότι μόνο η ΤΥΔΚ μπορεί να τον προσφέρει, σήμερα, λόγω της πολυετούς εμπειρίας που έχει στα έργα, στις μελέτες και στο χώρο της Αυτοδιοίκησης, αλλά και θεσμικά διότι τούτο επιτρέπεται.

Ανέλυσα στην αρχή της ομιλίας μου το ρόλο της εποπτείας όπως εγώ τον εννοώ. Όχι του ελέγχου του «χωροφυλακιστικού» κόβω τις αποφάσεις, τις ακυρώνω - αλλά της υποβοήθησής, της στήριξης, της ενεργού συμμετοχής, αν θέλετε, του κράτους στην άσκηση αυτού του ρόλου.

Ακόμη άλλη δυνατότητα, που μιλήσαμε και προηγουμένως κι' έκανε και την παρέμβαση και ο κ. Νομάρχης, είναι η δυνατότητα των προγραμματικών συμβάσεων που προβλέπονται απ' το Δημοτικό Κώδικα και από τον Κώδικα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Δηλαδή, οι δήμοι και οι κοινότητες και οι Ν.Α. μπορούν να συνάψουν προγραμματική σύμβαση με το κράτος ή άλλους δημόσιους φορείς ή Ν.Π.Δ.Δ. και σ' αυτήν την προγραμματική σύμβαση μπορούν ως εκ τρίτου συμβαλλόμενοι, όχι απευθείας, να συμμετέχουν κι' επιχειρήσεις της Αυτοδιοίκησης.

Στα πλαίσια μιας τέτοιας προγραμματικής σύμβασης, οι συμβαλλόμενοι προσφέρουν τις δυνάμεις τους. Ο ένας βάζει τα χρήματα, ο άλλος βάζει τις υπηρεσίες που διαθέτει, ο τρίτος βάζει τον χώρο στον οποίο θα εκτελεσθεί το έργο ως κύριος αυτού και οι συμβαλλόμενοι προγραμματικά έχουν ένα κοινό στόχο. Την εκτέλεση των έργων, την ανάπτυξη της περιοχής. Δεν προσδοκούν οι συμβαλλόμενοι όφελος. Όφελος χρηματικό εννοώ. Δεν είναι δηλαδή η προγραμματική σύμβαση ένας μηχανισμός «ανάθεσης» έργου ή μελέτης.

Αυτά, τα είχε πει στο παρελθόν το ΥΠ.Ε.Σ. με εγκύκλιό του απ' το 1936. Δεν είναι καινούργια πράγματα. Όταν δηλαδή κάνουμε μια καινούργια προγραμματική σύμβαση δεν αναθέτουμε στον αντισυμβαλλόμενο την εκτέλεση του έργου, με την ιδιότητα του αναδόχου, αλλά προσδοκούμε τη βοήθειά του με τα δικά του μέσα. Αυτά τα οποία λέει ότι μπορεί να διαθέσει. Τις υπηρεσίες του, τα μηχανικά μέσα που ίσως έχει, το χώρο στον οποίο θα κατασκευασθεί το έργο, τα χρήματα τα οποία μπορεί να προσφέρει. Και αυτά όλα πάντα με το κοινό στόχο της εκτέλεσης του έργου και της ανάπτυξης της περιοχής.

Τέλος, θα έλεγα ότι χρειάζεται βελτίωση όχι μόνο σε αριθμό προσωπικού αλλά και σε ποιότητα των υφισταμένων Τ.Υ.

Οι Τ.Υ. τόσο των δήμων όσο και των ΤΥΔΚ θα πρέπει να έχουν επιστήμονες πλέον οι οποίοι θα έχουν εξειδίκευση σε ορισμένα τεχνικά έργα, τα οποία είναι εκείνα τα οποία εκτελούν κατά κανόνα οι δήμοι στη σημερινή εποχή. Μιλώ για βιολογικούς καθαρισμούς, μιλώ για μεγάλα κτιριακά έργα, για οδοποιία που δεν είναι πλέον η απλή διάνοιξη ενός δρόμου αλλά είναι σύγχρονοι αυτοκινητόδρομοι. Για έργα δηλαδή τα οποία θέλουν τεχνική γνώση την οποία παρέχει η βέβαια τα σημερινά ΑΕΙ. Και με τις ειδικότητες εκείνες που σήμερα χρειάζονται στον τεχνικό κόσμο και που υπάρχουν.

Ξέρω ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο στην Αθήνα έχει καταγεγραμμένες 102 περίπου ειδικότητες μηχανικών. Γιατί, άλλος ο ρόλος του πολιτικού Μηχανικού, άλλος του Αρχιτέκτονα, του Τοπογράφου, του Μηχανολόγου, άλλος του Χημ. Μηχανικού, του Ηλεκτρολόγου, άλλος του Ναυπηγού, άλλος του Ηλεκτρονικού, άλλος του Γεωλόγου ή του Γεωπόνου. Αν και όλοι αυτοί μπορούν να κάνουν ίσως, σ' επίπεδο δήμου, κάποια ίδια πράγματα, εν τούτοις έχουν τελείως διαφορετικές εξειδικεύσεις. Λοιπόν, σε τουλάχιστον μια μέγιστο Τ.Υ., από την οποία θα πρέπει να ζητήσουν οι φορείς τη βοήθειά της, θα πρέπει να είναι στελεχομένη αυτή η υπηρεσία με όλες αυτές τις ειδικότητες για να μπορέσει να καλύψει τις όποιες απαιτήσεις χρειαστούν.

Θα πρέπει ακόμη η ΤΥΔΚ ν' αναλάβει όχι μόνο το έργο της στήριξης των δήμων, αλλά και των μελλοντικών απαιτήσεων που θα χρειαστούν σ' επίπεδο Νομού για τεχνικά έργα της Περιφέρειας. Εγώ δεν καταλαβαίνω, πώς και γιατί για ένα έργο της Περιφέρειας, το οποίο εκτελείται στο Νομό,

θα πρέπει ναρχιστεί ένα πλάνο απ’ την Περιφέρεια, απ’ τη Λάρισα εδώ συγκεκριμένα, και δε θα μπορούσε αυτό το έργο να εκτελείται τοπικά, με διευθύνουσα υπηρεσία την τοπική ΤΥΔΚ. Τη μόνη δημόσια τεχνική υπηρεσία που υπάρχει στο Νομό. Αυτό θα προϋπέθετε όμως μια άλλη σχέση της ΤΥΔΚ με την Περιφέρεια. Η ΤΥΔΚ δηλαδή να μην είναι υπηρεσία (Τμήμα) της Δ/σης Τ.Α. του Νομού, αλλά να είναι μια υπηρεσία στο Νομό, υπαγόμενη στη Δ/ση έργων της Περιφέρειας.

Αυτό κατά τη γνώμη μου θα είχε μια διπλή ωφέλεια. Θα υπήρχε μια αμφίδρομη σχέση.

Η Περιφέρεια θα μπορούσε ν’ αντλεί εμπειρίες και προσωπικό από τους Νομούς, οι Νομοί θα μπορούσαν ν’ αντλούν εμπειρίες και προσωπικό, κατά την κρίση του Περιφερειάρχη, από την Περιφέρεια. Και θα έδινε και δυνατότητες, αν θέλετε, ανέλιξης στους τεχνικούς των ΤΥΔΚ των Νομών σ’ επίπεδο ηγετικών θέσεων, Δ/ντών, Γεν. Δ/ντών. Κάτι που, όπως φαίνεται συνδικαλιστικά, είναι το ζητούμενο.

Δεν νομίζω δηλαδή ότι η λύση είναι σώνει και καλά η ΤΥΔΚ να γίνει Διεύθυνση σ’ επίπεδο Νομού. Αυτό για το θέμα της διοργάνωσης της ΤΥΔΚ. Μελλοντικά λοιπόν, εκείνο που βλέπω είναι ότι θα εξαιρεκρίθαι να είναι απαραίτητη η ύπαρξη μιας Τ.Υ., δημόσιας, σ’ επίπεδο Νομού, η οποία θα συμπληρώνει τα κενά τα οποία θα έχουν οι δημοτικές Τ.Υ., όταν αυτές καταφέρουν να σταθούν στα πόδια τους, δεδομένου μάλιστα ότι κανένας μικρός δήμος δε φαίνεται ότι θα είναι ικανός να έχει μία πλήρη Τ.Υ., λόγω κόστους. Λόγω κόστους προσωπικού, λόγω κόστους λειτουργίας. Θα πρέπει να υπάρχει μια τεχνική υπηρεσία κρατική, η οποία θα μπορεί ν’ αναλαμβάνει εκείνες τις πρωτοβουλίες που χρειάζονται για την εποπτεία, με το ρόλο που ανέλυσα στην αρχή, πάνω στα ανίσταρα θέματα της Τ.Α.

Μια υπηρεσία, η οποία θα μπορεί να παίρνει έργα της Περιφέρειας, σ’ επίπεδο Νομού, και να τα εκτελεί. Και ακόμη, να παίρνει και όποιες άλλες αρμοδιότητες κρατικές δε μπορεί ν’ ανατεθούν με το ισχύον νομικό πλαίσιο στην Τ.Α. Για παράδειγμα, ο καθορισμός του αιγιαλού. Είναι μια αρμοδιότητα του κράτους, αναφέρεται σε θέματα κρατικής περιουσίας και δεν είναι δυνατόν ν’ ανατεθεί ποτέ, με τα ισχύοντα τουλάχιστον, στην Τ.Α. Ούτε στην Α/βάθμια, ούτε στη Β/βάθμια. Αυτή την αρμοδιότητα την έχει αναλάβει ήδη η ΤΥΔΚ, μόνο που δεν έχει προσωπικό να την ασκήσει. Υπάρχουν ΤΥΔΚ που δεν έχουν Τοπογράφο Μηχανικό, ούτε ένα. Και βέβαια ο καθορισμός του αιγιαλού είναι δουλειά Τοπογράφου Μηχανικού.

Τέτοις ειδικές αρμοδιότητες, μπορούν να περάσουν και πρέπει να περάσουν σ’ επίπεδο Νομού, στις κρατικές τεχνικές υπηρεσίες. Και αφορούν και τους δήμους, γιατί βέβαια έμμεσα ο καθορισμός του αιγιαλού δεν είναι ένα θέμα που αφορά μόνο το κράτος. Αφορά και το δήμο στα όρια του οποίου υπάρχει ο αιγιαλός αυτός.

Σ’ ότι αφορά τις Τ.Υ. των δήμων, είπα ότι εκείνο που εγώ διαβλέπω είναι ότι αυτές οι υπηρεσίες που θα δημιουργηθούν από τους νέους δήμους, οι oligομελείς, θα έχουν κατ’ ανάγκη έναρξη «πρωτοδικής» λειτουργίας μετά από 1 ή 2 χρόνια. Σ’ αυτό το διάστημα χρειάζονται εκπαίδευση. Χρειάζεται βοήθεια. Και ακόμη και στα πλαίσια της διαδημοτικής συνεργασίας, περίπου ανάλογη θα είναι η κατάσταση.

Οι δυνατότητες με προγραμματική σύμβαση, αναλύθηκαν νομίζω διεξοδικά.

Αιτές είναι λοιπόν οι δυνατότητες και οι σχέσεις που υπάρχουν σήμερα των δημοτικών Τ.Υ. με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας και της Ν.Α., όπως τις βλέπω μέσα από το πρίσμα της ισχύουσας νομοθεσίας.

Σας ευχαριστώ που μ’ ακούσατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Να δώσουμε τώρα το λόγο στον επόμενο εισηγητή, το Δήμαρχο Σκοπέλου και μέλος του Δ.Σ. της ΤΕΔΚ τον κ. Σταμάτη Περίση.

ΠΕΡΙΣΣΗΣ : κ. Νομάρχη, κ. Πρόεδρε του τοπικού παραρτήματος του ΓΕΕ, αγαπητοί συναδέλφισσες και συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι. Υπάρχει μία καινούργια πραγματικότητα στη Τ.Α. με την ύπαρξη των λεγόμενων Καποδιστριακών Δήμων και με τα νέα θεσμικά πλαίσια των τελευταίων ετών που είτε το έχουμε αντιληφθεί όλοι κατά τον ίδιο τρόπο είτε όχι, είτε συμφωνούμε όλοι με τον ίδιο τρόπο είτε όχι, αυτό είναι γεγονός. Σε αυτή τη σημερινή συνάντηση στην οποία συζητούνται τα προβλήματα των Τ.Υ. των νέων δήμων, οφείλω κατ' αρχήν εξ' ονόματος όλων των πολιτών των χωριών, να εκφράσω ένα μεγάλο ευχαριστό στην ΤΥΔΚ και αν θέλετε στις ΤΥΔΚ όλης της Ελλάδας. Διότι έτσι κι' αλλιώς περνάμε σε μια νέα πραγματικότητα.

Η Ελλάδα γι' αρκετές 10ετίες αναγεννήθηκε κι έγινε αυτό που έγινε ιδιαίτερα στην επιτυχία, πρωτίτως από την ύπαρξη και με την αμέριστη βοήθεια και συμπαράσταση της ΤΥΔΚ και των μηχανικών της ΤΥΔΚ. Αυτό είναι ένα γεγονός αναμφισβήτητο. Που πιστεύω ότι όσοι έχουμε ζήσει παλαιότερα και σήμερα στην Τ.Α. πρέπει να το αναγνωρίσουμε όλοι. Και βεβαίως η Δ/ση Τ.Υ. τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερα πραγματοποιεί έργα εξαιρετικά σημαντικά για τις περιοχές μας και εγώ θα έλεγα και η ύπαρξη με μία πολύ καλή ή ολοκληρωμένη αν θέλετε Τ.Υ. του Διμενισιού Περιέου.

Αυτοί οι τρεις κεντρικοί φορείς πιστεύω ότι ιδιαίτερα στο Νομό Μαγνησίας ήταν οι βασικοί φορείς, οι βασικοί τεχνικοί φορείς που υλοποίησαν μικρά και μεγάλα έργα σ' ελο το φάσμα του Νομού Μαγνησίας.

Οι παρατηρήσεις τις οποίες έχω να κάνω, κατ' αρχήν δεν αφορούν όλους τους Καποδιστριακούς Δήμους. Διότι και ο δήμος Ν. Ιωνίας Καποδιστριακός Δήμος; εννοείται όμως δεν μπορεί να υπει στην ίδια μοίρα. Αφορούν κυρίως Καποδιστριακούς Δήμους που προέκυψαν από συνενώσεις πρώην κοινοτήτων μόνο. Ή πρώην κοινοτήτων και μικρών δήμων ή μικρών δήμων. Και πάντως αφορούν δήμους οι οποίοι έχουν μικρούς πληθυσμούς, κάτω από 5.000 κατοίκους και μικρούς προϋπολογισμούς. Διότι για όλες τις άλλες περιπτώσεις ακούστηκε κι' εδώ, αλλά είναι γ' αυτό ότι μπορούν ν' αντιμετωπίσουν πολύ καλύτερα τα προβλήματα της στελέχωσης των Τ.Υ.

Τα προβλήματα αυτά ιδιαίτερα πολλαπλασιάζονται για τους ορεινούς και νησιωτικούς δήμους.

Για να υλοποιήσουμε τα έργα απαραίτητη προϋπόθεση είναι να τα προγραμματίσουμε. Και ο προγραμματισμός των έργων όταν μεν αφορά ένα χαντάκι που πρέπει ν' ανοίξουμε είναι της στιγμής εκείνης που προκύπτει. Όταν αφορά όμως μεγάλα και σημαντικά έργα, θα πρέπει ν' έχει προηγηθεί μία σοβαρή διαδικασία. Εκτιμώ ότι σε αυτή τη διαδικασία και για να υπάρξει το σωστό αποτέλεσμα, πρέπει να συμβάλλουν το πολιτικό προσωπικό του δήμου, δηλαδή οι εκλεγμένοι, το διοικητικό προσωπικό του δήμου, το επιστημονικό προσωπικό του δήμου και η τοπική κοινωνία. Ένας λοιπόν ουσιαστικότερος κρίκος από τον προγραμματισμό ακόμα των έργων, και απ' την ιεράρχηση για την υλοποίησή τους, αποτελεί η ύπαρξη του τεχνικού προσωπικού. Και ως εκ τούτου θεωρείται εκ προοιμίου απαραίτητη η ύπαρξη τεχνικού προσωπικού στους δήμους. Ακόμα και στους μικρούς δήμους.

Ποια είναι η σημερινή πραγματικότητα. Νομίζω ότι γι' αυτούς που προσανέφερα τους Καποδιστριακούς Δήμους, χωρίζονται σε κάποιες κατηγορίες

Υπάρχουν δήμοι με προϋπάρχουσα σχετική εμπειρία λειτουργίας Τ.Υ. έστω και απειλούς στελεχωμένης. Δηλαδή, υπήρχαν προηγούμενοι κάποιοι δήμοι ή κοινότητες που είχαν 1-2 μηχανικούς ή κάποιο τεχνικό και αξιοποιήθηκε απ' τους δήμους ως τεχνικό προσωπικό. Και έχουμε και σημερινά τέτοια παραδείγματα. Είτε υπήρξε και λειτουργήσε.

Υπάρχουν δήμοι με προϋπάρχουσες ΔΕΥΑ. Πολύ σημαντικό, διότι ακόμα και στους μικρούς δήμους όπως είναι ο δικός μας, του δήμου Σκιάθου, οι ΔΕΥΑ είχαν 1-2 ανάλογα τεχνικούς. Άρα και αυτοί είχαν εμπλακεί ήδη στη διαδικασία των έργων και των δήμων.

Υπάρχουν δήμοι με προϋπάκουσες Αναπτυξιακές και Δημοτικές Επιχειρήσεις. Οι οποίες είχαν και αυτές πιθανά κάποιοι τεχνικό.

Και υπάρχουν και δήμοι, οι 4ης κατηγορίας στο σύνολο των Καποδοστριακών, που δεν προϋπήρχε καμία από τις παρακάτω δομές. Θα ήθελα να κάνω τώρα μερικές παρατηρήσεις για την υπάρχουσα κατάσταση σήμερα που είναι γνωστή και νομίζω προαναφέρθηκε.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

□ Η εκτέλεση των έργων του ΕΠΤΑ, του 3ου Κ.Π.Σ. ή άλλων κοινοτικών πρωτοβουλιών απαιτεί :

- ▶ Επαρκή γνώση της εφαρμοσμένης νομοθεσίας
- ▶ Συμπλήρωση ολοκληρωμένων Τεχνικοοικονομικών Μελετών
- ▶ Διάνταξη ολοκληρωμένων Τεχνικοοικονομικών Μελετών
- ▶ Διάνταξη Μελετών Χωροθέτησης
- ▶ Έσως σύνταξη Περιβαλλοντικών Μελετών
- ▶ Έσως σύνταξη Μελετών Σκοπιμότητας και Βιωσιμότητας
- ▶ Έσως οικοδομικές άδειες.

Κατά συνέπεια απαιτείται ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών ειδικοτήτων και σίγουρα μια σχετική εμπειρία.

▶ Την παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων από τους άμεσα ενδιαφερόμενους (Δήμο), και όταν αυτό είναι απαραίτητο διορθωτικές παρεμβάσεις και αλλαγές στην πορεία των έργων. Άλλωστε σε πολλά από τα έργα που εκτελούνται είναι αναγκαίες αλλαγές και προσαρμογές που είναι αδύνατο να προβλεφθούν από την αρχή.

□ Στους Καποδοστριακούς Δήμους τοποθετήθηκαν από τις ΤΕΔΚ ειδικευμένοι επιστήμονες με Πιπής συμβάσεις (3 σε κάθε Δήμο, εκ των οποίων ο ένας είναι συνήθως τεχνικός) προκειμένου να ξεπεραστούν τα πρώτα προβλήματα προσαρμογής στην νέα πραγματικότητα. Το πρόγραμμα όμως προβλέπει την απομάκρυνσή τους μετά το τέλος του Πιπής, δηλαδή αμέσως μετά την απόκτηση εμπειρίας.

□ Οι ΤΥΖΙΚ έχουν την απαραίτητη συσσωρευμένη εμπειρία και την απαιτούμενη ευελιξία, παραμένουν όμως αστελέχστες και συνεπώς αναποτελεσματικές. Από την άλλη πλευρά, οι Διευθύνσεις Τεχνικών Υπηρεσιών των Νομών είναι καλύτερα και επαρκέστερα στελεχωμένες αλλά είναι επισορτισμένες κυρίως με την εκτέλεση νομαρχιακών έργων.

□ Οι αρμόδιοι και οι νησιωτικοί ΟΤΑ αντιμετωπίζουν προβλήματα από την δυσκολία πρόσβασης στο κέντρο και την κεντρική διοίκηση.

□ Οι ΤΥΖΚ δεν μπορούν να παρακολουθήσουν την πορεία των έργων σε απομακρυσμένες περιοχές λόγω μεγάλου αριθμού επιστημόνων, δυσανάλογου με τον αριθμό των ΟΤΑ και των έργων που πρέπει να μελετήσουν και να επιβλέψουν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

▶ Οι μικροί προϋπολογισμοί των μικρών ΟΤΑ δεν επαρκούν για να αντεπεξέλθουν οικονομικά με πλήρη στέλεψη σε όλες τις απαραίτητες ειδικότητες.

▶ Στην ίδιο χέρο (στα όρια του ίδιου Δήμου) είτε στον Δήμο είτε σε Δημοτικές Επιχειρήσεις, υπάρχουν δυνάμεις διάσπαρτες και ασυντόνιστες (κυρίως λόγω νομοθετικού πλαισίου). Οι δυνάμεις αυτές όλες μαζί ενορχηστρωμένες, θα μπορούσαν να αποτελέσουν ένα πλήρες επιτελείο, άρα μια πλήρη Τεχνική Υπηρεσία.

Βιωσιμή πρόταση: Πολλές από τις ανάγκες θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν εάν δημιουργηθούν ενοποιημένες Τεχνικές Υπηρεσίες από όλες τις Τεχνικές Δυνάμεις των Δήμων με όλες τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες από το σύνολο των Νομικών Προσώπων, Ιδιωτικού και Δημοσίου Δικαίου (σε των αντίστοιχων Δήμων (π.χ. Δήμος + ΝΠΔΔ + Δημοτ. Επιχειρήσεις).

▶ Είναι απαραίτητη η δημιουργία διαδημοτικών Τεχνικών Υπηρεσιών, όπου αυτό είναι εφικτό, δηλ. μόνο όπου μπορεί να υπάρξει πλήρης στελέχωση και όχι μερική, που θα μπορούν να ανταπεξέρχονται πλήρως στις ανάγκες κάθε περιοχής.

▶ Θεωρείται αναγκαία η προεκπαίδευση των επιστημόνων τεχνικών στις οικείες ΤΥΔΚ με καθημερινή παρουσία στην Υπηρεσία, η οποία θα έχει τον έλεγχο του καταρτιζομένου. Βεβαίως, προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί στα έργα των αντίστοιχων Δήμων χωρίς όμως να περιορίζονται μόνο σε αυτά και έτσι να αποκτούν σφαιρική γνώση του αντικειμένου τους. Για την επιμόρφωση αυτή απαιτείται τουλάχιστον ένας χρόνος.

▶ Αντίστοιχη προεκπαίδευση θα μπορούσε να γίνεται και στις Διευθ. Τεχνικών Υπηρεσιών των Νομών και στις Νομαρχιακές Ανώνυμες Επιχειρήσεις (ΑΝΕΜ) για τις ίδιες ή για άλλες ειδικότητες (π.χ. Σύνταξη Περιβαλλοντικών Μελετών και μελετών Σκοπιμότητας).

▶ Τουλάχιστον για τους μικρούς Δήμους που προσφέρουν λίγες θέσεις εργασίας και περιορισμένες δυνατότητες απασχόλησης των νέων, είναι απαραίτητη η στελέχωσή τους με πρωταρχικό το κριτήριο της εντοπιότητας, καθώς και άλλα κριτήρια που λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες και ανάγκες. Το όφελος από αυτό το μέτρο είναι διπλό - απασχολείται το ντόπιο εργατικό δυναμικό και αποφεύγονται τα κενά και οι ελλείψεις από τους υπαλλήλους που καταλαμβάνουν τις θέσεις και έπειτα από μικρό χρονικό διάστημα ζητούν επίμονα και φρεσκά την μετάθεσή τους στην περιοχή πρώτης κατοικίας τους.

▶ Απαιτείται ταχύτατη στελέχωση με βάση τους νέους Οργανισμούς Εσωτερικών Υπηρεσιών των Δήμων και για όλες τις ειδικότητες που προβλέπουν (Αφορά κυρίως τους Δήμους με μηδενική εμπειρία και παντελή έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού).

▶ Είναι αναγκαία η ουσιαστική αύξηση των ΚΑΠ ιδιαίτερα των μικρών Δήμων, προκειμένου να επιλυθεί το μεγαλύτερο πρόβλημα που είναι η εξεύρεση οικονομικών πόρων.

▶ Θεωρείται αναγκαία η ύπαρξη και η στήριξη των ΤΥΔΚ τουλάχιστον για το ορατό μέλλον που οι ΟΤΑ δεν θα έχουν ακόμη πλήρως στελεχωθεί.

▶ Απαιτείται η δημιουργία ενιαίας νομοθεσίας εκτέλεσης έργων και προμηθειών καθώς και αύξηση των ορίων για απευθείας αναθέσεις έργων και προμήθειες έτσι ώστε να ευθυγραμμίζονται με τα νέα οικονομικά δεδομένα.

▶ Επιπλέον θα πρέπει άμεσα να γίνει ειδική χρηματοδότηση για την κάλυψη των αναγκών σε τεχνολογική και soft ware υποδομή των Τ.Υ. και των νέων Δήμων.

▶ Θα πρέπει να γίνονται προσπάθειες κεντρικής κατάρτισης των τεχνικών υπαλλήλων των νέων Δήμων με σεμινάρια, συνέδρια κτλ.

▶ Αντίστοιχη επιμόρφωση θα πρέπει να γίνεται και στους αιρετούς που έχουν ανίκανες αρμοδιότητες.

▶ Επιπρόσθετα είναι απαραίτητη η κατάλληλη στέγαση των Τεχνικών Υπηρεσιών των Δήμων και για τον λόγο αυτό απαιτούνται οι κατάλληλες κτιριακές υποδομές.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ - Ο ΔΗΜΟΣ ΣΚΟΠΕΛΟΥ

Συγκεκριμένα το επιστημονικό δυναμικό της Σκοπέλου είναι :

☐ ΔΗΜΟΣ

Επιστήμονας Περιφ. Ανάπτυξης (από Καποδίστρια)

Αρχιτέκτονας (από Καποδίστρια)

Χημικός Μηχανικός (από διαγωνισμό ΑΣΕΠ)

Ίσως Μηχανικό ΤΕΙ (από διαγωνισμό ΑΣΕΠ)

☐ ΔΕΥΑΣ

Σχεδιάστρια

Μηχανολόγος

Πολιτικός Μηχανικός

■ **ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ**

Οικονομολόγος

Κατά συνέπεια ούτε ο Δήμος, ούτε η ΔΕΥΑΣ αλλά ούτε και η Αναπτυξιακή Επιχείρηση μπορούν να συντάξουν ολοκληρωμένη Τεχνική Υπηρεσία, κάτι που μπορεί να γίνει με την σύμπραξη και των τριών φορέων, δηλαδή την δημιουργία ενοποιημένης Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου που αποτελεί την βασική πρότασή μας.

Ευχαριστώ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Ευχαριστούμε τον κ. Περίσση, τον Δήμαρχο Σκοπέλου.

Να δώσουμε πάλι το λόγο στον τελευταίο εισηγητή του Α΄ μέρους, τον κ. Ευμορφόπουλο Γιώργο - Προϊστάμενο της ΤΥΔΚ και Νομαρχιακό Σύμβουλο.

ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΣ : Πρόεδρε και μέλη του Προεδρείου, βοηθοί Νομάρχες, φίλε και φίλοι Πρόεδροι της ΤΥΔΚ και Δήμαρχοι, αγαπητοί συνάδελφοι των ΤΥΔΚ άλλων Νομών, αγαπητοί συνάδελφοι τεχνικοί της Ν.Α. και της ΤΥΔΚ, φίλες και φίλοι. Θα σας πλώ λίγα χρόνια πριν για να κάνω μια ιστορική αναδρομή σ' αυτό που σαν τίτλο της εισήγησής μου λέω μια «**Κοινωνικοποιημένη ΤΥΔΚ**».

Έχοντας την ευθύνη εκπροσώπησης της ΤΥΔΚ (Θεσσαλονίκης και Μαγνησίας) και την θέση του προϊσταμένου μερικών δεκαετιών, δεχτήκαμε την πρόσκληση - πρόκληση του φίλου και συναδέλφου Προέδρου να παρουσιάσουμε σήμερα στην φιλόξενη αίθουσα του Τμήματος ΤΕΕ Μαγνησίας την «**ΤΥΔΚ ως Κοινωνικοποιημένη Υπηρεσία**» στην προσφορά του κοινωνικού συνόλου και της ανάπτυξης των Νομών και της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σας προσκαλούμε λοιπόν, αφού σας ευχαριστήσουμε για την ανταπόκρισή σας, να μας ακολουθήσετε σ' ένα σύντομο και ελπιζω ότι κεντροστικό οδοιπορικό ζοής - γνωριμίας της ΤΥΔΚ.

Στην δεκαετία του 1940 από την αδήριτη ανάγκη στήριξης των Δήμων και Κοινοτήτων της χώρας, γεννήθηκε η ΜΥΚ (Μηχανική Υπηρεσία Κοινοτήτων). Εγκαταστάθηκε δίπλα στις Νομαρχίες, ανδράθησε παλεύοντας κάτω από αντίξοες συνθήκες και με λιγοστό προσωπικό. Άνθρωποι απλοί, φιλόπονοι, εμπειρικοί χωρίς περγαμινές και πτυχία, άρχισαν να ασχολούνται με την επίλυση πιεστικών προβλημάτων - έργων υποδομής της υπαίθρου. Όπλα τους η αδάμαστη θέληση το πείσμα να σταματήσει η μεταφορά νερού από μακριά με το κανάτι, να ανοίξει ο δρόμος προσπέλασης στο χωριό για να έρθει το λεωφορείο άγονης γραμμής, να στρωθεί η κεντρική πλατεία, να γίνει το Κοινωνικό Γραφείο. Με πρόγραμμα επιδοτούμενο προσωπικής εργασίας, με ελάχιστες δαπάνες των 5, 10, 20, 50, 100 χιλιάδων δρχ. κατασκευάστηκαν με αντεπιστασία δεξαμενές ύδρευσης σε περίσσειες δένδροφυτευμένες θέσεις, αντλιοστάσια πετρελαιομηχανών, αρδευτικά αυλάκια, υδρορροστές και άλλα.

Η ΔΕΗ ακόμα δεν είχε ηλεκτροδοτήσει οικισμούς. Κάτω από το φως της λάμπας πετρελαίου, για πολλά χρόνια, χύθηκε πολύ μελάνι και κατασπαράχθηκε από τους αδηφάγους κονδυλοφόρους και τα στυλό-ζαπτα στα καλλιγραφικά κείμενα μελετών εκείνων των πρωτοπόρων συναδέλφων, που με μεράκι και αγάπη για τον Νομό πρόσφεραν μέρα - νύχτα υπηρεσίες κοντά και μαζί με τον κάτοικο των χωριών. Σαν επιβράβευση, η Πολιτεία, αποζημιώνοντάς τους, απένειμε σ' αυτούς τον τίτλο του Υπομηχανικού. Έτσι εκείνοι φοίτησαν στην Σχολή της πείρας του λαού, διδάχτηκαν από τις ευαισθησίες του, υπέφεραν μαζί του και συνέβαλαν στην ανακούφιση και λύση των προβλημάτων του. Οι Δήμοι και Κοινότητες από ειδικά, τροφοδοτούμενο (με πόρους τους), λογαριασμό

εξασφάλιζαν τις ελάχιστες - μηδαμινές αποδοχές τους χωρίς υπερφορίες και αποζημιώσεις εκτός έδρας. Τι αξία όμως, εκείνη την εποχή της ανέχειας και της μιζέριας, είχαν τα χρήματα εμείς στην Κοινωνική ανταμοιβή, στην αναγνώριση του δασκάλου Τέχνης - αρχιμηχανικού, που για εβδομάδες ακόμα και μήνες έπασχε και υπέφερε μαζί με τον απλό κάτοικο. Την αναγνώριση τον σεβασμό και την αγάπη των κατοίκων της υπαίθρου είχαμε την τύχη να γνωρίσουμε τα πρώτα βήματα της καριέρας μας, και να γοητευθούμε εντασσομένοι στην ΤΥΔΚ.

Έξι (6) όλοι κι όλοι συνάδελφοι χαράξαμε τους περισσότερους δρόμους, μελετήσαμε πολλά υδραγωγεία, επιβλέψαμε την κατασκευή πλατειών, καταστημάτων, σταδίων και γενικής όλων των έργων υποδομής. Όλες οι μελέτες ήταν της ΤΥΔΚ (η ΔΤΥ ασχολούνταν μόνο με Δημόσια έργα), που από την δεκαετία του 1950 έγινε Δημόσια Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών. Για 20 χρόνια ζήσαμε τον εφιάλη των 2μηνών, 3μηνών, 6μηνών συμβάσεων και στην δεκαετία του 1970 ενταχθήκαμε πλέον μισθολογικά στον τακτικό προϋπολογισμό του Κράτους. Δελό στην αρχή, εντονότερα κατόπιν άρχισε το Κράτος να χρηματοδοτεί έργα, με στόχο να κατασκευαστούν όλα τα εσωτερικά και εξωτερικά δίκτυα ύδρευσης, να ολοκληρωθούν οι δρόμοι προσπέλισης, να αρχίσουν έργα εξυγίανσης, να ανορυχθούν γεοτρήσεις, να ηλεκτροδοτηθούν οντισεστίαση, να αντιμετωπισθούν ανάγκες αποχιονισμού, θεομηνιών και σεισμών. Σ' όλα αυτά τα επείγοντα η ΤΥΔΚ υπεύθυνη και πανταχού παρούσα, αφού στο μεταξύ είχε μερικώς επανδρωθεί.

Αν και πέρασαν δεκαετίες, πολλά έργα και σήμερα δεν έχουν ξετεραστεί εξιτηριόνας βασικές ανάγκες υπαίθρου. Αναπολώντας εκείνη την εποχή, που ο λόγος ήταν συμβεβηαι, που το κέρδος δεν ήταν κυρίαρχο στοιχείο των κατασκευαστών αλλά η ποιότητα και αριστεία των έργων, που η ευγενής άμιλλα δεν είχε εμπλακεί στον σημερινό αδηφάγο και έντονο ανταγωνισμό καθώς και την διαπλοκή των συμφερόντων, δεν ξέρω αν πρέπει να διαφωνήσω συμφωνώντας ή να συμφωνήσω διαφωνώντας. Πάντως εμείς στην ΤΥΔΚ εξακολουθούμε και σήμερα να παραμένουμε ονειροπόλοι και ρομαντικοί πιστεύοντας, πως τα έργα έχουν ψυχή. Έτσι γίναμε μια κυψέλη εργασίας που ο καθένας χρεώνεται με ευθύνη και συνέπεια και ανταποκρίνεται στα αιτήματα των ΟΤΑ. Είμαστε και αισθανόμαστε συνεργάτες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και έτσι προκαλούμε και προσελλούμε τους αναδόχους των έργων να αποδείξουν την διάθεση συνεργασίας στους φορείς υλοποίησης. Είμαστε ρεαλιστικά μετριοπαθείς και δεν το κρύβουμε και πολλές φορές έχουμε εισπράξει τον Δημόσιο έπαινο πρώην Υπουργών Εσωτερικών όπως των κ. Κων. Στεφανόπουλου, Άκη Τσοχατζόπουλου, Ιωάννη Κεφαλογιάννη και άλλων και τον χαρακτηρισμό «των Ιεραποστόλων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

ΠΟΡΕΙΑ ΤΥΔΚ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Χρόνια τώρα ζητάμε επάνδρωση - επιμόρφωση - εξοπλισμό - μηχανοργάνωση - αναβαθμηση της ΤΥΔΚ. Προκαλούμε λοιπόν ευχάριστα τους παριστάμενους εκπροσώπους της Κυβέρνησης, τους Βουλευτές αυτά που ζητάμε - σκεφθήκαμε και ιεραρχήσαμε, εσάς στην Κυβέρνηση να προγραμματίσετε και υλοποιήσετε εδώ και τώρα. Ζητάμε από σας εργασιακή ηρεμία και σιγουριά για το μέλλον. Βέβαια δεν μας τρομάζουν τα λίγα σύννεφα, που σκεπάζουν τον ουρανό και οι λιγοστές φωνές, που ακούγονται για νέες δράσεις, εμπλέκοντας την Περιφέρεια την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και τους Καποδιστριακούς Δήμους. Πιστεύουμε πως μέσα από ξεκαθαρισμένες αρμοδιότητες Κράτος, Περιφέρεια, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορούν να υπηρετήσουν με διακριτικούς ρόλους, με υπευθυνότητα και συνέπεια τον πολίτη σαν χρήστη των έργων, αναβαθμίζοντας την ποιότητα ζωής του, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη. Ας συναρμολογήσουμε αμυλλόμενοι στην παραγωγή καλύτερης ποιότητας και μεγαλύτερης ποσότητας έργων. Οι πολίτες απαιτούν την εφαρμογή της αρχής επικουρικότητας, την λύση των προβλημάτων στο πλησιέστερο στον πολίτη επίπεδο. Όντας η μοναδική σε επίπεδο Νομού Περιφερειακή Τεχνική Υπηρεσία,

αισθανόμαστε την ανάγκη να παρουσιάσουμε γενικές και ειδικές προτάσεις αναβάθμισης της Διοίκησης, του ρόλου και της λειτουργίας της ΤΥΔΚ για την εξυπηρέτηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Απώλειη των δυσλειτουργιών και αδυναμιών και οριοθέτηση επακριβών αρμοδιοτήτων των (4) βαθμίδων - επιπέδων Διοίκησης. Κράτος - περιφέρεια - Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση - Τοπική Αυτοδιοίκηση

- ▶ Εξασφάλιση επαρκών θεσμοθετημένων πόρων βαθμών Αυτοδιοίκησης
- ▶ ενίσχυση του ρόλου Νομαρχιακού Συμβουλίου ως ανωτάτου πολιτικού οργάνου του Νομού στον σχεδιασμό, προγραμματισμό και υλοποίηση έργων.
- ▶ ενιαίο αποκεντρωμένο και αποσυγκεντρωμένο Κράτος.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΥΔΚ

Η οργάνωση, ο τρόπος λειτουργίας και η ποιότητα των Τεχνικών Υπηρεσιών επιδρούν καταλυτικά στον σχεδιασμό και υλοποίηση της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας. Η επίλυση των σύνθετων προβλημάτων της Ελληνικής Κοινωνίας απαιτούν πολύ καλή οργάνωση αποκεντρωμένων Τεχνικών Υπηρεσιών. Οι Τεχνικές Υπηρεσίες σήμερα υποφέρουν από :

- ▶ έλλειψη αποκεντρωμένων αρμοδιοτήτων
- ▶ πολυνομία και γραφειοκρατία με αποτέλεσμα την χαμηλή παραγωγή έργου.
- ▶ Πονεοποίηση και δαιδαλώδη νομοθεσία έργων, που χρήζει εκ βάθρων αναμόρφωσης.
- ▶ Έλλειψη στελέχωσης.
- ▶ Έλλειψη επιμόρφωσης στελεχών
- ▶ Έλλειψη εισαγωγής και ενσωμάτωσης νέων Τεχνολογιών
- ▶ Κομματικό παρεμβατισμό, αναξιοκρατία ιδιαίτερα σε ανώτερες Διευθυντικές θέσεις.
- ▶ Απαιτήματα καθηλωμένες απεδοχές, αναντίστοιχες στην ευθύνη, αποστολή και σπουδές των Μηχανικών. Χειρότερες αμοιβές δεν λαμβάνουν άλλοι υπάλληλοι του Δημοσίου.
- ▶ Ιδιωτικοποίηση των μηχανισμών διαχείρισης και παρακολούθησης των Κ.Π.Σ. και Προγραμμάτων γενικώς, ύστερα και από την δημιουργία παράλληλης ιδιωτικής μορφής. Διοίκησης, όπως ΟΛΕ, ΜΟΔ, ΕΛΚΕ, ΕΣΠΕΛ κ.λπ. συμβούλων διαχείρισης, αμφιβόλου απόδοσης και αποτελεσματικότητας και ανεξέλεγκτου κόστους.

▶ Αύξανόμενη σύσταση Α.Ε. (Αναπτυξιακών ανωνύμων Εταιριών) για να παρακαμφθεί η Δημόσια Διοίκηση και οι κανόνες - δεσμεύσεις Δημοσίου Λογιστικού. Στο όνομα της χωρίς φραγμούς λειτουργίας επικρατεί αδιαφάνεια στις αναθέσεις σπαταλώνται μεγάλες δαπάνες για αμοιβές Τεχνικών συμβούλων, που τους ανατίθεται η σύνταξη μελετών καταστρατηγώντας έτσι τις διατάξεις του Ν716. Δια την αντιστροφή του ανωτέρω αρνητικού κλίματος επιβάλλεται :

Στελέχωση, επιμόρφωση, εξοπλισμός, μηχανοργάνωση και αναβάθμιση της ΤΥΔΚ σε Δ/ση, με ταυτόχρονη θεσμοθέτηση και λειτουργία τμημάτων και Γραφείων :

- ▶ Τμήμα Προγραμματισμού και μελετών
- ▶ Τμήμα επίβλεψης έργων
  - α) Γραφείο έργων και προγραμματισμού
  - β) Γραφείο Δήμων και Κοινοτήτων
- ▶ Τμήμα Διοικητικής στήριξης και Γραμματείας.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΩΝ - ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ.

Σήμερα μόνο στις Προτεύουσες των Νομών ή στα ενιαία Πολεοδομικά συγκροτήματα λειτουργούν πλήρως οργανωμένες και επανδρωμένες, Τεχνικές Υπηρεσίες Δήμων και Οργανισμών

τους. Τεχνικές Υπηρεσίες με 1-2 Μηχανικούς είναι ανεπαρκείς και δημιουργούν προβλήματα λειτουργίας, αφού ταυτίζονται ως ελέγχοντες και ελεγχόμενο. Η στήριξη των νέων Δήμων με τους νέους Τεχνικούς του Προγράμματος Καποδίστρια, προσαρμόζει στο καθεστώς της διαρκούς κατάρτισης, δεν αποδίδει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Πρέπει αμοιβαίως να παρασχεθεί η έγκριση δυνατότητας απασχόλησης στην σύνταξη μελετών και επίβλεψη έργων ιδιαίτερα του προγράμματος ΕΠΤΑ, με την εποπτεία της ΤΥΔΚ. Έτσι θα εμπλουτίσουν την εμπειρία τους και θα καλύψουν το έλλειμμα τεχνογνωσίας, αφού θα στηρίζονται στην βοήθεια και στήριξη της ΤΥΔΚ.

Αποπή μας είναι, πως πολλές μικρές Τεχνικές Υπηρεσίες (22) θα είναι αδύναμες, σαν θα λειτουργήσουν, όπως δεν λειτουργήσαν και στα καταργηθέντα συμβούλια περιφέρειας. Άλλα θα διογκωθεί ο Δημόσιος τομέας, θα αναπτυχθεί μια παράλληλη διοίκηση, όχι ενέλικτη και αποτελεσματική. Ας μη παραγνωρισθεί το γεγονός πως μια Τεχνική Υπηρεσία, στοιχειωδώς διαρθρωμένη και επανδρωμένη, απαιτεί απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και δαπάνες σε ετήσια βάση 30 εκατ. ήτοι επιβάρυνση του προϋπολογισμού μερικών δεκάδων δις ετησίως.

ΑΝΟΙΚΤΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΤΥΔΚ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ.

Εάν πρόθεση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της ΤΥΔΚ είναι να ενδυναμώσουν τα όργανα και τις Υπηρεσίες που εξυπηρετούν την ανάπτυξη, μπορούν ενσωματώνοντας το τεχνικό τους προσωπικό στην στήριξη της ΤΥΔΚ, να δημιουργήσουν άριστες προϋποθέσεις μιας άριστης οργανωμένης και διαρθρωμένης Τεχνικής μονάδας εξυπηρέτησης και υλοποίησης των αναπτυξιακών προοπτικών και στόχων.

Έτσι οι δικοί σας καημοί, οι έγνοιες και οι επιδιώξεις θα μοιράζονται, αφού θα μας έχετε συμπαραστάτες. Δεχτείτε λοιπόν μεταφορικά την κοινωνικοποιημένη ΤΥΔΚ, οι Τεχνικοί της οποίας έχουν απομοιώσει γνώσεις, κανόνες και αξίες, που τους παρέχουν την δυνατότητα να επενεργούν ως κοινωνικά μέλη στις διαδικασίες διαπαιδαγώγησης και κατάρτισης νέων Τεχνικών. Εμείς στην ΤΥΔΚ περάσαμε από την ατομική γνώση και προσφορά, στην συλλογική εργασία μετατρέποντας την διαδικασία της, από ατομική με κοινωνική, λόγω του κατομερισμού της και της αντικατάστασης των μέσων παραγωγής (που απαιτούν ατομική εργασία) σε μέσα παραγωγής, που απαιτούν συλλογική.

Δεχθείτε, την ΤΥΔΚ, σαν καταρτισμένο Δάσκαλο των Νέων Τεχνικών, γιατί χρόνια τώρα μάθαμε να ξεπερνάμε τις δυσκολίες και τα προβλήματα. Εμπιστευθείτε μας γιατί ανοιχτοί στην κοινωνία, μάθαμε να πρωτοτυπούμε να κατακτούμε πανελλήνιες πρωτιές, να ανταποκρινόμαστε και προσάρμοζόμαστε στις νέες απαντήσεις. Έξω από κυκλώματα και εξαρτήσεις, μακριά από διαπλεκόμενα συμφέροντα και υστεροβουλίες. Δεν αισθανόμαστε ορφανοί γιατί ούγαινε αϊδύ τον φυσικό μας χώρο, το κτίριο της Νομαρχίας, χαιρόμαστε για τις προσπάθειες αναβάθμισής του και περιμένουμε, την επιστροφή σ' αυτόν, αφού η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση πρέπει να προγραμματίσει το Νέο Διοικητήριο, επιστρέφοντας την προίκα, που της δώριαν στην πρώτη εγκατάσταση.

Όλα τα δικά σας μας αγγίζουν, μας κεντρίζουν. Κι αν διερωτάστε γιατί κρατάει ακόμα μέσα μας νεανική και άσβεστη η φλόγα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, για τον κοινωνικό έλεγχο, για διάθεση προσφοράς και υπέρβασης προσπάθειας, ένα είναι το μυστικό. Ο ρόλος της απεσταλτής μας διαπερνά, το μεράκι το πείσμα και το πάθος γιγαντώνεται, αφού κάθε (4) χρόνια με την αλόγην νέων αιρετών κάνουμε μια νέα αρχή, διορθώνοντας την πορεία μας, μαθαίνοντας από τα λάθη μας. Πότε δεν θα πούμε όχι στις φιλόδοξες αλλά ρεαλιστικές προτάσεις σας, όπως παλιά έτσι και σήμερα και ελπίζω και αύριο. Μαζί λοιπόν θα προχωρήσουμε στο νέο ξεκίνημα. Σας προσκαλούμε και προκαλούμε τους Υπουργούς, την Περιφέρεια, τους Βουλευτές και την Πολιτεία να δώσει δαίματά της δύναμης και της αγάπης της. Τα χιλιόμετρα των δρόμων των αγωγών ύδρευσης - αποχέτευσης, οι ΧΥΤΑ, οι βιολογικοί καθαρισμοί, οι πλατείες, τα Δημοτικά και Κοινοτικά Κτίρια, τα έργα

ανάπτυξης και τουριστικής προβολής; θα είναι άφρηχα, αν δεν φέρουν την σφραγίδα ευαίσθητων μελετητών, αν δεν υπηρετούν τον άνθρωπο και την ποιότητα ζωής του, αν δεν σέβονται την αρχιτεκτονική παράδοση και κληρονομιά, αν δεν χαλυβδώνουν την ερωτική σχέση μεταξύ μελετητών, φορέα υλοποίησης και κατασκευαστού.

Όλα αυτά, θα συντελεστούν αν αποτελέσουν προϊόν γόνιμου και εποικοδομητικού διαλόγου και πρωταρχικά ο αλληλοσεβασμός και η συνέχεια στο έργο των άλλων και όχι η ανταγωνιστική βλαστική διάθεση μη αναγνώρισης του έργου άλλων.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Βοηθήστε όλοι αυτό το μελίσι εργασίας, που είναι η ΤΥΔΚ, το φυτώριο Αυτοδιοικητικών Νομαρχιακών και Διοικητικών στελεχών, που καταξιώθηκαν με ανώτερες διακρίσεις της πολιτείας και των φορέων της, να συνεχίσει να απολαμβάνει της εμπιστοσύνης της Πολιτείας και της Τοπικής Αυτοδ. ούτητας.

Στους δύσκολους αυτοκριτικούς, αιτιολογισμούς ας σκεφθούμε, όχι τι δεν κάναμε αλλά τι έπρεπε και πρέπει να κάνουμε. Πόσο συμβασιπάρκαμε με την μίζερη πραγματικότητα, αν σπάσαμε τις αγκυλώσεις και διαβήκαμε τις Συμπληγάδες. Έτσι δεν θα δώσουμε σε κανένα το δικαίωμα να μας χωρίσει από το πιστεύω του καθενός, ώστε να χρησιμοποιήσουμε τα έργα για άλλη αποστολή πλην αυτής της ικανοποίησης των αναγκών των πολιτών. Κι αν κάποιοι τα βάφουν με χρώματα ξεχνούν, πως οι ανάγκες δεν έχουν χρώματα και τα προβλήματα δεν έχουν κόμματα. Η ΤΥΔΚ δεν χρειάζεται και δεν χρειάζεται την κομματική ταμπέλα και οι υπάλληλοί της δεν κάθισαν ποτέ σε κατευθυνόμενες γαρέζες. Σε σας που κυβερνάτε σήμερα ανήκει η ευθύνη να επιλέξετε αυτούς που έχουν αιτίσιο φλέγμα, λαμπρό πρόσωπο και καθαρά χέρια, αυτούς που δεν φοβούνται να σας πουν την αλήθεια, έστω και αν σας πικραίνουν. Αυτούς που έχουν στιβαρούς ώμους, που δεν κάμπτονται κάτω από το βάρος της ευθύνης. Διώξτε μακριά τους κόλακες, τους οσφυοκάμπτες, τους οικονομιστάριους, τους μίζαδρους, τους οκηρούς και κρατείστε τους ικανούς και άξιους. Έτσι θα αναβλημιστεί η Διοίκηση και όχι με την αντικατάσταση προσωρινών συμβούλων από το παράθυρο και ο Δημόσιος Λειτουργός θα αποκτήσει κύρος και θα σταθεί στο ύψος της αποστολής του.

Με αυτά τα ατλά λόγια της καρδιάς τελειώνω και σας ευχαριστώ που είχατε την υπομονή να με ακούσετε. Ελπίζω οι προβληματισμοί μας να μην άναψαν αντιρρήσεις και να μην φούντωσαν αντιδράσεις. Ο Πρόεδρος μάλλον κάτι θα ήξερε και στην συνέχεια φρόντισε να μας δροσίσει με ένα αναψυκτικό. Καταλήγοντας πιστεύουμε πως στην κατασκευή του μονοδρόμου της ανάπτυξης, που όλοι είμαστε υπεχρεωμένοι να διαβούμε, όλοι έχουμε υποχρέωση συλλογικά να προσφέρουμε τον καλύτερο εαυτό μας.

Ευχαριστώ πάλι πολύ!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ κ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΡΙΝΤΖΟΣ : Ξέρετε εγώ και ο Γιώργος ο Ευμορφόπουλος, έχουμε ένα πλεονέκτημα κι ένα μειονέκτημα. Πλεονέκτημα είναι ότι ξέρουμε πολύ καλά αυτό το χώρο. Έχουμε αναλύσει τη ζωή μας εκεί μέσα. 30 χρόνια περίπου, να μην πούμε και παραπάνω. Μειονέκτημα ότι ίσως κάποιοι μας παρεξηγούν γι' αυτά που λέμε.

Γι' αυτό νομίζω ότι είναι κατανοητός ο τόνος του Γιώργου του Ευμορφόπουλου του Προϊσταμένου της ΤΥΔΚ εδώ και τόσα χρόνια. Πάντα γίνονται όμως με καλές προθέσεις και πρέπει να πω ότι αυτά που λέμε εμείς τα λέμε για το καλό, διότι δεν έχουμε πλέον ούτε ανάγκη να μείνουμε στην υπηρεσία ούτε να φοβούμε παραπάνω. Κατά κάποιο τρόπο έχουμε κλείσει τον κύκλο της θητείας μας στην υπηρεσία. Θα κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα να πιείτε ένα καφέ. Σ' ένα τέταρτο ξαναμαζευόμαστε για να μπορέσουμε να μαζέψουμε τη διαδικασία να γίνει η συζήτηση που την κρίνω πολύ ουσιαστική.

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΙΩΑΚΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ - Κυρίες και κύριοι, πιστεύω ότι η σημερινή ημερίδα την οποία με αίσθημα ευθύνης οργάνωσε το Τ.Ε.Ε. Μαγνησίας θα αναδείξει ανάγλυφα, για μια ακόμη φορά, τα προβλήματα και τις δυσκολίες μιας θεμελιώδους αλλαγής της

Η Δήμαρχος Ιωακίου, ο Δήμαρχος Αοτέμιδας και ο Δήμαρχος Αγριάς.

διοικητικής φυσιολογίας του ελληνικού κράτους που προκύπτει από τις συνενώσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εθελοντικές και υποχρεωτικές. Ελπίζω όμως με τη σημερινή ευκαιρία να αναδειχθούν και άγνωστες προοπτικές και δυνατότητες καθώς και καινούριες ιδέες που θα διευκολύνουν την ομαλογουμένους δύσκολη και γεμάτη εμπόδια πορεία των νέων ΟΤΑ.

Επιτρέψτε μου πριν αναφερθώ στο αντικείμενο της εισήγησής μου, ένα μικρό αλλά πιστεύω όχι ασχεπο-ισχερό συσχετισμό, του πνεύματος του μεγαλύτερου Έλληνα διπλωμάτη των τελευταίων αιώνων και της πάσας πραγματικότητας που δημιούργησε στους ΟΤΑ ο τελευταίος

νόμος που φέρει το όνομα του «**Ιωάννη Καποδίστρια**» αλλά και οι νομοθετικοί προπομπές του εν λόγω σχεδίου.

Είναι ίσως σε περιορισμένη μερίδα συμπατριωτών μας γνωστό ότι ο μέγας διπλωμάτης Ιωάννης Καποδίστριας, αναδείχθηκε στην κορυφή της διπλωματίας της μόνης τότε υπερδύναμης της Ρωσίας, ξεκινώντας από μια απολύτως πετυχημένη συνένωση η οποία όχι μόνο υφίσταται έως σήμερα, αλλά αποτελεί και λαμπρό παράδειγμα παγκοσμίως ως κρατική οντότητα, η οποία βασίστηκε στη συνένωση περιοχών που χαρακτηρίζονται για τη διαφορετικότητα και την ποικιλομορφία τους.

Ο κόμης Ιωάννης Καποδίστριας, υπουργός εξωτερικών της Τσαρικής Ρωσίας, από το 1810 ως το 1815 ως πληρεξούσιος του Τσάρου Αλεξάνδρου στην Ελβετία, κατόρθωσε να ελεπτοήσει αυτή τη χώρα που την εποχή εκείνη ήταν κατακερματισμένη, σπαρασσόμενη και λαβωμένη από τον Γαλλικό επεκτατισμό των ναπολεόντειων πολέμων. Ο Καποδίστριας εργαζόμενος σκληρά επί διόμισι έτη κατάφερε αυτό που δεν είχε καταφέρει μέχρι τότε ολόκληρο σχεδόν το διπλωματικό σώμα της Ευρώπης. Κατόρθωσε να συνενώσει στην ίδια κρατική οντότητα, τους τραπεζίτες και τους εμπόρους του Γαλλογερμανικού Βορρά με τους γεωργούς και τους κτηνοτρόφους του Ιταλόφωνου Ελβετικού νότου. Χρησιμοποιώντας τη δύναμη της πειθούς γεφύρωσε τους άγονους τοπικούς. Με το κοφτερό του πνεύμα πρότεινε αναπτυξιακές δομές και διοικητικό εκσυγχρονισμό. Ενώ χάρη της διπλωματικής του οξύνιας, ο Ιωάννης Καποδίστριας, έδωσε στην Ελβετία Σύνταγμα δημοκρατικό και ελαστικό με αποτέλεσμα να διατηρείται και σήμερα, δύο ολόκληρους αιώνες μετά !!

Τα αποτελέσματα των ενεργειών του: Ο Καποδίστριας έγινε υπουργός εξωτερικών της υπερδύναμης, μοναδικής τότε, Ρωσίας. Η Ελβετία έγινε κράτος και μεγαλουργεί ως σήμερα με τη μορφή που εκείνος της έδωσε. Ενώ οι Ελβετοί τιμούν μέχρι και σήμερα τον Καποδίστρια ως ιδρυτή τους και ευεργέτη τους.

Τι συμβαίνει όμως και ενώ ένας Έλληνας δημιούργησε, με συνένωση, ένα από τα πιο αξιοζήλευτα κράτη του κόσμου οι σημερινοί Έλληνες δεν μπορούν να συνενώσουν με απόλυτη επιτυχία αμιγώς Ελληνικές περιοχές στα πλαίσια οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης; Σε εύκολη απάντηση στο προηγούμενο ερώτημα θα λέγαμε ότι η σύγχρονη Ελληνική Πολιτεία δανείστηκε το όνομα και όχι το πνεύμα και την ιδεολογία του Ιωάννη Καποδίστρια. Επίσης ως αιτία της κακής αρχής που γίνεται στο πλαίσιο της φιλότιμης και αναγκαίας προσπάθειας για την αναμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα μπορούσαν να

αναφερθούν :

► Η ελλιπής εκτεταμένου και ουσιαστικού διαλόγου μέσα στην ελληνική κοινωνία για τη σημασία των συνενώσεων.

► Η έλλιπη επαρκών πόρων και σύγχρονων αναπτυξιακών δομών για την ανάπτυξη των νέων ΟΤΑ.

► Το ασταθιστικό και ανελαστικό νομικό πλαίσιο με το οποίο οδηγηθήκαμε στις συνενώσεις.

► Η ελλιπή αντικειμενικότητα που σε πολλές περιπτώσεις αγγίζει τα όρια του στείου κομματικισμού που αντιμετωπίζουν οι νέοι ΟΤΑ από τους φορείς της κεντρικής εξουσίας.

Δεν θα αναφερθώ περισσότερο στους λεγόμενους Καποδιστριακούς δήμους αφού τόσο οι προηγούμενοι, όσο και οι επόμενοι εισηγητές τους περιλαμβάνουν στις ομιλίες τους. Δράττομαι όμως της ευκαιρίας για μια ακόμη φορά με συναίσθημα έντονης διαμαρτυρίας να διατυπώσω την πρόταση ότι όλοι οι νεοσύστατοι δήμοι πρέπει να τυγχάνουν των ευεργετημάτων του νόμου «Ιωάννης Καποδίστριας» για τον απλούστατο λόγο ότι τα νομοθετήματα 1416/84 και 1622/86 βάσει των οποίων δημιουργήθηκαν 107 νέοι δήμοι σ' ολόκληρη τη χώρα, μεταξύ των οποίων και ο ΔΗΜΟΣ ΙΩΛΚΟΥ, έχουν καταργηθεί εξαιτίας των «Καποδιστριακών Προτεραιοτήτων» της κυβέρνησης. Δηλαδή έχουν καταργηθεί στην πράξη.

Αλήθεια τι πιστεύει το Υπουργείο Εσωτερικών; Οι νεοσύστατοι δήμοι προ του σχεδίου Καποδίστριας πρέπει να ανταγωνισθούν με δήμους που προϋπήρχαν από ένα αιώνα και πλέον ή με δήμους που δημιουργήθηκαν την ίδια δεκαετία με το νόμο «Ιωάννης Καποδίστριας». Η απάντηση φαίνεται ότι είναι αυτονόητη αν θέλουμε να ελπίζουμε σε βιώσιμους και λειτουργικούς δήμους είτε είναι εθελοντικά νεοσύστατοι είτε είναι Καποδιστριακοί.

Από ήταν αν θέλετε και το λάθος της Ελληνικής Πολιτείας, μάλλον εξαιτίας ελλείψεως ανάλογης εμπειρίας, από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 ως τα μέσα της δεκαετίας του 1990 δεν εκμεταλλεύθηκε τις 107 εθελοντικές συνενώσεις οι οποίες θα μπορούσαν να αποτελέσουν πιλότο και κίνητρο για τις επακόλουθες συνενώσεις μέσω του σχεδίου «Ιωάννης Καποδίστριας» περιορίζοντας τις αντιδράσεις και δείχνοντας το δρόμο. Δυστυχώς χάθηκε μια δεκαετία και πλέον χωρίς να γίνι τίποτα το ουσιαστικό, το στέρεο και το μακρόπνοο, με αποτέλεσμα να μην διαθέτουμε «μπούσουλα» για τους εκατοντάδες νέους ΟΤΑ που δημιουργήθηκαν.

Οι καλύτερες ηγεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, έχω βάσιμες ενδείξεις να ελπίζω ότι η νέα ηγεσία των διαπνέεται από πιο σύγχρονες αντιλήψεις, κινήθηκαν σε λογικές του τύπου : «Δύο ή τρία χωριά ίσον μία πόλη» Περιοριζόμενοι στο διπλασιασμό της χρηματοδότησης. Όμως η πρακτική δείχνει ότι τα πράγματα δεν είναι έτσι αφού μια πόλη-δήμος δεν έχει απλά τα διπλάσια έξοδα ενός χωριού αλλά περισσότερες και πολυάπαινες ανάγκες αν θέλουμε να μιλάμε για πραγματικό δήμο, για ένα δήμο, στον οποίο οι πολίτες να απολαμβάνουν, σε συνθήκες ισότητας, ισοδύναμης ποιότητας υπηρεσίες.

Όσοι μέχρι τώρα ανέφερα σχεδόν θεωρητικά, βρίσκουν απόλυτη εφαρμογή με αδιάσειστα στοιχεία γινώντας παράλληλα ανησυχητικά συμπεράσματα, στο Δήμο Ιωλκού. Από την οκταετή και πλέον μέχρι σήμερα πορεία του Δήμου Ιωλκού λίγες ελπίδες διαφαίνονται ότι σύντομα θα αποτελέσει δήμο σύγχρονο, οργανωμένο και βιώσιμο. Είναι δυνατόν σχεδόν μία δεκαετία μετά να μιλάμε για Δήμο χωρίς Δημαρχείο ή μάλλον με τερατισμένο κατά περίπτωση συμπυκνωμένο και λειτουργίας του εκ του προχείρου στο πόδι και στριμωχτά; Την ώρα που το Δημαρχείο πρέπει να είναι το κεντρικό όλων των δημοτικών ενεργειών. Επίσης περίπου μια δεκαετία μετά τα υπέρογκα χρήσιμα Δήμου Ιωλκού της τάξεως των 60 εκατομμυρίων δραχμών σε τρίτους και τα 40 περίπου εκατομμύρια ανεξπρωτα έσοδα παρελθόντων ετών αποδεικνύουν την αδήριτη ανάγκη της σύστασης Ταμειακής Υπηρεσίας που έπρεπε να έχει συσταθεί συγχρόνως με το νέο Δήμο. Το ότι

δεν έχουμε βάλει ακόμα λουκέτο μάλλον στην ανοχή των δανειστών του Δήμου Ιωλκού οφείλεται.

Ακόμα πώς είναι δυνατόν οι πολίτες της Ιωλκού να νιώσουν ότι είναι δημότες του ίδιου Δήμου όταν δεν έχουν κοινό αποχετευτικό σύστημα και κατά συνέπεια ίδιες συνθήκες καθημερινής ζωής σ' όλη την έκταση του Δήμου; Επίσης είναι αδιανόητο δημότες που πληρώνουν τα ίδια τέλη να πίνουν διαφορετικής ποιότητας νερό. Αυτό θα εξακολουθεί να συμβαίνει όσο η πολιτεία δεν αποφασίζει να μας στηρίξει αποτελεσματικά στην οριστική επίλυση του υδροδοτικού προβλήματος του Δήμου Ιωλκού.

Ακόμα θα μπορούσα να αναφέρω μια σειρά άλλων έργων που θα έπρεπε να έχουν κατασκευαστεί από τα πρώτα χρόνια της σύστασης του Δήμου Ιωλκού. Αναφέρονται κυρίως στην επίλυση του διδακτορικού και την ενοποίηση των σχολείων των τριών πρώην κοινοτήτων, την δημιουργία κοινών αθλητικών εγκαταστάσεων αλλά και τη δημιουργία πολιτιστικού κέντρου όπου θα έχουν πρόσβαση οι δημότες όλων των περιοχών του Δήμου. Όλα αυτά τα έργα δεν έχουν την έννοια «ξερών αιτημάτων» για την κάλυψη κάποιων πάγιων ή τρεχουσών αναγκών αλλά θα μπορούσαν να αποτελέσουν ασφαλές όχημα για την καλλιέργεια ενιαίας δημοτικής κουλτούρας των πολιτών της Ιωλκού. Σήμερα ο Δήμος μας αντί να ασχολείται με έργα που θα δώσουν ανάπτυξη στην περιοχή, βρίσκεται στο στάδιο να κάνει απεγνωσμένες προσπάθειες κατασκευής έργων υποδομής βασικών και αναγκαίων για την ύπαρξή του.

Επειδή βρισκόμαστε στην αίθουσα του ΤΒΕ και απ' αυτό οργανώνεται και η σημερινή ημερίδα και ενδεχομένως στο ακροατήριο να βρίσκονται αρκετοί φίλοι μηχανικοί άφησα ως τελευταίο το μείζον πρόβλημα : Οχτώ χρόνια μετά την ίδρυσή του ο Δήμος Ιωλκού δεν διαθέτει Τεχνική Υπηρεσία, ούτε έχει την δυνατότητα πρόσληψης ενός Τεχνικού Συμβουλίου. Το αποτέλεσμα είναι οι όποιες τεχνικές παρεμβάσεις να είναι πρόσκαιρες και εμβληματικές ενώ όπως πολύ καλά αντιλαμβάνονται οι φίλοι μηχανικοί η Τεχνική είναι εκείνη η δημοτική υπηρεσία που δίνει προοπτική, αποδοτικό σχεδιασμό και ανακουφιστικές παρεμβάσεις σε ένα Δήμο.

Τέλος, δεν είναι δυνατόν η πολιτεία να υποστηρίζει πειστικά ότι ενισχύει τις συνενώσεις τη στιγμή που ο Δήμος Ιωλκού από το πρόγραμμα ΣΑΤΑ το 1998 χρηματοδοτήθηκε με 32,5 εκ. δρχ., ενώ το 1999 μόλις με 17,5 εκ. δρχ. Και ακόμα περισσότερο δεν είναι δυνατόν για το πρόγραμμα ΕΠΓΑ να προτείνονται ομόφωνα απ' το δημοτικό συμβούλιο ώριμα έργα ύψους 1,8 δις., και να εγερθούν πιστώσεις βάση κριτηρίων, ούτε 300 εκατ. Είναι αδιανόητο να συνεχίζεται μια τέτοια κατάσταση, γιατί αν και αλλού συμβαίνουν τα όσα μέχρι σήμερα καταγράφουμε στο Δήμο ΙΩΛΚΟΥ άνετα μπορούμε να μιλήσουμε για βόμβα στα θεμέλια του νόμου «Ιωάννης Καποδίστριας» και γενικότερα των συνενώσεων.

Ως δήμος ΙΩΛΚΟΥ την τελευταία δεκαετία έχουμε βασικά περάσει από την Πολιτεία. Δεν μας στηρίξε επαρκώς για να εφαρμόσουμε τις δικές της προτάσεις, ιδέες και νόμους. Ελπίζω και εύχομαι η συνέχεια να είναι καλύτερη και να μην χαθούν κι άλλες δεκαετίες, γιατί οι συνενώσεις αποτελούν αναπτυξιακή ευκαιρία για την Ελλάδα και οξυγόνο για το βάθος της Δημοκρατίας που λέγεται Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αρκεί βεβαίως να μη γίνουν τα ίδια λάθη και να μην επικρατήσουν ιδιοτελείες και πολιτικές σκοπιμότητες που μέχρι σήμερα καταγράφουμε κυρίως την εποχή της χωροθέτησης των νέων Δήμων. Ας δώσουμε μια ζωντανή ευκαιρία στους ΟΤΑ, όχι μόνο τους Καποδιστριακούς, είναι ευκαιρία για τους πολίτες, για τους ανθρώπους της Τ.Α, για τη ίδια την Ελλάδα. Ας πάρουμε περισσότερα απ' το επίκαιρο και στην εποχή μας πνεύμα και τις λαμπρές ιδέες του Ιωάννη Καποδίστρια. Μόνο έτσι θα κερδίσουμε όλοι ! Σας ευχαριστώ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Ευχαριστούμε κι' εμείς την Δήμαρχο Ιωλκού και θα συνεχίσουμε με μία εισήγηση

ενός Προέδρου από κοινότητα του Νομού Μαγνησίας, Του Προέδρου της κοινότητας Ανάβρας του κ. Δημήτρη Τσουκαλά. Ο οποίος θα μας μιλήσει με θέμα τη λειτουργία των κοινοτήτων πριν και μετά τον Καποδίστρια.

ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ: Ως γνωστόν οι Κοινότητες δεν έχουν και δεν προβλέπεται να έχουν Τεχνικές Υπηρεσίες. Έχουν όμως άμεση ανάγκη από τη βοήθεια των Τεχνικών –και άλλων- Υπηρεσιών της Νομ. Αυτοδιοίκησης, προκειμένου να λύσουν τα πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Για τα προβλήματα αυτά θα σας μιλήσω εγώ, κυρίως γι’ αυτά που έχουν σχέση με το νόμο Καποδίστρια, για την κατάσταση που επικρατούσε πριν το νόμο και όπως διαμορφώθηκε μετά.

Ανήκο στην κατηγορία εκείνων που υπηρετήσαν την Τ. Α. τόσο πριν (τετραετία ‘91-’94), όσο και μετά την εφαρμογή του Νόμου για την Τ. Α., τον γνωστό νόμο Καποδίστρια (τρέχουσα τετραετία ‘99-’03). Και μάλιστα σε μία ορεινή Κοινότητα, την Κοινότητα Ανάβρας Μαγνησίας, η οποία εξαιρέθηκε των συνενώσεων, επειδή συγκέντρωνε όλες τις σχετικές προϋποθέσεις και τα κριτήρια του νόμου. Με τη συμμετοχή μου στην ημερίδα, σκοπός έχω να καταθέσω, ως άνθρωπος της πράξης, τις απόψεις και εμπειρίες μου για το πρακτικό μέρος της λειτουργίας των νέων Κοινοτήτων μέσα στα πλαίσια του νόμου Καποδίστρια.

Πριν προχωρήσω, θάθελα να δηλώσω, ότι κατ’αρχήν, δεν είμαι κατά του νόμου, είμαι υπέρ της φιλοσοφίας του και της αναγκαιότητας να μπει κάποια τάξη στην διοίκηση αυτού του τόπου, ώστε να μπορεί να αναπτύσσεται σωστά και απερίσπαστα, χωρίς εμπόδια. Γι’ αυτό δεν συμμερίζομαι καθόλου φιλοδοξίες Κοινοταρχών και Κοινοτικών Συμβούλων, που ξεσηκώθηκαν κατά του νόμου για προσωπικούς κυρίως λόγους. Ιδιαίτερα μάλιστα όταν πρόκειται για Κοινότητες που βρίσκονται πολύ κοντά σε παλιούς, όσο και σε νέους δήμους. Ανεξάρτητα όμως από αυτά, είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι αρκετές Κοινότητες, μετά τη συνένωση, έχασαν την οντότητά τους, τη δυναμική και τη φεισιγνερμία τους.

Θα επικεντρώσω την κριτική μου σε θέματα που αφορούν τη λειτουργία των Κοινοτήτων:

- ▶ Πριν την ισχύ του νόμου και
- ▶ Μετά την εφαρμογή του.

Και από συγκεκριμένα θα αναφερθώ στα πύο βασικά σημεία που στοιχειοθετούν τις σχέσεις Κοινοτήτων και κράτους όπως:

- ▶ κατανομές πιστώσεων – χρηματοδοτήσεις
- ▶ σχέσεις Κοινοτήτων με κρατική εξουσία (Νομάρχη – Περιφερειάρχη)
- ▶ σχέσεις με κρατικές Υπηρεσίες (Νομαρχία, Υπουργεία κλπ)
- ▶ παρεμβάσεις κυβερνητικών, κοινοτικών και άλλων παραγόντων

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΧΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ.

Και πρώτα κάποια ποσοτικά στοιχεία: Όπως ίσως γνωρίζετε πριν από την ισχύ του νόμου, υπήρχαν 5.318 Κοινότητες και 457 Δήμοι. Τα νούμερα αυτά μετά την εφαρμογή του νόμου αντιστοίχησαν. Πιο συγκεκριμένα:

A. Προέκυψαν 900 Δήμοι από τους οποίους:

- ▶ οι 747 προέρχονται από τις αναγκαστικές συνενώσεις
- ▶ οι 2 από αναγνώριση Κοινοτήτων σε Δήμους και
- ▶ οι 151 παρέμειναν χωρίς καμιά μεταβολή

B. Επίσης δημιουργήθηκαν και 133 Κοινότητες, από τις οποίες

- ▶ Οι 22 προέρχονται από συνένωση και
- ▶ Οι υπόλοιπες 111 παρέμειναν χωρίς καμιά μεταβολή

Σύνολο πύο ΟΤΑ 1033. Για να φτάσουμε σ’αυτό το μαγικό αριθμό, που σίγουρα δεν ήταν ο

στόχος του Υπουργείου, έγιναν πολλά πισωγυρίσματα, ασκήθηκαν πιέσεις, και βέβαια ο κομματικός μηχανισμός έδρασε αποφασιστικά. Έτσι, μαζί με τους αρχικούς στόχους, το Υπουργείο και η Κυβέρνηση έχασαν και την αξιοπιστία τους, διότι τα μόνα που δεν τηρήθηκαν ήταν τα κριτήρια του Νόμου.

Είναι γνωστό ότι πριν την ισχύ του νόμου Καποδίστρια οι Δήμοι και οι Κοινότητες είχαν πλήρη εξάρτηση από την Νομαρχία. Ο τότε διορισμένος από την εκάστοτε κυβέρνηση Νομάρχης είχε μεγάλη εξουσία, ήταν παντοδύναμος και ήταν αρμόδιος για όλα σχεδόν τα θέματα του νομού. Όλες οι κατανομές σε επίπεδο νομού γινόταν από το Νομάρχη και το Νομαρχιακό Συμβούλιο. Με λίγα λόγια ο τότε Νομάρχης, ήθελε δεν ήθελε, ήταν πιο κοντά στα προβλήματα της κάθε Κοινότητας. Έτσι ήταν πολύ πιο εύκολο να επιλύσει προβλήματα οξυμένα, ζητήματα άμεσης προτεραιότητας, που σε λίγο θα τα εύρισκε μπροστά του. Βέβαια θα ήταν πιο επιθυμητό ο Νομάρχης να ήταν ένα πρόσωπο εκλεγμένο και όχι διορισμένο. Αν όμως πρέπει να επιλέξουμε ανάμεσα σε διορισμένο Νομάρχη ή διορισμένο Περιφερειάρχη, τότε ο πρώτος ήταν προτιμότερος διότι υπάρχει η κλίμακα του νομού, όπου πιο εύκολα λύνονται τα προβλήματα. Από την άλλη μεριά ο Νομάρχης τότε, με το να είναι πιο κοντά στον κόσμο και με το να είναι πιο εύκολο να τον δεις, ανέπτυξε μία άλλη σχέση με τους Κοινοτάχτες. Μια σχέση που είχε θετικά αποτελέσματα αφού συντελούσε στο να λιθούν πιο εύκολα τα προβλήματα, μιάς και τις περισσότερες φορές, αν όχι όλες, ο Νομάρχης ήταν γνώστης.

Παράλληλα, όμως, -και εδώ είναι η αρνητική πλευρά- επειδή η θέση του ήταν μία θέση πολιτική με άμεση εξάρτηση από την Κυβέρνηση, ο Νομάρχης ήταν υποχρεωμένος να εκφράζει κυβερνητικές θέσεις, και όφειλε, μεταξύ των άλλων να ικανοποιήσει και τα ρουσφέτια των προϊσταμένων του στην Κυβέρνηση. Για να λέμε όμως τα πράγματα με το όνομα τους, ποτέ δεν λειτούργησε ο θεσμός του Νομάρχη αδέσμευτα, αμερόληπτα και ανεξάρτητα. Ακόμη και τώρα, -από το 1995 δηλ. μέχρι και σήμερα- ο Νομάρχης -αν και εκλεγμένος και παρά τις ελάχιστες αρμοδιότητες που του δίνει ο νόμος και η εφαρμογή του στην πράξη, όπως θα δούμε-, εξακολουθεί να λειτουργεί, υπό την επεπεία και κηδεμονία άλλων οργάνων, γεγονός που αποτελεί και την κακοδαμονία της Τ.Α.

Δυστυχώς στην Ελλάδα, οι εκάστοτε κυβερνώντες δεν παραχωρούν εύκολα εξουσία και αρμοδιότητες. Στη θεωρία και στα λόγια όλα γίνονται, στην πράξη όμως:

Από τη στιγμή λοιπόν που εφαρμόστηκε ο θεσμός του Β βαθμού Αυτοδιοίκησης (1995) και ο Νομάρχης πλέον εκλέγεται, οπότε αυτόματα αποκτά λαϊκή δύναμη και εξουσία, την ίδια στιγμή η Κυβέρνηση του αφαιρεί τις αποφασιστικές αρμοδιότητες, τις οποίες είχε και τις μεταβιβάζει στον διορισμένο κυβερνητικό Περιφερειάρχη. Αντί να γίνει δηλ. αποκέντρωση, έγινε συγκεντρωση αρμοδιοτήτων. Έτσι λοιπόν τα πράγματα σήμερα έχουν αντιστραφεί. Όλες σχεδόν οι αποφάσεις για κατανομές έχουν περάσει στην Περιφέρεια. Ο Νομάρχης υπάρχει για να ασκεί απλά και μόνο διοίκηση στο νομό. Έχει καταντήσει σχεδόν διακοσμητικό στοιχείο, με το να έχει μόνο εισηγητικές προς την Περιφέρεια και όχι αποφασιστικές αρμοδιότητες. Το μόνο που του μένει να διαχειρίζεται είναι το 5% περίπου της ΣΑΤΑ, κάποιες πιστώσεις για βελτίωση βιοσκόπων, και τα σχολικά κτίρια.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

Μετά την εφαρμογή του νόμου Καποδίστρια η ήδη κακή κατάσταση όσον αφορά τις Κοινότητες, επιδεινώθηκε. Πιο συγκεκριμένα:

ΠΡΩΤΟΝ Δεν άλλαξε τίποτα γι'αυτές, σε αντίθεση με τους νέους Δήμους στους οποίους ο νόμος παρέχει μεγάλη και παντοειδή στήριξη, προκειμένου να ορθοποδήσουν. Αυτό αποδεικνύεται από το ότι, τόσο η εισηγητική έκθεση όσο και ο ίδιος ο νέος νόμος 2/39/97 δεν κάνει καμία αναφορά στις εναπομείνουσες Κοινότητες, γεγονός αποκαλυπτικό για τη φιλοσοφία που διαπνέει το νόμο, ως προς αυτές. Οι Κοινότητες λοιπόν δεν στηρίχτηκαν, μέχρι στιγμής τουλάχιστον, και δεν είχαν καμμία

βοήθεια από την πλευρά της πολιτείας. Ένα μικρό παράδειγμα είναι αυτό με την σύνταξη των Τεχνικών Διαλόγων για τις προτάσεις έργων για το ΕΠΤΑ, που πρόσφατα αντιμετωπίσαμε. Οι Δήμοι υποστηρίχτηκαν και καλώς, με εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό. Οι Κοινότητες όμως αφήθηκαν μόνες τους να το αντιμετωπίσουν με τις ανάλογες συνέπειες.

Η το άλλο με τα μηχανήματα. Μήπως πήρε καμιά Κοινότητα μηχανήματα από την κατανομή που έγινε; Και για να έρθω στην περίπτωση της Ανάβρας, μιάς ορεινής Κοινότητας, που ο ίδιος ο νόμος Καποδίστριας την άφησε εκτός των συνενώσεων, δεν θάπρεπε να συμμετέχει στην κατανομή των μηχανημάτων; Δεν έπρεπε να της δοθεί ένα μηχανήματα πολλαπλών χρήσεων για να μπορεί να καλύψει τις νέες ανάγκες της και να λειτουργήσει απόνομα;

ΔΕΥΤΕΡΟ Για τις Κοινότητες οι πόροι παρέμειναν οι ίδιοι. Οι ανάγκες το ίδιο. Δεν προβλέπει τίποτα ο νέος νόμος, ούτε για επιπλέον έσοδα, ούτε για εξασφάλιση πρόσθετου προσωπικού, για το οποίο υπάρχει μεγάλη ανάγκη. Πως θα αντιμετωπισθούν όλα αυτά; Με τις κατά κεφαλήν κατανομές, που ίσα-ίσα καλύπτουν τις λειτουργικές δαπάνες, ή με την σκληρή φορολογία των κατοίκων. Και μερίστα κατοίκων ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών. Από την άλλη μεριά οι χρηματοδοτήσεις εννοούν σίγουρα τους κατοδιστριακούς Δήμους. Το Γ' ΚΠΣ πάει στις μεγάλες πόλεις, σε μεγάλα έργα, τέτοια που δεν μπορεί να προτείνει καμιά Κοινότητα. Τι έμεινε για τις Κοινότητες αφού δεν μπορούν να ενταχθούν σε προγράμματα του Γ' ΚΠΣ, για προβλήματα τοπικού χαρακτήρα. Και αν υπολογίσουμε ότι για την προσεχή δετία υπάρχει το ΕΠΤΑ (Ειδικό Πρόγραμμα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση), ως τοπική ένεση για τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, Δήμους και κυρίως Κοινότητες, (κι αυτό με επιφύλαξη, να το δούμε), μετά τι πρόκειται να γίνει;

ΤΡΙΤΟ σημείο, ο τρόπος δημιουργίας των Κοινοτήτων, ποιές δηλ. Κοινότητες θα παρέμεναν και μετά την ισχύ του νόμου ως Κοινότητες και ποιές όχι. Αυτό δεν έγινε σύμφωνα με τα κριτήρια που προβλέπονταν. Δυστυχώς λειτούργησαν και άλλα κριτήρια, -όπως συνέβη και με τους Δήμους. Επρεπε π.χ. στη Μαγνησία -όπως και αλλού- να παραμείνουν τέσσερις Κοινότητες; Όχι βέβαια. Επρεπε να γίνουν νέοι Δήμοι γύρω από το Βόλο; Ετσι όλα όσα έγιναν, έγιναν γρήγορα, πρόχειρα και χωρίς δημοκρατικές διαδικασίες. Είχαν δε ως αποτέλεσμα να αδυνατίσουν και τα όσα θετικά υπήρχαν στο νόμο περί συνενώσεων (2539/97).

ΤΕΤΑΡΤΟ Διακρίνεται η πρόθεση από τη μεριά της Κυβέρνησης να χειραγωγηθούν οι νέοι δήμοι και Κοινότητες και να είναι πλήρως εξαρτημένοι από αυτήν. Π.χ. ένα όργανο της Τ.Α., η ΤΕΔΚ, που πριν το νόμο Καποδίστρια, δεν είχε την πλήρη εξάρτηση από τα κόμματα, με τον ισχύοντα νόμο κομματικοποιείται: στις εκλογές για Δ.Σ. είμαστε υποχρεωμένοι να κατέβουμε με παραταξιακά, δηλ. κομματικά, ψηφοδέλτια, κάτι που δεν το κάναμε όταν ζητήσαμε την ψήφο των δημοτών μας για να εκλεγούμε.

Και ένα άλλο σημείο ως προς τις εκλογές της ΤΕΔΚ, που αφορά τις Κοινότητες άδικο, άνιστο και αντιδημοκρατικό, που απορρέει από τον πιο πάνω νόμο, ένα σημείο που μας πάει πολλά χρόνια πίσω, είναι αυτό όπου εντάσσει, όσον αφορά το ψηφοδέλτιο για τις εκλογές στην ΤΕΔΚ, τους Προέδρους Κοινοτήτων όχι στους Δημάρχους, παρ'όλο που είναι επικεφαλής ΟΤΑ, αλλά στους Δημοτικούς Συμβούλους. Καθαρή υποβίβαση των Κοινοτήτων παρ'όλο που σε πολλές περιπτώσεις εκπροσωπούν μεγαλύτερες γεωγραφικές περιφέρειες και πολυπληθέστερες από πολλούς νεοσύστατους Δήμους. Δηλαδή διαχωρίζουν και υποβιβάζουν τις Κοινότητες και τους Προέδρους τους. Γενοφάντας τους όργανα Β' κατηγορίας.

Πάντως εγώ προσωπικά, και ανεξάρτητα από την παρατήρηση που έκανα πιο πάνω, νοιώθω πολύ πιο ευχάριστα ως ένας από τους 133 Προέδρους Κοινοτήτων, παρά αν ήμουν ένας από τους 900 Δημάρχους (αν και στη Γαλλία για λόγους ισονομίας ονόμασαν όλους τους ΟΤΑ Δήμους).

Και ένα **ΠΕΜΠΤΟ** και τελευταίο, αυτό που ανέφερα και στην αρχή της ομιλίας μου και το

επαναλαμβάνω γιατί έχει δραματική σημασία για τις Κοινότητες: αυτοί που απορροφούν (δηλ. η Περιφέρεια) είναι –κυριολεκτικά και μεταφορικά- πολύ μακριά από τα προβλήματα των Κοινοτήτων, αν δεν τα αγνοούν πλήρως. Κατά συνέπεια η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι μεν ανεξάρτητη ως προς τον τρόπο εκλογής της, είναι όμως πλήρως εξαρτημένη από τον εκάστοτε διορισμένο, κομματικό Περιφερειάρχη στο θέμα των χρηματοδοτήσεων άρα και της λειτουργίας και ανάπτυξης της. Ο κάθε νομός μετατράπηκε σε επαρχία της περιφέρειας που ανήκει.

Από όλα όσα προσπάθησα στο σύντομο χρόνο να σας αναπτύξω, διαφαίνεται ότι ο στόχος του νομοθέτη και η φιλοσοφία του νόμου ήταν η κατάργηση όλων των Κοινοτήτων, πράγμα που δεν έγινε για διάφορους λόγους (νομικά προβλήματα, συνταγματικά κ.α.). Και από τότε (θέλει η Κυβέρνηση να πετύχει στην πράξη, θέλει να εξαναγκάσει τις Κοινότητες που παρέμειναν να παρακαλούν να συνενωθούν με τους πλησιέστερους Δήμους. Όμως αυτό είναι πρακτικός αδύνατον, γι'αυτές τουλάχιστον τις Κοινότητες που σωστά εξαιρέθηκαν των συνενώσεων. Είπα είναι παράλειψη του νόμου, είτε σκόπιμα έγινε οι 133 Κοινότητες είναι πιά μιά πραγματικότητα, μια σκληρή όμως πραγματικότητα γιατί έμειναν αβοήθητες, χωρίς καμιά στοργή από την πολιτεία. Είναι σαν να τις εκδικείται, να τις τιμωρεί η Πολιτεία, για κάτι που υποχρεώθηκαν από το νόμο να υποστούν. Έτσι οι Κοινότητες που εξαιρέθηκαν από το νόμο, πανελλαδικά, περνούν ένα πολύ δύσκολο μεταβατικό στάδιο. Αν δεν αλλάξει κάτι, τα προβλήματα δεν θα έχουν τέλος. Εύχομαι να διαφενισθώ, αλλά η μέχρι τώρα πορεία των πραγμάτων αυτό δείχνει.

Όμως θα πρέπει η πολιτεία να μην τις αντιμετωπίζει σαν φτωχούς συγγενείς και να αποστρέφει το κεφάλι από τα προβλήματα τους. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι αποτελούν κύτταρα δημοκρατίας και ότι πολλές από αυτές υπήρχαν πάρα πολλά χρόνια, αιώνες πριν από τη δημιουργία του Ελληνικού κράτους. Γι'αυτό θα πρέπει οι κυβερνώντες να σκύψουν με στοργή σ'αυτές τις μικρές κοινωνίες με την ανθρώπινη κλίμακα και να τις βοηθήσουν να πάνε μπροστά για το καλό το δικό τους γι'αυτό καλό όλων μας. Με την έννοια αυτή, οι 133 Κοινότητες ελπίζουν, περιμένουν και αγωνίζονται για καλύτερες μέρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Ευχαριστούμε τον Πρόεδρο τον κ. Τσουκαλά.

Πριν συνεχίσουμε θα ήθελα να σας θυμίσω ότι πρώτα απ' όλα μέσα στο φάκελο των εισηγήσεων υπάρχει και εισήγηση του Υφυπουργού Δημόσιας Διοίκησης και Εσωτερικών του κ. Τζανή, ο οποίος δε μπόρεσε να παρευρεθεί και να την αναλύσει. Μπορείτε να τη διαβάσετε και μαζί με τις παρατηρήσεις τις οποίες έχετε το δικαίωμα να κάνετε και να καταθέσετε γραπτώς στο Προεδρείο, μπορείτε να πείτε και τις απόψεις σας βάσει της εισήγησης.

Θα συνεχίσουμε με τον συνάδελφο τον Μιγάλη Μούχο, Αρχιτέκτονα Μηχανικό, ο οποίος θα μας μιλήσει για μια άλλη πτυχή : Τις δημόσιες επιχειρήσεις μέσα στους δήμους και το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας αυτών. (Θα παρακαλούσα απλώς τους εισηγητές από δω και πέρα να είναι όσο το δυνατόν πιο σύντομοι, γιατί ήδη έχουμε καθυστερήσει στο πρόγραμμα κατά μία ώρα. Για να μείνει χρόνος να κάνουμε συζήτηση.)

ΜΟΥΧΟΣ : Θα προσπαθήσω να είμαι σύντομος. Κ. Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι.

Κατ' αρχάς το θέμα της εισήγησης της δικής μου, κεντρίζει λιγάκι, γιατί το θεσμικό πλαίσιο που αφορά τις δημοτικές και τις κοινοτικές επιχειρήσεις δίνει όντως κάποιες λύσεις στα προβλήματα που έχουν προκύψει με τον Καποδίστρια. Και βέβαια οι ομιλητές οι προηγούμενοι το φέρνουν από το φέρνουν από κει, μίλησαν για προγραμματικές συμβάσεις, ... αλλά για τις δημοτικές επιχειρήσεις δεν αναφέρθηκαν καθόλου. Που όντως είναι εργαλεία ανάπτυξης. Αυτό είναι και η φιλοσοφία του νόμου του 1416, εργαλεία για να λύνουν τέτοια προβλήματα. Και όχι βέβαια να αξιοποιούνται κατά

κόρον για άλλους σκοπούς που κι αυτό ειπώθηκε.

Στα πλαίσια αυτά λοιπόν για έναν απλό πολίτη που ακούει αυτές τις εισηγήσεις, φαντάζει λίγο περίεργο. Κι βέβαια δε μπορεί να προβληματιζόμαστε όλοι μόνο για το ρόλο της ΤΥΔΚ για παράδειγμα, ενώ βλέποντας ότι η φιλοσοφία του νόμου είναι σαφώς ευρύτερη. Μιλάει γι' ανεξάρτητη Αυτοδιοίκηση και αυτή η ανεξαρτησία θα πρέπει να είναι απόλυτη και πλήρης. Και αυτό είναι και τάνιο αίτημα της Τ.Α. Στα πλαίσια λοιπόν αυτής της ανεξαρτησίας και οι Τ.Υ. θα πρέπει να παίξουν αυτό το ρόλο που της θέτει το θεσμικό πλαίσιο κι όχι να ψάχνουμε να βρούμε κάθε φορά εφευρήματα.

Τώρα επ' τη στιγμή που δεν λύθηκαν αυτά τα ζητήματα, είναι σαφές ότι υπήρχαν προβλήματα. Σ' ένα νόμο όταν αγγίζει, όταν μπαίνει σε μια λειτουργία, σ' ένα θεσμικό πλαίσιο υπάρχουν δυσκολίες. Ήταν μικροί οι δήμοι όντως. Υπήρχαν προβληματισμοί αν θα έπρεπε να γινόντουσαν τα Συμβούλια περιοχής ενδεχομένως δήμοι. Ένας δήμος για να λειτουργήσει σύμφωνα με μελέτες και προδιαγραφές θέλει περίπου 10.000 - 15.000 κατοίκους. Εμάς οι περισσότεροι δήμοι είναι κάτω από 5.000. Αυτό όμως μπορούν να ξεπεραστούν. Και βέβαια φαντάζει επίκαιρο πάντα το αίτημα της δικαιολογικής συνεργασίας. Της διαδημοτικής συνεργασίας. Μετά από 15 χρόνια, μπαίνει πάλι στη συζήτηση η διαδημοτική συνεργασία. Κι' εδώ στη διαδημοτική συνεργασία παίζουν καθοριστικό ρόλο οι δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις. Δεν θ' ασχοληθώ, δε θέλω να χαλάσω, να διαμορφώσει έτσι το κλίμα, γι' αυτό θα είμαι σύντομος και θα μιλήσω στην εισήγησή μου καθαρά τεχνικιστικά. Θα σταματήσω την πολιτική και έρχομαι στο θέμα.

Και αρχίζω να συγχάρω κ. Πρόεδρε το Τεχνικό Επιμελητήριο για την άψογη διοργάνωση αυτής της Ημερίδας τα αποτελέσματα της οποίας πιστεύω θ' αποτελέσουν ένα μπούσουλα για τους φορείς τους δημόσιους και τους υπερτοπικούς της Αυτοδιοίκησης. Οι οποίοι με τον προβληματισμό αυτόν που θα τριβεί ανεξάρτητα ποιως θάνα, θα εντείνουν τις προσπάθειές τους και θ' αναπροσαρμόσουν τις πολιτικές τους. Γιατί η πολιτική είναι ζωντανό πράγμα, αναπροσαρμόζεται συνεχώς και μάλιστα τα τελευταία χρόνια με γρήγορους ρυθμούς.

Πριν πωαφερθώ ιδιαίτερα στις δημοτικές επιχειρήσεις, αξίζει σύντομα βέβαια να αναφερθώ στις θεσμοθετημένες δυνατότητες που έχει η Τ.Α. που χωρίς τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας δε μπορούμε να μιλάμε και γι' ανάπτυξη. Που αυτός είναι και ο κεντρικός στόχος. Και βέβαια όταν χρησιμοποιούμε τον όρο «τοπική ανάπτυξη» εννοούμε το σύνολο των οικονομικών, πολιτιστικών, κοινωνικών και άλλων δραστηριοτήτων που στηρίζονται στο ενδογενές δυναμικό και στους τοπικούς πόρους. Κι' εδώ βέβαια να κάνω μία παρένθεση και για την ανάπτυξη. Είναι μια πολυσυζητημένη κουβέντα. Την ανάπτυξη την χρησιμοποιούμε κατά κύριο λόγο για να προσδιορίσουμε ποσοτικά είτε είναι σ' επίπεδο έργων, είτε οτιδήποτε άλλες δραστηριότητες. Όμως οι σύγχρονες απαιτήσεις θα πρέπει ν' αλλάξουν το χαρακτήρα της και να της δώσουμε ποιοτικά χαρακτηριστικά. Η πολιτική βέβαια της ανάπτυξης στον ευρύτερο Ελλαδικό χώρο αλλά και σ' επίπεδο Α/βάθμιας Αυτοδιοίκησης στηρίζεται όλο και περισσότερο στην αξιοποίηση των τοπικών πόρων, και του ενδογενούς δυναμικού είτε πρόκειται για την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα, είτε για βιοτεχνικές δραστηριότητες, και διάφορες άλλες κοινωνικές δραστηριότητες.

Δίνεται περισσότερο έμφαση πλέον στον ανθρώπινο παράγοντα σήμερα στις καινούργιες δραστηριότητες, στις νέες τεχνολογίες, στο επιχειρηματικό πνεύμα, στη προσαρμοστικότητα κι' ευελιξία του ανθρώπινου παράγοντα καθώς και στη δημιουργία μικρών επιχειρήσεων με τη συμμετοχή της Τ.Α.

Όταν αφορά ειδικότερα τους Α/βάθμιους ΟΤΑ δίνεται έμφαση σε πολιτικές αποκέντρωσης και συμμετοχής διαδικασίες, διευρύνεται ο ρόλος και επαναπροσδιορίζεται η ταυτότητα και η θέση της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας στην εθνική οικονομία. Ενισχύονται οι αρμοδιότητες στην

παροχή κοινωνικών αγαθών και υπηρεσιών και στη διαμόρφωση νέων παραγωγικών και κοινωνικών σχέσεων στην τοπική κοινωνία και τέλος προωθείται η έννοια της εσθόμενης ανάπτυξης. Δηλαδή της ανάπτυξης μιας περιοχής που βασίζεται στους δικούς της πόρους. Βέβαια βασική προϋπόθεση για ν' αξιοποιηθούν όλες οι δυνατότητες που προανέφερα, είναι η εξασφάλιση και η δημιουργία εσόδων με στόχο την οικονομική αυτοτέλεια του Δήμου. Πάγια αίτημα των ΟΤΑ όλης της χώρας ώστε ν' αποδεσμευτούν από την κεντρική εξουσία και να δικαιωθούν ο ρόλος τους σαν κύτταρα της δημοκρατίας. Το πλούσιο θεσμικό πλαίσιο δίνει τη δυνατότητα στους δήμους να ιδρύσουν και να εκμεταλλευτούν τις δημοτικές επιχειρήσεις, πραγματικά εργαλεία ανάπτυξης αξιοποιώντας τα κίνητρα που παρέχουν οι αναπτυξιακοί νόμοι καθώς και τα συγχρηματοδοτούμενα με την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα που υλοποιούνται στη περιοχή μας. Κι' εδώ κάνω μια παρένθεση. Στα προγράμματα που ήδη υλοποιούνται και στη περιοχή μας, η Ε.Ε. απαιτεί Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.). Θέλετε επειδή θέλουμε να ξεφύγουμε απ' το Δημόσιο Λογιστικό, θέλετε ότι είναι πολιτική, απ' τη στιγμή που η χώρα μας έχει μπει σ' ένα κτηνηρό αξιοποίησης όλων των Ευρωπαϊκών πόρων, θα πρέπει να προσαρμοστούμε κι' εμείς σε μια άλλη λογική. Ήδη εδώ - ενημερωτικά σας λέω - στο δήμο Βόλου υπάρχει Κοινοπραξία με τη Ν. Ίωνία και υλοποιείται το URBAN. Και κατασκευάζει έργα και μάλιστα έχει κατασκευάσει με διαφανείς διαδικασίες, γιατί ακούστηκε κι' αυτό, και νομίζω ότι θα πρέπει να μιλάμε και λίγο πιο σκεπτικές και πιο προσεκτικές στις εκφράσεις που ακούγονται. Και νομίζω ότι είναι επιτυχημένο το παραδειγμα της κοινοπραξίας - διαδημοτικής συνεργασίας.

Τα βασικά χαρακτηριστικά λοιπόν των δημοτικών επιχειρήσεων, είναι η επίτευξη των κοινωνικών εξυτηρητήσεων με την αποκόμιση οικονομικών αποτελεσμάτων το αντικείμενο των επενδύσεών τους πρέπει να είναι αναπτυξιακό και τοπικό. Αυτά τα λέω σύμφωνα με το νόμο εν συντομία. Είναι τα επενδυτικά προγράμματα τα οποία θα πρέπει να εντάσσονται στο γενικό προγραμματισμό ώστε να συμβάλλουν σίγουρα και γρήγορα στην επίτευξη των κοινωνικοοικονομικών στόχων.

Η ουσιαστική ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας των δήμων μπορεί να συμβάλει θετικά στην αξιοποίηση των τοπικών - φυσικών οικονομικών πόρων, στη καταπολέμηση της ανεργίας, στην θετική παρέμβαση στο παραγωγικό κύκλωμα, στη διεύρυνση των τομεακών δραστηριοτήτων, στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού. Και τέλος στην ανάπτυξη της αυτοδιαχειριστικής συνείδησης των εργαζομένων στις επιχειρήσεις. Γενικά η επίταξη των δραστηριοτήτων ενός ΟΤΑ στη παραγωγική διαδικασία, συμβάλλει ακόμη περισσότερο στην αποκέντρωση κι' αυτό θα πρέπει να τα τονίσουμε, στη διεύρυνση της λαϊκής συμμετοχής - συμμετέχουν παραγωγικοί φορείς στις επιχειρήσεις, συμμετέχουν ιδιώτες - στον δημοκρατικό προγραμματισμό και στην απεικόνιση των δημιουργικών και πολιτιστικών δυνάμεων του τόπου μας. Ο θεσμός αυτός δίνει ακόμη μια επιχειρηματική διέξοδο στη τοπική κοινωνία και ανοίγει ένα καινούργιο κεφάλαιο στη κοινωνική και οικονομική ζωή του τόπου.

Η έλλειψη προηγούμενης ενδεχομένως επιχειρηματικής δραστηριότητας δε μπορεί και δεν πρέπει ν' αποτελέσει κριτήριο απαγορευτικό ή αποθαρρυντικό για την ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Πρέπει όμως να γίνει φανερό ότι αυτές οι επιχειρήσεις πρέπει να λειτουργήσουν με κοινωνικά κριτήρια σε ότι αφορά τις επιλογές τους ή τους στόχους τους αλλά με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια σε ότι αφορά τη λειτουργία τους για να μπορέσουν ν' ανταπεξέλθουν στον ανταγωνισμό.

Και όταν μιλάμε γι' ανταγωνισμό δε μπορούμε να φανταστούμε, κι' αυτό το λέω για τους ιδιώτες, ότι θα μπει σε μια διαδικασία η δημοτική επιχείρηση να κάνει άκρατο ανταγωνισμό με την έννοια να αρχίσει να έχει έντονο παρεμβατικό ρόλο στην αγορά. Θα πρέπει να είναι προσεκτικά τα ρήματα, γιατί ο ρόλος τους είναι και κοινωνικός.

Κι' έρχομαι τώρα στ' άρθρα για ενημέρωση των Δημάρχων του κώδικα. Και θ' αναφερθώ για τις

δημιουργεί επιχειρήσεις τις αμιγείς, γιατί η δημιουργία μιας επιχείρησης, όλος ο μηχανισμός είναι ο ίδιος περίπου για τις δημοτικές αλλά και για τις άλλου τύπου που θ' αναφέρω λίγο παρακάτω επιχειρήσεις. Οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να συνιστούν από μόνες τους, αμιγείς, ή από κοινού ή και να συμμετέχουν σε υφιστάμενες δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις. Οι σκοποί και τα' αντικείμενα των επιχειρήσεων αυτών εμπίπτουν κατά κανόνα ή ταυτίζονται με τις αποκλειστικές αρμοδιότητες των ΟΤΑ. Αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση αναγκών των δημοτών τους και την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των περιοχών τους.

Οι επιχειρήσεις αυτές διακρίνονται στις εξής κατηγορίες σύμφωνα με το νόμο:

► Σε αμιγείς δημοτικές - κοινοτικές επιχειρήσεις που συνιστώνται από ένα δήμο ή μία κοινότητα.

► Σε αμιγείς διαδημοτικές ή διακοινοτικές επιχειρήσεις που συνιστώνται από δύο ή περισσότερους ΟΤΑ.

► Σε δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα που συνιστώνται από δήμο ή κοινότητα και ουσικά πρόσωπα σύμφωνα με το 1416.

► Σε ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ, ΤΕΔΚ και συνεταιρισμών, είναι οι δημοσυνεταιριστικές.

► Σε εταιρείες λαϊκής βάσης που συνιστώνται ως ανώνυμες εταιρείες από φορείς της Τ.Α., συνεταιρισμούς και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα.

Σε ανώνυμες εταιρείες φορέων της Τ.Α. που συνιστώνται από δήμους - κοινότητες - ΤΕΔΚ - ΚΕΔΚΕ και επιχειρήσεις των ΟΤΑ. Αυτά είναι μέσα στο Ν. 1416 πριν από 15 χρόνια. Σε επιχειρήσεις οι οποίες οι φορείς αυτοδιοίκησης είναι κοινότητες, ΤΕΔΚ και επιχειρήσεις ΟΤΑ και συνεταιρισμοί διατηρούν πάντοτε την πλειοψηφία των μετοχών. Επιχειρήσεις ύδρευσης - αποχέτευσης δήμων και συνδέσμων που υπάρχουν και ανώνυμες εταιρείες τεχνικής στήριξης συμβόλων εκπαίδευσης παραγωγικών πρωτοβουλιών, ερευνών, μελετών κλπ. Έτσι ακριβώς το αναφέρει ο νόμος, ο Κ.Δ.Κ. Επίσης ο ΟΤΑ μπορούν να συμμετέχουν με φυσικά ή νομικά πρόσωπα χωρίς ποσοτιολογικούς περιορισμούς, πάντα με τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας ή εταιρείας μεικτής οικονομίας καθώς και σε κοινοπραξίες. Η σύσταση οποιασδήποτε δημοτικής επιχείρησης γίνεται ύστερα από πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη. Αυτή η μελέτη πολύ σύντομα σύμφωνα με το νόμο πάντα το στοιχείο που πρέπει να περιέχει ενδεικτικά είναι τα εξής :

Πρέπει να περιέχει γενικά στοιχεία, είναι εισαγωγικές παρατηρήσεις, μεθοδολογία μελέτης κλπ. Ποσοστές, περιγραφή, σκοπιμότητα, κλπ. Το δεύτερο σκέλος πρέπει ν' αναφέρεται στα στοιχεία αγοράς, συνθήκες της Ελληνικής Αγοράς, ανταγωνισμό κλπ., δυναμικότητα της επιχείρησης. Το τρίτο κεφάλαιο πρέπει να περιέχει στοιχεία του τρόπου πραγματοποίησης της επένδυσης δηλαδή γενικά στοιχεία περιοχής, τοπογραφικά, εγκαταστάσεις κλπ. Εξασφάλιση προσωπικού. Το τέταρτο είναι τα τεχνικά στοιχεία, η περιγραφή δηλαδή των τεχνικών στοιχείων εξοπλισμού, μέθοδο παραγωγής κλπ. διαγράμματα κλπ.

Το έκτο το σκέλος που πρέπει να περιέχει η μελέτη είναι η νομική μορφή, η οργάνωση και η λειτουργία, δηλαδή αναφέρεται στη διοίκηση της επιχείρησης. Οργανόγραμμα, και το προσωπικό. Και το άλλο κεφάλαιο είναι τα οικονομικά στοιχεία. Είναι το κόστος της επένδυσης, αμοιβές προσωπικού κλπ. Και πέμπτο είναι ο προγραμματισμός του έργου και το χρονοδιάγραμμα.

Σε γενικές γραμμές αυτός είναι ο μπουσούλας και οι προδιαγραφές που θέτει το Υπουργείο Εσωτερικών στο να εγκαινιάζονται αυτές οι μελέτες οι οποίες τίθενται υπόψη του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου που είναι και το ανώτερο όργανο. Και το οποίο αποφασίζει αν θα πρέπει να συσταθεί ή όχι μια επιχείρηση. Άρα μετά την οικονομοτεχνική μελέτη έχουμε απόφαση δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου αυτή είναι η διαδικασία εδώ που χρειάζεται για τη σύσταση που λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία επί του συνόλου των μελών του και πράξη του Δ/ντή της Τ.Α. που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Η πράξη αυτή αποτελεί και το Καταστατικό της

επιχείρησης και περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της απόφασης του Δ.Σ. Στην απόφαση του Δ.Σ. θα πρέπει να καθορίζονται με σαφή τρόπο τα στοιχεία της επιχείρησης τα οποία είναι η επωνυμία, ο σκοπός, η διάρκεια λειτουργίας της, η έδρα, η διοίκηση της εταιρείας, τα περιοριστικά στοιχεία, το αρχικό κεφάλαιο, οι πόροι, έσοδα από διάθεση προϊόντων ενδεχομένως υπηρεσιών, πρόσδοδο κλπ. από κληρονομίες και εισφορές. Τα σχετικά στοιχεία με τη διάλυση θα πρέπει να φαίνονται μέσα τα σχετικά με την εκκαθάριση και κάθε λεπτομέρεια που με απόφαση του Δ.Σ. μπορεί να τεθεί και να μπει στο Καταστατικό.

Όσον αφορά τη διοίκηση. Οι δημοτικές επιχειρήσεις διοικούνται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από 5 - 11 μέλη τα οποία ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο (Δ.Σ.). Από τα μέλη αυτά 2 τουλάχιστον είναι αιρετοί εκπρόσωποι του δήμου εκ των οποίων το ένα προέρχεται από τη μειοψηφία, ένας είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων αν η επιχείρηση έχει πάνω από 20 εργαζόμενους, και ένας είναι εκπρόσωπος κοινωνικού φορέα της περιοχής. Βέβαια το πως εξειδικεύονται αυτά δεν θα σταθώ εκεί, το πως π.χ. ορίζονται οι εκπρόσωποι. Υπάρχει μία νομολογία, στον κώδικα, μπορεί ο κάθε Δήμαρχος ή ο Κοινοτάρχης να το δει, δεν θα εμμένω σ' αυτό το θέμα.

Έρχομαι στο Δ.Σ. το οποίο ορίζεται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο, στους οποίους μπορεί να καταβάλλεται και αποζημίωση. Το Διοικητικό Συμβούλιο διαχειρίζεται και διοικεί τις υποθέσεις που αφορούν τη δημοτική ή κοινοτική επιχείρηση. Η διαχείριση των επιχειρήσεων γίνεται σύμφωνα με τον προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων και είναι ανεξάρτητα από το δήμο. Το οικονομικό έτος της διαχείρισης συμπίπτει με το ημερολογιακό. Είναι τα τυπικά, τα οποία βέβαια φαίνονται και στη μελέτη.

Η Ταμειακή Υπηρεσία των επιχειρήσεων είναι ανεξάρτητη από τη δημοτική. Ο ταμειακός διαχειριστικός έλεγχος των επιχειρήσεων γίνεται από δύο ελεγκτές που επιλέγονται ανάμεσα σε υπαλλήλους Τραπεζών ή δημοσίους υπαλλήλους του κλάδου ΠΕ και διορίζονται από το Δ.Σ. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου εγκρίνονται από το Δ.Σ. μόνο στις εξής περιπτώσεις : Δηλαδή μόνο στον προϋπολογισμό της επιχείρησης, την αγορά ή εκποίηση ακινήτων, τη διάθεση καθαρών κερδών και την επέκταση εγκαταστάσεων της επιχείρησης. Από το Διοικητικό Συμβούλιο συντάσσονται οι Κανονισμοί οι οποίοι εγκρίνονται από το Δ.Σ. Αυτοί είναι :

- ▶ Ο Εσωτερικός Κανονισμός υπηρεσίας ο οποίος καθορίζει τις αρμοδιότητες κλπ. μέλη.
- ▶ Είναι ο Κανονισμός Διαχείρισης της επιχείρησης.
- ▶ Ο Κανονισμός προσωπικού ο οποίος καθορίζει τους κανόνες που θα διέπουν τις προσλήψεις και το προσωπικό γενικά των επιχειρήσεων. Αυτό είναι πάντα με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Με Π.Δ. βέβαια ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν την τήρηση των βιβλίων και των λοιπών φορολογικών στοιχείων, τα σχετικά με τα τηρούμενα βιβλία ανάλογα με την κατηγορία της επιχείρησης κλπ. Οι επιχειρήσεις διαλύονται με τη συμπλήρωση του χρόνου τον οποίο προσδιορίζουν ειδικά μπορούν να πάρουν απόφαση για παράταση αυτής της προθεσμίας. Τέλος με απόφαση του ΥΠ.Ε.Σ. καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων. Όσον αφορά τις λοιπές μορφές επιχειρήσεων που ανέφερα, ισχύουν τα ίδια πράγματα με κάποιες τροποποιήσεις. Δηλαδή για τις δημοσυνεταιριστικές, τις ανώνυμες κλπ. ισχύουν τα ίδια πράγματα.

Ένα πολύ σημαντικό κεφάλαιο που αξίζει να αναφέρω, είναι τα κίνητρα που παρέχει ο νόμος. Τα κυριότερα από τα οποία είναι τα εξής εν συντομία :

Είναι η σύναψη σύμβασης με την οποία ο δήμος μπορεί ν' αναθέτει στη δημοτική επιχείρηση έργα, προμήθειες, μέχρι 8.000.000 δρχ. Αυτό είναι ένα κίνητρο το οποίο μπορεί να δώσει ο δήμος για να μπορέσει να προχωρήσει με γρήγορες διαδικασίες

Επίσης άλλο κίνητρο είναι η απαλλαγή από την υλοχρέωση καταβολής φόρου μεταβίβασης ή

δωρεές ή γιγανήια και άλλα περιουσιακά στοιχεία, είναι φορολογικές απαλλαγές για την πρώτη δεκάη ή συμμετοχή σε κοινοπραξίες ή άλλες επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής, η ανάθεση μελετών στους ΟΤΑ. Δηλαδή είναι για διευκόλυνση ουσιαστικά του ΟΤΑ.

Και βέβαια το τελευταίο που υπάρχει, είναι ο ΟΑΕΔ. Ο ΟΑΕΔ, είναι πρόσφατο αυτό, μας υποχρεώνει για να έχουμε τη δυνατότητα επιδότησης, να χρησιμοποιούμε τις δημοτικές επιχειρήσεις. Ο δήμος δε μπορεί. Δεν του επιτρέπει, του αποκλείουν οι κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γιατί και οι χρηματοδοτήσεις του ΟΑΕΔ είναι μέσω των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Και καβόνιος θα ήθελα να πω ότι τα όποια προβλήματα προέκυψαν στη λειτουργία των επιχειρήσεων και των δήμων και κοινοτήτων, είτε από έλλειψη σχετικής εμπειρίας - γιατί υπάρχει κι αυτή - είτε από δυσκολία προσαρμογής τους στις αντιλήψεις της ιδιωτικής οικονομίας, είτε επίσης από λανθασμένες αντιλήψεις των δημοτών σε ότι αφορά τη φιλοσοφία και τη λειτουργία τους, δε θα πρέπει ν' αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα για την αντίληψη και την ανάληψη νέων προτεραιοτήτων αλλά πραγματικά εργαλεία υποστήριξης των ΟΤΑ για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και της κοινωνίας.

Σας ευχαριστο πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Ευχαριστούμε κ' εμείς το συνάδελφο το Μιχάλη το Μόσχο.

Και θα συνεχίσουμε με την επόμενη εισήγηση την οποία θα κάνει ο Δήμαρχος Μηλεών ο κ. Αρέθας. Με θέμα την παρέμβαση των δήμων στην αγροτική ανάπτυξη.

ΑΡΕΘΑΣ : κ. Πρόεδρε, κύριοι επικεφαλής των εκπροσώπων φορέων, κύριοι Δήμαρχοι, κυρίες και κύριοι. Θα είμαι σύντομος διότι έχει περάσει η ώρα και οπωσδήποτε όταν πλατειάσουμε δε θα συγκρατήσετε πολλά.

Το θέμα φυσικά είναι σχετικό με τους νέους δήμους αλλά άπτεται της γεωργικής ανάπτυξης. Εάν θέλουμε ο νέος θεσμός των «Καποδιστριακών Δήμων» να παίξει ένα καθοριστικό ρόλο στην δυναμική ανάπτυξη των διαφόρων περιοχών και κυρίως των αγροτικών και ημιαγροτικών, τότε θα πρέπει οι νέοι Δήμοι να παρέμβουν καθοριστικά στον τομέα της Αγροτικής Ανάπτυξης.

Αφού τονισθεί ότι η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας **GAT/ΠΟΕ** εισάγει καινούργια δεδομένα στην αγορά εν γένει, αλλά και ειδικά στην Αγροτική Οικονομία θα δούμε τον γενικότερο σχεδιασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το μέλλον της Γεωργίας. Η τάση που έχει υιοθετηθεί στην Ε.Ε. μετά την προσδεδειγμένη αναθεώρησή της Κ.Α.Π. (1998) και με τις τελευταίες προτάσεις του κειμένου της AGENDA 2000 που παρουσίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 16-07-1997, είναι η μείωση των θεσμοτικών πιόντων των Αγροτικών Προϊόντων και υιοθέτηση αμέσως εισοδηματικών ενισχύσεων στους αγρότες της Ε.Ε. των 15. Λαμβάνοντας όμως υπ' όψιν σε Εθνικό Επίπεδο ότι πρέπει να συγκρατηθεί όσον το δυνατόν μεγαλύτερος αγροτικός πληθυσμός στην Αγροτική Οικονομία ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα της διάγκωσης των Κοινωνικών προβλημάτων λόγω του υψηλού ποσοστού ανεργίας των αστικών κέντρων, αλλά και να μην υπάρξει Κοινωνικός και Περιβαλλοντικός μαρσαλισμός στις Αγροτικές Περιοχές. Φυσικά οι Δήμοι για να μπορέσουν να σχεδιάσουν και να παρέμβουν ουσιαστικά, πρέπει να λάβουν υπ' όψιν τους και τον γενικό Εθνικό Σχεδιασμό, όσον αφορά την επίλυση των προβλημάτων της Γεωργίας.

Μετά την αναφορά μου εν συντομία στο διεθνές πλαίσιο, το Ευρωπαϊκό πλαίσιο και το Εθνικό όσον αφορά της Γεωργία γενικώς, θα δώσω ένα περίγραμμα ουσιαστικής παρέμβασης των Δήμων εντός της περιοχής που δραστηριοποιούνται.

Ίσως κάποιος παρατηρήσει ότι η παγκοσμιοποίηση και ο Ευρωπαϊκός προσανατολισμός είναι ανυπερβλήτοι παράγοντες και όχι ανατρέψιμοι όσον αφορά την τύχη της Αγροτικής Οικονομίας σε

Τοπικό Επίπεδο. Οπωσδήποτε τόσο η Παγκοσμιοποίηση όσο και ο Ευρωπαϊκός Προσανατολισμός παίζουν καθοριστικό ρόλο, αλλά μία στρατηγική προς αυτή την κατεύθυνση δίνει πολλά περιθώρια στην ανάπτυξη της Τοπικής Γεωργίας και εδώ καλούνται να παίξουν το ρόλο τους οι ΟΤΑ.

Οι Δήμοι μπορούν και πρέπει να συμβάλουν στην ανάπτυξη του Αγροτικού χώρου ευθύνες τους χαράσσοντας μια ολοκληρωμένη Αγροτική Ανάπτυξη η οποία να αφορά την βιωσιμότητα των Αγροτικών Περιοχών στα πλαίσια οικονομικής, Κοινωνικής, Περιβαλλοντικής και Πολιτιστικής ισορροπίας. Η ολοκληρωμένη Αγροτική Ανάπτυξη με την σύγχρονη αντίληψη δεν αφορά μόνον τον Γεωργικό τομέα αλλά όλο το πλέγμα των λειτουργιών που αναπτύσσονται στις Αγροτικές περιοχές, τέτοιες δε λειτουργίες είναι παραγωγικές, Πολιτιστικές, Περιβαλλοντικές και Κοινωνικές.

Οι Δήμοι έχουν τη δυνατότητα μετά από μία καλοσχεδιασμένη οργάνωση να καταστρέψουν ένα πλάνο ώστε να αναπτύξουν πολύπλευρα κάθε πτυχή της Αγροτικής παραγωγής, της Πολιτιστικής κληρονομιάς, της Κοινωνικής διάστασης του πληθυσμού και διατήρηση του περιβάλλοντος το οποίο πρέπει να προστατευθεί πάση θυσία. Οι βασικοί άξονες επάνω στους οποίους θα πρέπει να στηριχθεί η Αγροτική Ανάπτυξη βάσει σχεδιασμού ενός Δήμου, είναι οι παρακάτω :

▶ Οι αγρότες να ενθαρρυνθούν να παράγουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερες ποσότητες Αγροτικών Προϊόντων, χωρίς την χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων Έτσι τα αναβαθμισμένα ποιοτικά Αγροτικά προϊόντα, θα μπορούν να διατίθενται στις αγορές με μεγαλύτερες και σταθερότερες τιμές και να μην κλονίζονται από την εμφάνιση υποβαθμισμένων προϊόντων των άλλων χωρών τα οποία γενικά προσφέρονται σε χαμηλές τιμές.

▶ Στροφή των αγροτών οι δυναμικές καλλιέργειες οι οποίες να μπορούν να αποδώσουν μεγαλύτερο και σταθερότερο εισόδημα (θερμοκήπια, νέες πεικιλίες).

▶ Διατήρηση κλασικών μεθόδων για την παραγωγή προϊόντων τα οποία θα έχουν καλύτερη τύχη στις αγορές (κλασικά ελαιοτριβεία, παραγωγή τσίπουρου κ.λ.π.).

▶ Η διεύρυνση Αγροτικών Προϊόντων, ιδίως της δυναμικής περιοχής, τα οποία δεν θα προορίζονται για διατροφή, αλλά προς την ενέργεια.

▶ Η εκμετάλλευση του δασικού πλούτου όπου υπάρχει με την πολύπλευρη αξιοποίησή του για την τροφοδοσία ξυλείας, για τουριστικούς σκοπούς, για την ίδρυση καταφυγίων και μικρών μονάδων επεξεργασίας δασικών προϊόντων κ.λ.π.

▶ Στις παραθαλάσσιες περιοχές μια ορθολογική κατεύθυνση στην αλιευτική δραστηριότητα.

▶ Η βελτίωση των μεταφορών ιδίως από τις απομακρυσμένες περιοχές Ηπειρωτικές και Νησιώτικες.

▶ Έμφαση στον Αγροτουρισμό ο οποίος μπορεί να παίξει καθοριστικό ρόλο στην συμπλήρωση του αγροτικού εισοδήματος συνδεδεμένος με την Οικογενειακή μορφή επιχείρησης και δίνοντας βαρύτητα στην ανθρώπινη διάσταση.

▶ Η προώθηση και εμπορεία των Αγροτικών προϊόντων (μάρκετινγκ) με Περιφερειακές αγορές και οργανωμένα εμπορικά δίκτυα.

▶ Ορθολογικός τρόπος χρησιμοποίησης του νερού άρδεις για να μπορέσει να μην γίνεται υπεράντληση ή απώλεια διότι πρέπει να γίνει μια μακροχρόνια πρόβλεψη με να μην αντιμετωπίσουμε προβλήματα στο μέλλον.

▶ Αξιοποίηση των λιβαδιών και της σταλισμένης κτηνοτροφίας ώστε να μπορέσει να αναπτυχθεί μια δυναμική Ελληνική κτηνοτροφία η οποία με τα ποιοτικά προϊόντα της μπορεί να συμβάλλει τα μέγιστα στην βελτίωση των οικονομικών μεγεθών των Αγροτικών Περιοχών.

▶ Όσα προγράμματα και αν εκπονηθούν, όσοι πόροι και αν διατεθούν, είναι αδύνατον να γίνει ορθολογική αξιοποίησή τους εάν δεν εκπαιδευθεί σωστά ο Αγροτικός πληθυσμός επάνω τόσο στα γεωργικά προβλήματα αλλά και ευρύτερου ενδιαφέροντος, Πολιτιστικά, Κοινωνικά, πληροφορική κ.λ.π.

Στη συνέχεια θα πρέπει να τονισθεί ότι με την παρούσα εισήγηση επιχειρείται μία συνοπτική και απλή εικόνα, χωρίς να δίνεται έμφαση σε μία αυστηρά εξειδικευμένη τεχνοκρατική εισήγηση με απώτερο σκοπό να παροτρύνει τους Δημάρχους και να τους δείξει την αναγκαιότητα και την δυνατότητα παρέμβασης των Δήμων στην Αγροτική Ανάπτυξη. Φυσικά δεν είναι τυχαίο ότι στους επιστήμονες που διαθέσει το Κράτος στους νέους Δήμους, περιλαμβάνεται και γεωπόνος. Οι Δήμοι θα πρέπει να δούσουν μια ομάδα Αγροτικής Ανάπτυξης που να περιλαμβάνει Δημοτικούς Συμβούλους, εκπαιδευτικούς Συνεταιρισμών Αγροτικών Συλλόγων, νέων αγροτών, γυναικών, μικροεπιχειρησών και φυσικά αρμοδίων τεχνοκρατών, οι οποίοι θα εισηγούνται στο Δημοτικό Συμβούλιο το γενικό πλαίσιο και τρόπους Ουσιαστικής Παρέμβασης της Αγροτικής Περιοχής.

Οι Δήμοι θα μπορούσαν με εκπαιδευτικούς τους υπό την αιγίδα των Τ.Ε.Δ.Κ. να δίνουν τις γενικές κατευθύνσεις Αγροτικής Ανάπτυξης σε συνεργασία με τις Νομαρχιακές Αυτ/σεις σε επίπεδο Νομού. Τελειώνοντας επισημαίνω ότι η Αγροτική Ανάπτυξη θα πρέπει να είναι εναρμονισμένη με τον Πολιτισμό, την εκπαίδευση, την Κοινωνική ζωή και την διατήρηση του Φυσικού κάλους σημαντική δε χρηματοδοτική βοήθεια θα αντληθεί από τα ΕΟΚΙΚΑ Προγράμματα και μάλιστα από το πακέτο SANNER και όχι μόνο.

ΠΡΟΕΛΑΡΕΙΟ: Κι' εμείς ευχαριστούμε πολύ. Και θα τελειώσουμε από την πλευρά των εισηγήσεων με την τελευταία εισήγηση από τον κ. Φεγγίτη ο οποίος είναι Υπεύθυνος του γραφείου Θεσσαλίας της Γ.Ε.Τ.Α.Α. (Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Αυτοδιοίκησης) στο παράρτημα της Λάρισας. Και το θέμα της εισήγησής του είναι «*Προδιαγραφές οργάνωσης υπηρεσιών - σύνταξη οργανισμού υπηρεσιών για τους νέους ΟΤΑ*».

ΦΕΓΓΙΤΗΣ : Να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση.

Θα ήθελα μια παρατήρηση όσον αφορά την εισήγησή μου προσπαθώντας απ' την αρχή να δώσω ένα σημείο πιστοίοντας ότι η οργανωτική ανάπτυξη ενός σύγχρονου οργανισμού και κατ' επέκταση ενός οργανισμού ΟΤΑ είναι κατ' εξοχήν μια πολιτική διαδικασία. Δεν είναι μόνο τεχνοκρατική. Έχει να κάνει με αντιλήψεις και εκεί πάνω θα επικεντρώσω την εισήγησή μου.

Στις σύγχρονες θεωρήσεις τονίζονται ολοένα και περισσότερο οι δυσλειτουργίες του γραφειοκρατικού μοντέλου οργάνωσης που χαρακτηρίζεται από ιεραρχική δόμηση, τη λειτουργία σύμφωνα με τους κανόνες και διατάξεις, τον κάθετο και οριζόντιο καταμερισμό της εργασίας κ.λπ. Τα κύρια προβλήματα που εντοπίζονται είναι η δυσκαμψία, ο νομικισμός, η τυπολατρία, η απάθεια και η μηχανιστική αντιμετώπιση των υπαλλήλων αλλά και των πελατών.

Νομίζω ότι κάτι σας θυμίζουν αυτές οι έννοιες. Αντίθετα, μια σύγχρονη οργάνωση για να μπορέσει ν' ανταποκριθεί στα σύνθετα προβλήματα του εξωτερικού της περιβάλλοντος, θα πρέπει να είναι ευέλικτη, προσαρμόσιμη στις αλλαγές, δικτυωμένη με ποικίλους φορείς από το εξωτερικό περιβάλλον, ν' εφοδιάζει πληροφορίες και γνώσεις και να τις μετασχηματίζει σε καινοτόμες μορφές δράσης. Ενώ η γραφειοκρατία θεωρείται επιρκής μορφή για την αντιμετώπιση ορισμένων κατηγοριών προβλημάτων απλών και πολύμορφων, αμφισβητείται η ικανότητά της ν' αντιμετωπίσει επαρκώς προβλήματα αυξημένης πολυπλοκότητας π.χ. (προστασία περιβάλλοντος, εξάλειψη φτώχειας, καταπολέμηση βίας, μείωση ανεργίας).

Οι σύγχρονες εξωτερικές συνθήκες ενός οργανισμού που χαρακτηρίζονται από υψηλούς ρυθμούς αλλαγών, αστάθεια, αυξημένη πολυπλοκότητα, τεχνολογική πρόοδο και στενότητα πόρων, απαιτούν την εφαρμογή της μηχανιστικής κλειστής οργάνωσης σε μια ανοιχτή και συνεχώς προσαρμόσιμη στο εξωτερικό περιβάλλον οργάνωση. Τα ειδικότερα χαρακτηριστικά της οργάνωσης και λειτουργίας ενός σύγχρονου οργανισμού είναι :

▶ Ο καθορισμός στρατηγικών και τακτικών στόχων ν' αποτελεί τη βάση του συστήματος διοίκησης.

▶ Η συμμετοχή των πελατών και των εργαζομένων στη διαδικασία καθορισμού των στόχων έχει καθοριστική σημασία.

▶ Η έμφαση δίνεται στην ομάδα και όχι τόσο στο άτομο.

▶ Η απόσταση κορυφής - βάσης μειώνεται με την αποκέντρωση εξουσιών λήψης αποφάσεων. Αυτό πραγματοποιείται μέσω του καθορισμού πλαισίων από τα ανώτερα στα κατώτερα επίπεδα, εντός των οποίων οι εργαζόμενοι λειτουργούν ελεύθερα.

▶ Μέσω διαδικασιών ανοικτής επικοινωνίας και ειλικρινούς συζήτησης των προβλημάτων οικοδομείται η αναγκαία εμπιστοσύνη.

▶ Οι διαπροσωπικές σχέσεις είναι περισσότερο συνεργατικές και υποσημειωτές παρά ανταγωνιστικές. Ως σκοπός τίθεται η αναγνώριση της προσφοράς και της συμβολής όλων στην επίτευξη των στόχων.

▶ Η εξουσία προκύπτει από ουσιαστικά προσόντα, τις ικανότητες και τις γνώσεις παρά την κατοχή μιας θέσης.

▶ Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού είναι πρωταρχικός σκοπός. Έμφαση δίδεται όχι μόνο στην ανάπτυξη των προϊσταμένων αλλά και στην ανάπτυξη του οργανισμού.

▶ Παροδικές και μόνιμες ομάδες εργασίας ενεργοποιούνται για την αντιμετώπιση προβλημάτων και την εισαγωγή καινοτομιών.

▶ Θεσπίζονται διαδικασίες και μηχανισμοί αξιολόγησης της επίδοσης που οδηγούν στη συνεχή μάθηση του οργανισμού τουλάχιστον από την εμπειρία του.

▶ Ο οργανισμός θεωρείται ανοικτό σύστημα που ικανοποιεί ποικιλία συμφερόντων.

▶ Η προσαρμοστικότητα και η ευελιξία θεωρούνται κρίσιμης σημασίας χαρακτηριστικά.

▶ Οι δομές και οι διαδικασίες προσαρμόζονται στους εκάστοτε στόχους, που αντανακλούν τις αλλαγές του εξωτερικού περιβάλλοντος του οργανισμού.

Οι ελληνικοί ΟΤΑ λειτουργούν ως μηχανισμοί παροχής, αυστηρά οριοθετημένοι από το θεσμικό πλαίσιο υπηρεσιών, ως απολήξεις μια αναποτελεσματικής κρατικής μηχανής, διοικούμενοι με βάση τις κλασικές γραφειοκρατικές αρχές, που έντονα διαστρεβλώνονται από το φαινόμενο κομματισμού και πελατειακών σχέσεων. Ένας νέος ρόλος για τους ΟΤΑ ως πραγματικών τοπικών κυβερνήσεων σημαίνει την άσκηση του ρόλου του ρυθμιστή της εξέλιξης της τοπικής κοινωνίας, πέρα από το ρόλο του άμεσου παραγωγού έργων και υπηρεσιών. Ο ρυθμιστικός ρόλος εκτός από τη λειτουργία του ελέγχου (π.χ. πολεοδομικός έλεγχος, δημοτική αστυνομία) σημαίνει τη λειτουργία του καταλύτη, του υποκινητή και της άσκησης επιρροής μέσω παρεμβάσεων για την ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής (π.χ. παροχή οικονομικής ή τεχνικής βοήθειας, συντονισμός τοπικών φορέων εξισορρόπηση της τοπικής αγοράς εργασίας, προσέλκυση επενδύσεων). Ο νέος ρόλος απαιτεί:

▶ Εγγύτητα με το δημότι. Απόκριση στις τοπικές ανάγκες.

▶ Ικανότητα αφομοίωσης πληροφοριών από το μεταβαλλόμενο περιβάλλον και αξιοποίησή τους.

▶ Πλήρη ανάπτυξη / αξιοποίηση του ανθρώπινου παράγοντα.

▶ Συνεχή αξιολόγηση της δράσης και εφαρμογή των συμπερασμάτων με νέες πολιτικές και στρατηγικές.

▶ Νέους τρόπους εργασίας που να δέχονται και ενσωματώνουν καινοτομίες και αλλαγές.

▶ Αποκέντρωση υπευθυνότητας στον υπηρεσιακό μηχανισμό, παράλληλα με τη συγκέντρωση των στρατηγικών αποφάσεων στα πολιτικά όργανα που χρειάζεται να διαθέτουν επαρκή επιστημονικοτεχνική υποστήριξη.

▶ Διεπιστημονική προσέγγιση των προβλημάτων.

► Περισσότερο οργανικές και ανοικτές μορφές οργάνωσης καθώς και συμμετοχικότερους τρόπους διοίκησης.

Την οπρισηδήποτε προσπάθεια εκσυγχρονισμού της εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας ενός ΟΤΑ θα πρέπει να διαπερνούν οι πιο κάτω άξονες :

☐ Ο προσανατολισμός του ΟΤΑ προς τον δημότη, ο οποίος θα πρέπει να αντιμετωπίζεται τόσο ως καταναλωτής των παρεχομένων υπηρεσιών αλλά και ως πολίτης.

☐ Ο προσανατολισμός του ΟΤΑ προς τις συνολικές και μακροπρόθεσμες ανάγκες ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας.

☐ Ο προσημαντολισμός του ΟΤΑ προς το ευρύτερο εξωτερικό περιβάλλον έτσι ώστε να προσλαμβάνεται στις σύγχρονες εξελίξεις, να αξιοποιεί ευκαιρίες που παρουσιάζονται, αλλά και να προσπαθεί να υπαρβεί περιορισμούς που τίθενται.

Ο προσανατολισμός της λειτουργίας του ΟΤΑ στην κατεύθυνση των τριών αξόνων της προηγούμενης παραγράφου έρχεται σε σύγκρουση με τρέχουσες αντιλήψεις, νοοτροπίες και πρακτικέ στο χώρο της ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο προσανατολισμός προς τον Δημότη σημαίνει :

- όλα οι υπηρεσίες του Δήμου θα αποκρίνονται στις ανάγκες των χρηστών.
- διαικιότητα στις προτάσεις και τα παράπονα των δημοτών.
- έμφαση στην ποιότητα των υπηρεσιών
- τακτική πληροφόρηση του δημότη.
- αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μεταξύ Δήμου και δημότη.

Και έρχεται σε σύγκρουση με :

- ☐ το γραφειοκρατικό τρόπο λειτουργίας.
- ☐ τον νοικισμό και τη τυπολατρία.
- ☐ την εχνοκρατική αντιμετώπιση.
- ☐ τη λειτουργία με βάση τις εσωτερικές ανάγκες του Δήμου.

Ο προσανατολισμός προς τις συνολικές και μακροχρόνιες ανάγκες ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας έρχεται σε σύγκρουση με :

► τις πελ πεικές σχέσεις και το νομματισμό που δίνουν έμφαση στο επί μέρους συμφέρον και όχι στο συνολικό.

► τις πολιτικές «βιτρίνες» που δίνουν έμφαση στα άμεσα και βραχυπρόθεσμα οφέλη παρά τα μακροπρόθεσμα.

► την έλλειψη διεπιστημονικότητα; στην αντιμετώπιση των σύνθετων τοπικών προβλημάτων.

► τον παραδεστικό τρόπο διοίκησης των τοπικών υποθέσεων που χαρακτηρίζεται από τη συμπιέριση ενός αριθμού διαφορετικών υπηρεσιών που βρίσκονται στην αρμοδιότητα του ΟΤΑ με σχεδόν τυχαίο τρόπο ή εξ αιτίας συγκεκριμένων επιδιώξεων της κεντρικής διοίκησης, χωρίς να αντικακρίνονται στα τοπικά προβλήματα.

► τον κατακερματισμό και την αυτονόμηση των εσωτερικών υπηρεσιών ή των θυγατρικών φορέων του ΟΤΑ, η ύπαρξη των οποίων ελλαμβάνεται ως αυτοσκοπός.

► την έλλειψη στρατηγικής για την ανάπτυξη της περιοχής.

► την έλλειψη συνεργασίας και συντονισμού με άλλους φορείς που παρεμβαίνοντας καθορίζουν την ανάπτυξη της περιοχής.

Ο προσημαντολισμός προς το ευρύτερο εξωτερικό περιβάλλον σημαίνει :

☐ τη διαρκή πληροφόρηση για νέες γνώσεις και νέες τεχνολογίες, τη διαρκή αναζήτηση ευκαιριών για αξιοποίηση και όχι την αδράνεια και την τυποποιημένη αναπαραγωγή και διαίωνιση πρακτιών και πολιτικών που δεν ανταποκρίνονται πια στις νέες συνθήκες.

☐ τη συνεργασία με άλλους ΟΤΑ για την επίλυση προβλημάτων διακοινοτικού ή διαδημοτικού

χαρακτήρα.

☒ την αξιοποίηση των συλλογικών οργάνων των ΟΤΑ (ΚΕΔΚΕ-ΤΕΔΚ).

☒ τον συντονισμό με άλλους φορείς για την επίτευξη νομαρχιακών, περιφερειακών ή εθνικών στόχων.

Ειδικότερα οι προτεινόμενες κατευθύνσεις οργανικής ανάπτυξης είναι :

Ως προς τις λειτουργίες

▶ Λειτουργία του Δήμου όχι μόνο με σκοπό την παροχή επί μέρους υπηρεσιών αλλά και ως ηγετικού στοιχείου της τοπικής κοινωνίας που χαράζει τη στρατηγική ανάπτυξης της ως πραγματική τοπική κυβέρνηση.

▶ Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης μέσω καινοτομιών και ολοκληρωμένων παρεμβάσεων.

▶ Προσανατολισμός στις πραγματικές συλλογικές / ατομικές τοπικές ανάγκες και προσαρμογή των δημόσιων πολιτικών και των πολιτικών της Ε.Ε. στις τοπικές συνθήκες.

Να κάνουμε την αντίστροφη διαδικασία.

▶ Έμφαση στις κύριες και όχι στις υποστηρικτικές λειτουργίες και ανάπτυξη των διευθυντικών και επιτελικών λειτουργιών

Ως προς τη δομή

▶ Πρέπει να πετύχουμε την αποφυγή της αντιγραφής των γραφειοκρατικών δομών της δημόσιας διοίκησης με σκοπό την ανάπτυξη ευέλικτης και προσαρμοσμένης δομής στο τοπικό περιβάλλον.

▶ Την αποφυγή του γιγαντισμού. Να συνδέσουμε τα πλεονεκτήματα τόσο του μικρού όσο και του μεγάλου μεγέθους μέσω της αξιοποίησης θυγατρικών φορέων και συνεργασιών με άλλους φορείς.

▶ Να δημιουργήσουμε μικρό αριθμό ιεραρχικών επιπέδων.

▶ Να επιτύχουμε συγκέντρωση των στρατηγικών αποφάσεων, αποκέντρωση των τακτικών είτε στις υπηρεσίες του δήμου είτε σε θυγατρικούς φορείς.

▶ Και να επιτύχουμε ανάπτυξη οριζόντιων μορφών επικοινωνίας και συντονισμού.

Ως προς τις διαδικασίες διοίκησης

▶ Επιστημονική υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αλλά αυτοεπίτευξη της τεχνοκρατικοποίησης της λειτουργίας του δήμου.

▶ Αύξηση του βαθμού της συμμετοχής των εργαζομένων και δημοτών, εκδημοκρατισμός και αύξηση του κοινωνικού ελέγχου.

▶ Εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων και φιλοσοφίας διοίκησης που εδράζεται στην στοχοθεσία του προγραμματισμού και τους δείκτες επίδοσης.

▶ Προσδιορισμός δεικτών επίδοσης που προσιδιάζουν στο είδος και τον χαρακτήρα της κάθε λειτουργίας και παρέχουν σαφή και επαληθεύσιμα κριτήρια αξιολόγησης.

▶ Αναβάθμιση της λειτουργίας των βουλευμένων οργάνων (Δ.Σ., επιτροπές Δ.Σ.).

Ως προς τις διαδικασίες λειτουργίας

▶ Να επιτύχουμε την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και να αυτοαντιμετωπίσουμε όσο μπορούμε περισσότερο τη δουλειά μας. Υπάρχουν σήμερα και εργαλεία και software.

▶ Να επιτύχουμε την απογραφειοκρατικοποίηση. Προσανατολισμός λοιπόν στο δημόσιο, έμφαση στην ποιότητα και τα αποτελέσματα. Ουσιαστικοποίηση της καθημερινής λειτουργίας.

▶ Και φυσικά να πετύχουν πλήρη διαφάνεια.

Ως προς τη στελέχωση και την πολιτική προσωπικό

▶ Στελέχωση με σύγχρονες ειδικότητες μέσω αξιοκρατικών και διαφανών διαδικασιών πρόσληψης.

▶ Συνεχής επιμόρφωση και αύξηση της εξειδίκευσης.

▶ Συνεχής υποκίνηση του προσωπικού τόσο με οικονομικά όσο και με μη οικονομικά κίνητρα. Βεβαίως το θεσμικό και το νομικό πλαίσιο εδώ δεν επιτρέπει σοβαρές παρεμβάσεις, υπάρχουν όμως

εμπειρίες που μπορούμε να τις αξιοποιήσουμε.

► Υπερβαση της κουλτούρας τόσο του δημοσίου τομέα όσο και του ιδιωτικού τομέα προς την κατεύθυνση υιοθέτησης ιδεολογιών και αξιών που αντιστοιχούν στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πιστεύω ότι ακόμη η Τ.Α. δεν έχει διαμορφώσει τη δική της κουλτούρα.

Ως προς τις σχέσεις με το περιβάλλον

► Συνεχής άσκηση επιρροής σε άλλους φορείς.

► Να επιτύχουμε τη δικτύωση - την παλεύουμε χρόνια τώρα - να επιτύχουμε δηλαδή ανάπτυξη συνεργασιών με ιδιωτικούς, κρατικούς και κοινωνικούς φορείς.

► Να να επιτύχουμε μια συνεχή παρακολούθηση των εξελίξεων στο ευρύτερο περιβάλλον και να προσπαθήσουμε να πετύχουμε την προσαρμογή του δήμου στις εξελίξεις για να αξιοποιήσουμε τις παροικειζόμενες ευκαιρίες.

Το παραγωγικό σχέδιο οργανωτικής ανάπτυξης.

Η οργανωτική ανάπτυξη ενός ΟΤΑ (όπως και η τοπική ανάπτυξη) γενικότερα, είναι μια συνεχής και δύσκολη διαδικασία που με κανένα τρόπο δεν εξασφαλίζεται μόνο με τη σύνταξη ενός καλού Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών. Τα οργανωτικά ζητήματα είναι σύνθετα και με ποικίλες διαστάσεις (τεχνικές, ψυχολογικές, οικονομικές, πολιτικές κ.λπ.). Η σύνταξη του Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών, είναι μια απαραίτητη προϋπόθεση, ένα πρώτο στάδιο μιας σειράς ενεργειών για την αντιμετώπιση σύνθετων ζητημάτων.

Τα δύο κύρια προβλήματα στην προσπάθεια εκσυγχρονισμού του δήμου είναι :

► Το πολιτικο-κοινωνικό και ιδεολογικο-πολιτισμικό πρόβλημα της οργανωτικής παρέμβασης, δηλαδή της εισαγωγής καινοτομιών σ' ένα σύστημα με παγιωμένες πρακτικές, αξίες, αντιλήψεις, μικροπρονόμια και κατεχουμένη εξουσία. Είναι πρόσφατη η εμπειρία που ζήσαμε όλοι μας με τους τελευταίους οργανισμούς εσωτερικών υπηρεσιών κι όλοι μας είδαμε αυτά τα μικροπρονόμια πως προσηλάθησαν να κατοχυρωθούν από διάφορες ομάδες εργαζομένων μέσα στο δήμο.

► Το τεχνικό ζήτημα της συνδυασμένης παρέμβασης σ' όλες τις περιοχές προβλημάτων, δηλαδή το πρόβλημα της συνολικής και πολυδιάστατης παρέμβασης.

Ως προς τις οργανωτικές ανάπτυξης τίθενται :

☐ Η βελτίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων από τα πολιτικά όργανα και της υλοποίησής τους από τον υπηρεσιακό μηχανισμό. Αναβάθμιση λοιπόν της λειτουργίας των πολιτικών οργάνων.

☐ Η βελτίωση του βαθμού εξυπηρέτησης των δημοτών, της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της δικαιοκατανομής των παρεχόμενων υπηρεσιών.

☐ Δημιουργία προϋποθέσεων για την διεύρυνση του αναπτυξιακού ρόλου του δήμου με σκοπό την εκμετάλληση των συνολικών και μακροπρόθεσμων αναγκών ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας.

☐ Βελτίωση και αναβάθμιση της θέσης, των συνθηκών εργασίας και του ρόλου των εργαζομένων του δήμου.

☐ Λήψη του βαθμού συνεργασιών και συντονισμού μεταξύ :

► Των εσωτερικών υπηρεσιών

► Των υπηρεσιών των πολιτικών οργάνων

► Του δήμου και των θυγατρικών φορέων του (ΝΠΔΔ και δημοτικές επιχειρήσεις).

Στοματάω εδώ γιατί πιστεύω ότι ο χρόνος σας είναι πολύτιμος.

Ευχαριστώ πολύ

ΠΡΟΒΛΕΨΗ : Ευχαριστούμε τον κ. Φεγγίτη για την εμπειριστατωμένη εισήγησή του.

κ. Πρόεδρε θέλετε να τοποθετηθείτε τώρα ή θέλετε να κλείσουμε και μετά; Πώς θέλετε; Γιατί σας είπα να κάνετε χαιρετισμό, μας χαρίσατε το χρόνο.

Αν θέλετε χρησιμοποιείστε τον τόνο. Παρακαλώ τον Πρόεδρο των μηχανολόγων -

ηλεκτρολόγων μηχανικών, να κάνει μια γραπτή παρέμβαση που έχει καταθέσει εδώ, και να είναι σύντομος. Ο Κ. Βακούλας, είναι και δημοτικός σύμβουλος Σηπιάδος. Άρα, έχει δικαίωμα κατά μείζονα λόγο να μιλά για την Τ.Α.

ΒΑΚΟΥΛΑΣ : κ. Πρόεδρε, κύριοι προσκεκλημένοι, αγαπητοί συνάδελφοι.

Η παρέμβαση του Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Μηχανολόγων - Ηλεκτρολόγων - Μηχανικών του τμήματος Μαγνησίας στη σημερινή Ημερίδα, έχει σκοπό ν' αναδείξει προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα μέλη του από την καθημερινή εργασιακή συνολαγή με τις υπηρεσίες των δήμων και κοινοτήτων της ΤΥΔΚ. Με στόχο τη βελτίωση του όλου συστήματος παραγωγής έργου, τη νέα διοικητική δομή που έχει επιβάλει το νέο πρόγραμμα Ιωάννης Καποδίστριας.

Προβλήματα που ήδη έχουμε επισημάνει στους δήμους με το υπ' αριθμ. 173/14-4-1999 έγγραφό μας. Το πρώτο πρόβλημα που μας απασχολεί είναι η σύνταξη και πληρότητα των μελετών. Μέχρι και σήμερα η πλειονότητα των μελετών της ΤΥΔΚ συνίσταται σ' ένα απλό προϋπολογισμό και τιμολόγιο. Ενώ παραμένει αδιευκρίνιστη η λεπτομερής και η βάση προδιαγραφών εκτέλεση του έργου.

Για την επιτυχία του προγράμματος «Ιωάννης Καποδίστριας», το Υπουργείο θέσπισε το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.), με στόχο την κατασκευή έργων που θα βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης των δημοτών και θα δώσουν αναπτυξιακή τροχιά στον τόπο. Προταρχικό μέλημα το ΕΠΤΑ, όπως τουλάχιστον ανακοίνωσε η κυβέρνηση, τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του το 1999 είναι η σύνταξη ολοκληρωμένων μελετών για έργα πρώτης προτεραιότητας σε κάθε Δήμο. Μελέτες που αδυνατεί να συντάξει η ΤΥΔΚ, λόγω των ελλείψεων και της κακής στελέχυσής της σε τεχνικό δυναμικό. Μελέτες που διέπονται απ' το Ν. 716 που επιβάλλει κανόνες στη διαδικασία ανάθεσης, στην αριότητα και στην αμοιβή.

Οι νέοι δημοτικοί άρχοντες, οι περισσότεροι με τη νοοτροπία του πρώην κοινοταρχη, αδυνατούν να κατανοήσουν τα νέα δεδομένα και επιδίδονται σε αγώνα δρόμου για την παράκαμψη του ενοχλητικού Ν. 716 «Περί μελετών». Αποτέλεσμα των οποίων θα είναι πρόχειρες μελέτες, μ' επίπτωση στην ποιότητα των έργων.

Το δεύτερο πρόβλημα είναι «η κατάτμηση των έργων», που στόχο έχουν την ανάθεση σ' εργολάβο της αρεσκείας, όπως συνέβη σε μεγάλη κλίμακα τον τελευταίο μήνα του παρελθόντος έτους, γεγονός που αφήνει έντονα σημάδια Ιδιοτελείας και Κακής Διαχείρισης του δημοσίου χρήματος.

Θα επισημάνουμε την αδυναμία της ΤΥΔΚ να προβεί σε ουσιαστική επίβλεψη τόσο μικρής κλίμακας και πλήθους έργων, που ως επί το πλείστον εκτελούνται από εμπειροτέχνες εργολάβους. Με αποτέλεσμα την επίβλεψη ν' ασκεί ο Δήμαρχος ή Κοινοτάρχης ή ο Γραμματέας. Ποι δεν έχει τις απαραίτητα θεσμοθετημένες γνώσεις για να προστατέψει τα συμφέροντα του δήμου.

Είμαστε αντίθετοι στα εκτελούμενα «έργα δι' αυτεπιστασίας» από τους δήμους (όπως π.χ. η ανάπτυξη του Δημοτικού δικτύου ηλεκτροφωτισμού στο πολεοδομικό συγκρότημα Εόλου), που κατά κόρον εφαρμόστηκε στο πρόσφατο παρελθόν με τις γνωστές παρενέργειες (Υπέρβαση προϋπολογισμού, και υπερχροστολόγηση έργου, μείωση αντικειμένου στο κλάδο των εργασιμικών επιχειρήσεων). Είμαστε αντίθετοι στην εκτέλεση μικρής κλίμακας έργων και στην εν συνεχεία σύνταξη μελετών, δηλαδή προϋπολογισμών, για την αποπληρωμή του εκ των προτέρων επιλεγέντος Αναδόχου. Δε θα θέλαμε να είμαστε στη θέση των συναδέλφων μηχανικών της ΤΥΔΚ, που βιάοντας την υλογραφή και τη σφραγίδα τους, αναγκάζονται να εφευρίσκουν παράνομες μεθοδολογίες για την παράκαμψη της Νομοθεσίας, με κίνδυνο την υπαλληλική τους υπόσταση. Θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι για τη Δημοπράτηση των Έργων, απαραίτητο στοιχείο είναι η ύπαρξη άριστης μελέτης και η ύπαρξη της απαιτούμενης πίστωσης, για να μη ταλαιπωρείται κατά πρώτον το έργο και κατά δεύτερο ο ανάδοχος.

Δε συμφωνούμε με τη διαδικασία Δημοπράτησης Έργων, που στον προϋπολογισμό το Έργο

εμφανίζεται ως τεμάχιο ένα, ενώ απουσιάζουν : αναλυτική τεχνική περιγραφή, επιμετρήσεις, και σχέδια του φυσικού αντικείμενου του έργου.

Ζητούμε την ταχεία προώθηση των εγγράφων που σχετίζονται με τη διαδικασία εκτέλεσης των έργων, όπως : έγκριση απ’ τα Δημοτικά / Κοινοτικά συμβούλια των Ανακεφαλαιωτικών Πινάκων, έγκριση Πρωτοκόλλων προσωρινής και οριστικής παραλαβής, επιστροφή εγγυητικών επιστολών.

Επιθυμούμε την παραμονή ενός τουλάχιστον υπαλλήλου μηχανικού στους νέους δήμους, που θ’ αποτελέσει τον έγκυρο, υπεύθυνο, και μοναδικό συνομιλητή με την ΤΥΔΚ, εκτελώντας την βούληση της δημοτικής αρχής και παράλληλα σεβόμενος την Ισχύουσα Νομοθεσία.

Οι ΤΥΔΚ πρέπει να στελεχαθούν επαρκώς και να εξοπλιστούν με την κατάλληλη τεχνοοικονομική υποδομή. Ο Μηχανικός του Δήμου θα συλλέγει τα’ απαραίτητα στοιχεία για τη σύνταξη και την πληρότητα των μελετών, θα παρακολουθεί τα εκτελούμενα έργα, σε συνεργασία πάντοτε με την ΤΥΔΚ, αποδεσμεύοντας την τελευταία από άσκοπες και χρονοβόρες μετακινήσεις των υπαλλήλων της.

Θα τελειώσω με τα λόγια του πρώην Υπουργού Εσωτερικών του κ. Παπαδόπουλου : *«Το να θέλουμε ένα έργο να γίνει, δεν αποτελεί επαρκή αιτιολογία ώστε αυτό να κατασκευαστεί. Πρέπει να εξετασθούν οι συνέπειές του στο περιβάλλον, αλλά και το επιδιωκόμενο Αναπτυξιακό Αποτέλεσμα. Να κοστολογηθεί το έργο, τουλάχιστον μέχρι τη λειτουργική φάση. Να ακολουθήσει μία πλήρης μελέτη πάνω σε πραγματικά δεδομένα και όχι μία μελέτη μαιμού. Να εξασφαλιστεί η συνολική απαιτούμενη πίστωση, αλλά και ν’ ασφαλιστεί το έργο.»*

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ κ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΡΙΝΤΖΟΣ : Ευχαριστούμε τον Πρόεδρο των Μηχανολόγων για την εισήγησή του.

Τελειώσαμε λοιπόν με τις εισηγήσεις. Θα πω πέντε πράγματα. Κατ’ αρχήν να ευχαριστήσω όλους τους εισηγητές για τον κόπο στον οποίο υπερβλήθησαν να μας κάνουν τις εισηγήσεις, καθώς επίσης και για την ποιότητα των εισηγήσεών τους, την οποία εγώ βρίσκω εξαιρετική.

Φροντίσαμε σ’ αυτή την Ημερίδα, ν’ αντιμετωπίσουμε αν θέλετε σφαιρικά όλα τα θέματα. Είχαμε εισηγήσει δημάρχους, είχαμε εισήγηση από δήμαρχο που προέκυψε ο δήμος από εκούσια συνένωση, εισήγηση από κοινοτάρχη, εισηγήσεις από τεχνοκράτες πάνω στις Τεχνικές Υπηρεσίες από προϊσταμένους υπηρεσιών. Νομίζω ότι έγινε μία σφαιρική παρουσίαση όλων των θεμάτων που απασχολούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση σήμερα. Τα συμπεράσματα και οι εισηγήσεις αυτές θα εκδοθούν σ’ ένα τεύχος και θα κυκλοφορήσει προς όλες τις κατευθύνσεις, προς όλα τ’ αρμόδια Υπουργεία και τους τοπικούς φορείς. Νομαρχίες, Τοπική Αυτ/ση. Διότι στόχος αυτής της εισήγησης είναι ν’ αναδειχθούν αυτά τα προβλήματα, να βοηθήσουμε την πολιτεία να τ’ αντιμετωπίσει προκειμένου οι νέοι δήμοι να μπορέσουν να πορευθούν σωστά.

Εν τύχη θ’ αναφερθώ μόνο σε κάποια σημεία των εισηγήσεων, σαν ένα είδος αν θέλετε διευκρινήσεων ή σχολιασμών και στη συνέχεια βέβαια θα επακολουθήσει η διαδικασία των ερωτήσεων και των τοποθετήσεων.

Κατ’ αρχήν όσον αφορά την τοποθέτηση του κ. Νομάρχη και του κ. Νάκου όσον αφορά την ΤΥΔΚ. Τοίμω να πω εδώ ότι μάλλον υπάρχει μία πλάνη, όσον αφορά το ρόλο που παίζει σήμερα αυτή η ΤΥ. Ίσως είναι μια αντίληψη της παλιάς κατάστασης που πραγματικά πριν απ’ το 1975 θα έλεγα, η ΤΥΔΚ είχε ένα αποφασιστικό λόγο για το ποια έργα θα γίνουν σε μια κοινότητα ή σ’ ένα δήμο. Αυτά πλέον έχουν εκλείψει. Η ΤΥΔΚ δεν παίζει κανένα τέτοιο ρόλο. Τις αποφάσεις τις παίρνουν οι ΟΤΑ όσον αφορά ποια έργα θα φτιαχθούν. Εξυπηρετεί καθαρώς τους δήμους και τις κοινότητες όσον αφορά τη σύνταξη μελετών και την εκτέλεση των έργων. Άρα λοιπόν δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος να φοβούμεστε τον «μπαμπούλα» ΤΥΔΚ που υπήρχε παλιά. Δεν υπάρχει τέτοια

διάσταση. Το ζητούμενο είναι να δούμε ποια υπηρεσία μπορεί σήμερα να συσταθεί, να οργανωθεί και να αποδώσει για τους δήμους.

Θ' αναφερθώ σε δύο σημεία επίσης του κ. Μεργιαλή. Που πολύ εύστοχα αναφέρθηκε στο ρόλο που παίζει σήμερα το Νομαρχιακό Συμβούλιο. Τολμώ να πω εδώ ότι το Νομαρχιακό Συμβούλιο έχει οπισθοδρομήσει σε σχέση με το παλιό Νομαρχιακό Συμβούλιο. Και για να γίνει σαφές. Πάλι όλα τα προγράμματα περνούσαν μέσα απ' το Νομαρχιακό Σ/λιο που είναι το ανώτερο πολιτικό όργανο σ' επίπεδο Νομού. Πολύ εύστοχα λοιπόν είτε ο κ. Μεργιαλής ότι το μεγάλο πρόγραμμα ΕΠΤΑ δεν πέρασε καθόλου στο Νομαρχιακό Συμβούλιο. Όπως επίσης και η πρόταση για τη συνένωση των κοινοτήτων. Εμένα μου ήταν αδιανόητο να μην έχει άποψη το Νομαρχιακό Σ/λιο, ποιο μαντέλο Νομού θα προκύψει απ' τη συνένωση και να μην έχει άποψη το ανώτερο αυτό πολιτικό όργανο. Και μία σειρά άλλων προγραμμάτων, το LEADER κ.λ.π., δεν περνούν πλέον στο Νομαρχιακό Συμβούλιο. Αυτό σημαίνει και γεννά ένα ερώτημα. Ποιος προγραμματίζει, ποιες σχεδιάζει και εκτελεί στο Νομό; Υπάρχουν πολλοί που σχεδιάζουν και υλοποιούν, υπάρχουν αλληλοεπικαλύψεις, ελλείψεις. Έτσι δεν μπορεί να γίνει δουλειά. Πρέπει λοιπόν να ξεκαθαρίσει ο ρόλος του Νομαρχιακού Σ/λίου και να το καταλάβει η πολιτεία ότι πρέπει να κινηθεί σ' αυτή την κατεύθυνση. Αναφέρθηκε ο κ. Μεργιαλής - και μάλιστα προς το Τεχνικό Επιμελητήριο - για το Ν. 716. Ο Ν. 716 τροποποιείται. Υπάρχει ένα σχέδιο. Το Τεχνικό Επιμελητήριο πάντα ήταν υπέρ της ποιότητας των μελετών. Δυστυχώς όμως πρέπει να πω ότι αυτό το νομοσχέδιο αντί να βοηθήσει τα πράγματα, θα τα οδηγήσει σ' ένα τραγέλαφο. Το Τεχνικό Επιμελητήριο δεν το ρώτησε η πολιτεία ποτέ είναι ο σύμβουλος της. Ζήτησε παράταση προθεσμίας, συγκεντρώθηκαν προτάσεις, ούτε ώστε να γίνουν διορθωτικές κινήσεις.

Ένα χαρακτηριστικό θα σας πω. Ότι πλέον στο νέο νομοσχέδιο μπαίνει και η διάσταση των εκπαιύσεων στις μελέτες. Πέστε μου λοιπόν ποια θα είναι η ποιότητα των μελετών αν αρχίσουν οι μελετηταί να δίνουν εκπαιύσεις και στις μελέτες.

Από κει και πέρα πάρα πολύ σοβαρά ήταν αυτά που είτε ο κ. Αλεξανδρίδης. Και δεν ήταν δυνατόν να μην είναι σοβαρά, γιατί είναι ένα στέλεχος πολύ πεπειραμένο. Αναπληρωτής του Δ/ντή της Τεχνικής Υπηρεσίας του ΥΠ.ΕΣ. Τα ξει από μέσα τα πράγματα, εξέφρασε αμφιβολία αν μπορεί να υπογραφεί προγραμματική σύμβαση μεταξύ Ν.Α. και ΟΤΑ. Είναι ένα θέμα προς διερεύνηση. Επισήμανε κι' αυτός ότι είναι πάρα πολύ δύσκολο να γίνουν υπηρεσίες στις έδρες των δήμων γιατί το κόστος είναι πολύ μεγάλο. Επισήμανε την έλλειψη προσωπικού στις ΤΥΔΚ οι οποίες πριν από 15 χρόνια ήταν σε καλύτερη κατάσταση. Και βέβαια απ' όλη τη συζήτηση προέκυψε η αδήριτη ανάγκη πρόσληψης τεχνικού προσωπικού. Μπορεί να έχουμε πολλούς υπαλλήλους, σε κάποιες κατηγορίες όμως λείπουν οι υπάλληλοι. Και η κατηγορία η οποία κατ' εξοχήν έχει ανάγκη στελέχωσης, είναι η κατηγορία των τεχνικών. Δεν είναι δυνατόν να σηκώσουμε αυτό το τεράστιο βάρος των Ευρωπαϊκών πακέτων, χωρίς στελεχωμένες υπηρεσίες και χωρίς να είναι σωστά διαρθρωμένες.

Όσον αφορά λοιπόν την ΤΥΔΚ σαν συμπέρασμα, του τι απεκόμισα εγώ τουλάχιστον, νομίζω ότι μάλλον διαμορφώνεται μια άποψη ότι θα πρέπει να πάμε σ' ένα μικτό σύστημα. Δηλαδή η ΤΥΔΚ θα υπάρχει, θα στελεχωθεί, θα αναβαθμιστεί, παράλληλα όμως δεν εμποδίζει κανένα; κανένα δήμο να κάνει την Τεχνική του Υπηρεσία εφόσον θα έχει τους απαιτούμενους πόρους.

Εδώ πραγματικά ζήσαμε και την αγωνία της Δημάρχου Ιωλκού και του Προέδρου Ανάφρας.

Πραγματικά πρέπει να το πούμε εδώ, το Ελληνικό κράτος είναι μίζερο. Δεν κατάλαβε δηλαδή, έκανε ένα πρόγραμμα «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ», και βγάζει μέσα από τις όποιες ευεργετικές δυνατότητες του νόμου, έναν δήμο ο οποίος προέκυψε από εκούσια συνένωση, δεν και θέλει να τον τιμωρήσει. Καθώς και μία κοινότητα, αυτές οι λίγες κοινότητες, οι οποίες έμειναν 132 π.λ. είτε ο φίλος Πρόεδρος σε όλη την Ελλάδα. Δεν πρέπει να υπάρχουν τέτοιες μίζεριες. Νομίζω όλοι οι ΟΤΑ πρέπει ν' αντιμετωπίζονται με το ίδιο πνεύμα. Βέβαια και οι υπόλοιποι εισηγηταί είχαν πολύ

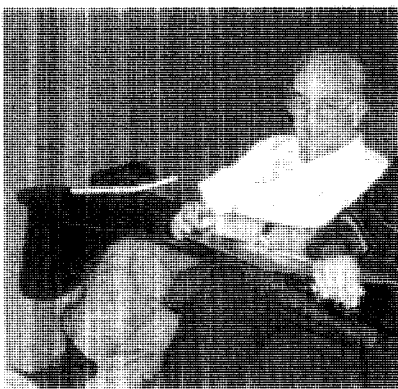
ενδιαφερόμενες εισηγήσεις, δεν μπόρεσα να τα συζητήσω όλα. Σαν συμπεράσματα πάντως, πρώτα συμπεράσματα θάλαγα, προέκυψαν ότι είναι αναγκαίος ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων στα επίπεδα κράτους - περιφέρειας - νομαρχίας - ΟΤΑ. Πρέπει αυτά τα πράγματα να ξεκαθαρίσουν, τι κάνει ο καθένας και ποιες αρμοδιότητες έχει. Μπορώ να σας δείξω εδώ το Γαλλικό σύστημα. Είναι μια Ημερίδα που έγινε απ' τη Γαλλική Προεδρεία. Μας τα παρουσιάζει εδώ ο κ. Ζαν Μισσέλ Μπωλ και μπορείτε να το δείτε πόσο ξεκάθαρους είναι οι αρμοδιότητες. Τον καθένα μέσα σ' ένα πίνακα. Τι κάνει ο ΟΤΑ, τι κάνει η Νομαρχία, τι κάνει η Περιφέρεια, τι κάνει το κράτος.

Επίσης επίσης που προέκυψε είναι ότι δεν έχουν μεταβιβασθεί οι αναγκαίοι πόροι στην Τ.Α.

Η Τ.Α της Ελλάδος παίρνει το μικρότερο ποσοστό απ' όλη την Ευρώπη. Μόλις 20% κι' αυτό όχι πάντα. Και βέβαια οι αρμοδιότητες πρέπει πάντα να συνοδεύονται απ' τους απαραίτητους πόρους.

Προέκυψε επίσης ότι είναι ανάγκη να στηριχθούν αμέσως οι Καποδιστριακοί Δήμοι. Από κάθε άποψη. Στη λειτουργία τους, στις Τεχνικές τους Υπηρεσίες, διότι βρίσκονται σε μία δύσκολη και κρίσιμη καμπή. Αυτά ήθελα να σας πω σαν συμπεράσματα απ' τη σημερινή συζήτηση και πάμε πλέον στην επόμενη διαδικασία που είναι η διαδικασία των ερωτήσεων και των τοποθετήσεων.

Βεβαίως ερωτήσεις να γίνουν, οι εισηγητές είναι εδώ, όπου μπορούν ν' απαντήσουν και στη συνέχεια οι τοποθετήσεις. Ανοίγουμε λοιπόν κατάλογο ερωτήσεων, Ποιοι θέλουν να κάνουν ερωτήσεις; Έχει κανείς να κάνει ερώτηση; Πάμε λοιπόν στη διαδικασία των τοποθετήσεων. Και δίνουμε το λόγο στον Πρόεδρο της ΤΕΔΚ τον κ. Κοντορίζο.

Ο Πρόεδρος ΤΕΔΚ.

ΚΟΝΤΟΡΙΖΟΣ : κ. Πρόεδρε οφείλουμε από πλευράς Τ.Α. να συγχαρούμε το Τεχνικό Επιμελητήριο κι εσάς προσωπικά για τη σημερινή Ημερίδα η οποία πραγματικά μας απασχολεί ως Οργανισμούς Α/θμιας Τοπικής Αυτ/σης. Θα έλεγα ότι είναι εντυχής συγκυρία που στο τιμόνι του Τεχνικού Επιμελητηρίου τουλάχιστον αυτή την περίοδο είναι ο κ. Γιάννης Πρίντζος, χωρίς βέβαια να υποτιμούμε και τους παλιούς Προέδρους. Δεν έχει καμιά σημασία, άλλο θέλω να πω. Ο οποίος έχει σχέση με την Τ.Α. Είναι και μηχανικός της ΤΥΔΚ, αλλά και Νομαρχιακός Σύμβουλος. Οπότε είναι πολύ κοντά στα πράγματα της Τ.Α.

Βεβαίως το θέμα είναι ότι τι θα γίνει με τις Τ.Υ. των δήμων αν οι δήμοι στη κλίμακα που είναι μπορούν να σηκώσουν μια Τ.Υ. ή θα πρέπει να είναι η ΤΥΔΚ όπως λειτουργεί σήμερα. Ευτυχώς που τελευταία στη σύντομη τοποθέτησή του και τα συμπεράσματά του ο Πρόεδρος διαπίστωσε ότι πρέπει πράγματι να υπάρχει ένα μικρό σύστημα. Αυτό λέγαμε κι' εμείς εδώ και χρόνια. Είχαμε κάποιες αρνήσεις ως προς αυτό το σημείο. Λέγαν δηλαδή κάποιος ότι ΤΥΔΚ και μόνο ΤΥΔΚ και τίποτα περισσότερο. Αυτό δε μπορεί να λειτουργήσει σήμερα.

Εκείνο που είπε ο συνομιλητής, που είτε ο Πρόεδρος των μηχανολόγων μεταξύ δήμου και κατασκευαστών, έχει πάρα πολύ μεγάλη σημασία. Καταλαβαίνετε τι γίνεται σε διάφορους - και δήμους ακόμη - με τους γραμματείς, τους πρώην γραμματείς των κοινοτήτων. Οι οποίοι κάνουν μια δημογραφία και δεν είναι η εγγυητική τους αυτή που ζητά η προκήρυξη. Και λέει δε βαριέσαι, εντάξει, θα τη φερεις αύριο. Είναι δυνατόν; Ή βγάζουν αποτελέσματα, ανοίγουν τις προσφορές, και μετά φρενάζουν τους εργολάβους μέσα. Ελάτε μέσα, βγήκε ο τάδε. Τι λέει ο νόμος; Αλλά πράγματα.

Αυτά δεν είναι δυνατόν να πάνε με αυτόν τον τρόπο. Ούτε η ΤΥΔΚ είναι δυνατόν να τα προλάβει όλα με όλα τα θέματα, αλλά ούτε και οι γραμματείς των κοινοτήτων μπορούν να έχουν αυτές τις γνώσεις που πρέπει να έχουν οι Τ.Υ. των δήμων και κοινοτήτων.

Αρκετοί λοιπόν πρέπει υποχρεωτικά να οδηγηθούμε σ' ένα σύστημα μικρών Τ.Υ. - κι' εγώ δε θάλαγα

για κάθε δήμο - θάλεγα για ομάδα δήμων. Να μπορέσουν και μελέτες να κάνουν και η ΤΥΔΚ να κρατήσει αυτό που είτε ο κ. Αλεξαδριδής : Τον εποπτικό ρόλο, το ρυθμιστικό ρόλο, τον ελεγκτικό ρόλο, τον υποστηρικτικό ρόλο. Δεν μπορεί η Τ.Υ. όπως και να το κάνουμε ενός δήμου ή ομάδας δήμων που θα κάνουν από κοινού μια Τ.Υ. να έχουν όλες τις ειδικότητες των μηχανικών. Είναι σίγουρο. Είναι βέβαιο. Εκεί λοιπόν τι λείπει; Λείπει ο μηχανολόγος. Ο μηχανολόγος θα είναι όμως στη ΤΥΔΚ.

Είχαμε, και το επαναλαμβάνουμε και τώρα, την άποψη ότι θα πρέπει - εδώ στη Μαννηρία δε μπορεί να γίνει - γιατί είναι πολύ λίγο το τεχνικό προσωπικό της ΤΥΔΚ, αλλά σε άλλους Νομούς και αυτό μάλλον ο κ. Αλεξανδριδής πρέπει να το ξέρει, ότι υπάρχουν Τ.Υ. δήμων και κοινοτήτων οι οποίες είναι γιγαντωμένες. Θάχουν μηχανικούς οι οποίοι θα τους περισσεύουν.

Αυτοί οι μηχανικοί λοιπόν ν' αποκεντρωθούν απ' απ' τους δήμους. Ν' αποτελέσουν κι' ένα φυτώριο, τον πυρήνα κάποιων Τ.Υ. Δεν ξέρω κατά πόσο είναι δυνατόν μέσω των αναπτυξιακών εταιρειών να γίνουν αυτού του είδους οι Τ.Υ. Δηλαδή πρέπει το καταστατικό των αναπτυξιακών εταιρειών του δήμου να προβλέπει ότι είναι και μελετητικές εταιρείες. Διότι αν π.χ. προβλέπει ότι οι αναπτυξιακές αυτές εταιρείες είναι κατασκευαστικές, πρέπει να έχει υπάλληλο ο οποίος να έχει πτυχίο εργολαβικό. Διαφορετικά δε μπορεί να κατασκευάσει έργο. Οι μεγάλες όμως κατασκευαστικές εταιρείες όπως η ANEM και η Εταιρεία Ανάπτυξης του Πηλίου, θα μπορούσαν να έχουν Τ.Υ. οι οποίες να υποστηρίζουν δήμους. Όπως και οι αναπτυξιακές εταιρείες των δήμων να έχουν κάποια μικρή Τ.Υ.

Η ΤΕΔΚ ως προγραμματική της εξαγγελία, είχε ότι πρέπει να δημιουργηθεί μέσω της ΤΕΔΚ μία μικρή Τ.Υ. Αυτό όχι με την πρόσληψη υπαλλήλων και απομένει να πάρουμε αποφάσεις στο Δ.Σ της ΤΕΔΚ, πήραμε την απόφαση και εγγράψαμε στον προϋπολογισμό κονδύλιο του αφορά την πληρωμή μηχανικών. Δε θα γίνει όμως με τη λογική της πρόσληψης υπαλλήλων. Θα γίνει με κατ' αποκοπή μελέτες, τις οποίες θα μας ζητήσουν οι δήμοι και θα πούμε κατά προτεραιότητα. Είναι μια δύσκολη δουλειά και καταλαβαίνω ότι εκεί θ' αρχίσουν όλοι γιατί εμένα κι' όχι εμένα. Αλλά για τα δύσκολα είμαστε, δεν είμαστε για τα εύκολα. Θα τα' αντιμετωπίσουμε προκειμένου να βοηθήσουμε κάποιους δήμους να προχωρήσουν τα έργα τους.

Σχετικά με την κατάμηση των έργων που αναφέρθηκε ο Πρόεδρος των μηχανολόγων και συνάδελφος στην Αυτ/ση. Ήθελα να πω ότι έχει δίκιο. Δεν πρέπει να γίνεται κατάμηση των έργων, μάλιστα όταν ένα έργο είναι ενιαίο από τη φύση του. Δε μπορεί να καταμνηθεί. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις όπως είναι π.χ. τα καλντερίμια των χωριών. Όσες φορές εμείς σαν δήμος Πορταριάς επιχειρήσαμε να κάνουμε μ' εργολαβία λιθόστρωτα, αποτύχαμε. Και αποτύχαμε διότι το πήρε κάποιος εργολάβος ο οποίος είχε οργανωμένο γραφείο και οργανωμένο συνεργείο, το οποίο συνεργείο όμως δεν ήξερε από πέτρα. Ήξερα από τούβλα ή από μπετόν. Και έβαζε τούβλα τους τουβλάδες και τους μπετατζίδες να μας κάνουν λιθόστρωτα. Εκεί δεν ξέρω πως πρέπει ν' αντιμετωπισθεί. Η γνώμη μου είναι, καλύτερα είναι εκεί να γίνεται κατάμηση και να έχει αποτέλεσμα σωστό στο έργο. Και υπάρχουν πολλά τέτοια έργα.

Δε θα συμφωνήσω κ. Πρόεδρε μαζί σας όσον αφορά ότι πρέπει το Νομαρχιακό Συμβούλιο να κυβερνά τα πάντα στο Νομό. Να υπάρξουν διακριτοί ρόλοι, βεβαίως κι' εγώ μαζί σας. Αλλά το ότι θα πρέπει το ΕΠΤΑ π.χ. το οποίο είναι ένα πρόγραμμα καθαρά της Αυτ/σης και καθαρά των δήμων οι οποίοι προέκυψαν από συνενώσεις, να έχει λόγο το Νομαρχιακό Σ/λιο. Δηλαδή τι λόγο; Αν θα γίνει το συγκεκριμένο έργο στο δήμο Ζαγοράς ή πρέπει να γίνει αυτό στο δήμο Περατοριάς; Γιατί να τον έχει αυτό το λόγο. Αυτά είναι θέματα της Τ.Α. η οποία πρέπει να κοιτάξει τα του οίκου της. Όπως εκείνη κανονίζει.

Ήθελα να πω πολλά συγχαρητήρια στους εισηγητές. Είχαν εμπειριστατωμένες εισηγήσεις και βεβαίως οι εισηγήσεις αυτές θα μας χρειαστούν εμάς ως Αυτοδιοίκηση πάρα πολύ.

Εκεί που θα διαφωνήσω όμως, είναι στο συνάδελφο το Δημήτρη Τσουκαλά, και στη συνάδελφο τη Βάσω Σταυροπούλου, οι οποίοι ο μιν Δημήτρης Τσουκαλάς παρουσιάστηκε νοσταλγός του πρώην διορισμένου Νομάρχη ο οποίος είχε και ήξερε και οι άλλοι δεν ξέρουν. Ή πήγε να υποστηρίξει την Ν.Α. μας έκανε ομιλία και ήταν εκτός του θέματος. Παρακαλώ λοιπόν πολύ, όταν έχουμε ένα θέμα, συζητάμε το θέμα. Και το θέμα ήταν για την ΤΥΔΚ και πως αυτή θα μπορέσει ν' ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της απέναντι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : κ. Πρόεδρε θα μου επιτρέψετε μία παρέμβαση. Με συγχωρείτε κ. Πρόεδρε.

Όπως είδατε ο τίτλος είναι «Λειτουργία δήμων - Τεχνικές Υπηρεσίες». Δεν το εξειδικεύουμε λοιπόν στις Τ.Υ. Νομίζω αναφερόμαστε σε όλα τα θέματα των δήμων. Άρα λοιπόν μην αδικείται και τον Πρόεδρο και τη Δήμαρχο. Ευχαριστώ.

ΚΟΝΤΟΡΙΖΟΣ : Η συνάδελφος, δικαιολογείται εν μέρει στο εξής. Ότι είναι ο μόνος δήμος ο οποίος προήλθε από προαιρετική συνένωση. Και η εισήγησή της ήταν ποια είναι τα προβλήματα των προαιρετικά συννωμένων δήμων. Αλλά είναι μία ομιλία η οποία θα μπορούσε να γίνει σ' ένα άλλο βήμα και να έχει και μεγαλύτερη απόδοση και ανταπόκριση. Όταν λοιπόν κρατήσει αυτή την ομιλία η Βάσω και την κάνει αύριο στο Συνεδριο της ΤΕΔΚ, νομίζω ότι εκεί που θάναι και η Υπουργός, ή ο Υπουργός και θα τ' ακούσει αυτά τα πράγματα θα έχουν θέση. Και τόπο. Το Επιμελητήριο μακάρι να μπορέσει να βοηθήσει.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ : Να παρέμβει.

ΚΟΝΤΟΡΙΖΟΣ : Να παρέμβει ναι. Αλλά να βοηθήσει δεν ξέρω κατά πόσο θα μπορέσει. Ένα άλλο και τελειώνω μ' αυτό, είναι ότι μας έχουν ήδη καταργήσει ως Τ.Α. τα δι' αυτεπιστασίας έργα.

Γίνονται μια προσπάθεια τώρα την οποία ξεκίνησε ο Δήμαρχος Βόλου. Όσοι παλιά θυμάστε, ο ΟΑΕΔ αντί να επιδοτεί άνεργους ατ' ευθείας πηγαίνοντας οι άνεργοι στο γκισσέ κάθε μήνα να πάρουν το επίδομα ανεργίας, έδινε τα χρήματα αυτά στις τότε κοινότητες οι οποίοι έκαναν έργο με τους άνεργους. Υποχρεωτικά έπρεπε οι άνεργοι οι οποίοι ήταν γραμμένοι στο Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας να δουλέψουν στα συγκεκριμένα έργα. Κάτι τέτοιο ζητάμε ν' αναβιώσει και τώρα. Αλλά αυτό προϋποθέτει να επιτραπεί να γίνονται και δι' αυτεπιστασίας έργα.

Και βέβαια με συγκίνησε πάρα πολύ ο Γιώργος Ευμορφόπουλος, ο οποίος έχω κι' εγώ το θλιβερό πρόνοιας ναίμαι κι' τους παλιούς και να θυμάμαι αυτές τις περιπτώσεις. Να θυμάμαι δηλαδή το Χατζηγιάννη, τον Κουντέλια, το Βασιλή τον Σουγιουτζίδη, οι οποίοι πραγματικά - και δεν το λέω για τους καινούργιους - και οι καινούργιοι είναι καλοί στη δουλειά τους. Αλλά εκεί υπήρχε μια άλλη τελείως διαφορετική σχέση. Υπήρχε η αυταπάτηση. Δηλαδή ήταν πραγματικά ιεραπόστολοι εκείνοι της Τ.Α. Χωρίς βέβαια επαναλαμβάνω να έχει κάποια απέναντι στους καινούργιους διαφορετική θεώρηση του θέματος.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Ευχαριστούμε κ. Πρόεδρε. Η ώρα είναι 14:15, να δούμε πόσοι θα μιλήσουν, πόσοι θα πάρουν το λόγο, για να κανονίσουμε το χρόνο. Ποιος θέλει να κάνει παρέμβαση ; Έχω εδώ μπροστά μου τον κ. Φώτου. Άλλος; Ποιος θέλει;

Συγγνώμη. Ο κ. Κρομούδας, άλλος; Θέλει να πάρει κανείς το λόγο; Ο Δημήτρης Μεργιαλής, ο Παύλος Μαρκαΐνης, η κα Σταυροπούλου, ο κ. Ευρακιάς, υπάρχει κανείς άλλος που δεν έχει εγγραφεί; Έχω με λοιπόν 1, 2, 3, 4, 5, 6 άτομα. Από ένα δίλεπτο, τριλεπτο, νομίζω είμαστε καλά. Παρακαλώ τον κ. Φώτου.

ΦΩΤΟΥ : Θα ήθελα να θίξω ένα θέμα που έχει άμεση σχέση με την άσκηση της διοικητικής εξουσίας από την πλευρά των δήμων. Όπως είναι γνωστό, οι δήμοι έχουν μία συνταγματικά κατοχυρωμένη εξουσία. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι υπάρχει μία αυτονομία και αποδέσμευση έναντι

του δικαίου. Πρέπει να τονιστεί ότι οι δήμοι στην άσκηση των καθηκόντων τους πρέπει να εφαρμόζουν τις βασικές αρχές του διοικητικού δικαίου, τις αρχές της νομιμότητας, όπου θα πρέπει να τηρείται απαρέγκλιτα η ορθή εφαρμογή των νόμων. Τόσον των κανόνων του Ελληνικού όσο και του Ευρωπαϊκού δικαίου. Ναι μεν υπάρχει στην εξουσία των δήμων η διακριτική ευχέρεια, αυτό όμως δε σημαίνει ότι θα πρέπει να μην τηρούν τις αρχές της καλής πίστης ή ενδεχομένως της ισότητας ή της αμεροληψίας της διοίκησης ή της αναλογικότητας η οποία επιτάσσει την πρόλογη σχέση ανάμεσα στο διοικητικό μέτρο και τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Όλα αυτά είναι ζητήματα τα οποία είναι λεπτά. Δυστυχώς οι νέοι δήμοι δε μπορούν να τα ξεχρουν, είναι απαραίτητη η λειτουργία νομικής υπηρεσίας σε κάθε δήμο. Και γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να στελεχώσουν και να οργανώσουν τις υπηρεσίες τους οι δήμοι με μία νομική υπηρεσία, κι' επειδή βλέπω προς το παρόν τουλάχιστον δεν είναι δυνατόν αυτό να γίνει, θα μπορούσε η ΤΕΔΚ να οργανώσει ένα νομικό γραφείο. Όστε οι δήμοι ν' απευθύνονται σ' αυτούς, να έχουν μία νομική υποστήριξη, ώστε να μη βρεθούν να έχουν κάποιες δυσμενείς συνέπειες από έλεγχο διοικητικό. Όπως π.χ. απ' το Ελεγκτικό Συνέδριο ή απ' το Σώμα Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης. Και να μπορούν με τον τρόπο αυτό να λειτουργούν με κάποια ευρυθυμία και με κάποια ασφάλεια στην άσκηση της εξουσίας τους. Αυτά ήθελα να πω, ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : κ. Φώτου ήταν πολύ σωστή η πρότασή σας. Παρακαλούμε τον κ. Κρομάδα.

ΚΡΟΜΥΔΑΣ : Θα προσπαθήσω κι' εγώ απ' τη πλευρά μου να είμαι όσο γίνεται πιο σύντομος.

Θέλω να συγχαρώ τον Πρόεδρο και το ΤΕΕ για τη διοργάνωση αυτής της Ημερίδας. Αλλά και όλους τους παρευρισκόμενους. Πολλοί από μας είμαστε παλιοί στην Αυτοδιοίκηση. Θα κάνω μία σύντομη αναφορά. Την εποχή του '70 οι τότε μεγάλοι δήμοι και οι κοινότητες φυσικά, είχαν μόνο τη δυνατότητα της αποκομιδής των απορριμμάτων. Μέχρι εκεί έφταναν. Τη δεκαετία του '80 η κατεύθυνση άλλαξε με διαφορετική πολιτική και οι δήμοι άρχισαν σιγά - σιγά να στέκονται στα πόδια τους σαν ΟΤΑ. Και οικονομικά και θεσμικά. Και να διαμορφώνουν αυτές τις προοπτικές ώστε σε σύντομο χρονικό διάστημα της περιφέρειας γενικότερα. Ήμουν μάλιστα και μεταξύ αυτών που σχηματίσαμε το πρώτο Δ.Σ. της ΔΕΜΕΚΑΒ σημερινής του δήμου.

Τα παιδιά που είχαν προσληφθεί τότε, για 2-3 χρόνια τουλάχιστον - εποχή '83-'84 αν θυμάμαι καλά - δεν είχαμε αντικείμενο ουσιαστικό να τους δώσουμε, αλλά μιλάμε για ένα δήμο Βόλου που σήμερα αριθμεί τουλάχιστον πάνω από 800 άτομα εργαζόμενους. Και τότε άρχισε να αξιάνει το προσωπικό του. Μιλάμε για ένα ΟΤΑ, καταλαβαίνετε με τεράστιες δυνατότητες και οικονομικές, αλλά και προσωπικού.

Μετά από λίγα χρόνια, άρχισαν να φαίνονται στο προσκήνιο τα Ευρωπαϊκά προγράμματα, διαφορετικές εξελίξεις, νοσοτροπίες, αντιλήψεις που έπρεπε να επικρατήσουν, και η δυνατότητα τότε των δήμων που υπήρχε ώστε να μπορέσουν να παίζουν σ' αυτό το περιβάλλον, έφρασε σήμερα τους ΟΤΑ τους μεγάλους δηλαδή δήμους που ξεκίνησαν από τότε να παίζουν ένα καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της πόλης και της περιφέρειας. Η 10ετία του '90 θέλει έτοιμες προϋποθέσεις και προτάσεις. Δεν είναι 10ετία ανέγνυσης, δεν είναι 10ετία που μας δίνει τη δυνατότητα να ζητάμε ανεξέλεγκτα. Γνωρίζουμε ποιες είναι σήμερα οι δυνατότητες και της Ελληνικής κυβέρνησης αλλά και των εξελίξεων που διανοίγονται λόγω της συμμετοχής στα Ευρωπαϊκά προγράμματα σ' επίπεδο Ευρώπης γενικότερα. Άρα λοιπόν πρέπει να συντομεύσουμε τους ρυθμούς, να είμαστε σ' επείγουσα και να διαμορφώσουμε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα για τους νέους δήμους και τις νέες κοινότητες τέτοιες προοπτικές και τέτοιες προϋποθέσεις ώστε να μπούμε απευθείας στο παιχνίδι.

Επειδή συμμετέχω και ως Αντιπρόεδρος - και δε θέλω ν' απασχολήσω πάρα πολύ γιατί μιλάμε και λίγοι - στο Δ.Σ. της ΑΝΕΜ, Νομαρχιακός Σύμβουλος σήμερα, 12 χρόνια στο δήμο του Βόλου και

ως Διευθύνων Σύμβουλος, μας απασχόλησε πάρα πολύ αυτό το θέμα. Γιατί πάρα πολλοί Δήμαρχοι και στελέχη της Γ.Α. είτε τον ΟΤΑ είτε των κοινοτήτων είτε των δήμων, έρχονταν και ζητούσαν τη βοήθειά μας. Πιστεύω ότι θα πρέπει όλοι μας - ο καθένας απ' τον τομέα του και με μία κοινή συνεργασία, θα πρέπει να διαμορφώσουμε αυτές τις προϋποθέσεις. Η ΤΥΔΚ με τον καθοριστικό ρόλο που παίζει... Κι' εδώ έρχομαι να συμφωνήσω με το συνάδελφο Ευμορφόπουλο, όσον αφορά την κοινωνικοποίηση.

Θα προσπαθήσουμε και ήδη πιστεύω στο επόμενο Ν.Σ. να έλθει το θέμα της ANEM γι' αύξηση του μεσοχρυσού κεφαλαίου. Μ' ένα άνοιγμα προς την κοινωνία, προς τις κοινότητες, τους δήμους μικρούς και μεγάλους. Αλλά και ΤΕΙ, ιδιώτες, Τράπεζες. Η αύξηση αυτή και η συμμετοχή των φορέων είναι αναγκαία προϋπόθεση για να μπορέσουμε να πιάσουμε και τις εξελίξεις σ' Ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και τα μικρά προβλήματα αυτά τα οποία ακούστηκαν σήμερα εδώ και απ' τους Κοινοάρχες αλλά και απ' τους Δημάρχους. Και για τα προγράμματα ΕΠΤΑ και για μια σειρά άλλα προβλήματα τα οποία σήμερα είναι πολύ δύσκολο να μπορέσει ο καθένας ξεχωριστά να τα επιλύσει να μην πω αδύνατον. Πολλοί μπορούν να κάνουν βήματα, αλλά άλλοι ίσως να μη μπορούν και να μείνουν πίσω. Άρα λοιπόν εμείς θα προσπαθήσουμε και με την απόφαση του Ν.Σ. που ακολουθεί, θα προσπαθήσουμε να διευρύνουμε αυτό τον κύκλο ώστε η συμμετοχή όλων να είναι... Και μάλιστα να σας πω και κάτι άλλο εν συντομία. Ότι τα άτομα τα οποία υπάρχουν αυτή τη στιγμή στους Καπεδιστριακούς Δήμους, προσλήφθηκαν και πολλά απ' αυτά δεν έχουν τι να κάνουν. Ή δεν ξέρουν ή δε μπορούν να εργαστούν στο αντικείμενό τους.

Αυτά τα άτομα μπορούμε, γι' αυτό είπα ένα άνοιγμα, μπορούμε να τα πάρουμε και να τους δώσουμε μία κατεύθυνση και μία γνώση ώστε σιγά - σιγά να γίνουν οι σύμβουλοι των δήμων και των κοινοτήτων για να μπορέσει ο κάθε δήμος να έχει άμεση γνώση στη συνέχεια το τι ακριβώς εξελίσσεται και σε τοπικό, εθνικό, αλλά και πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Κάτοικος ομιλήτης προηγουμένου είτε το εξής. Ότι αναγκάστηκε η Αναπτυξιακή Εταιρεία του δήμου Βόλου με της Ν. Ιωνίας να συνεργαστούν κοινοπρακτικά για ένα έργο, το URBAN το λεγόμενο. Τι σημαίνει αυτό; Γιατί σήμερα εμείς κινούμαστε στα εξής επίπεδα για να μπορέσουμε σαν Αναπτυξιακή εταιρεία του Νομού να είμαστε μέσα στις εξελίξεις να μπορέσουμε να προσεγγίσουμε όλα αυτά τα κονδύλια τα οποία σ' επίπεδο Ευρωπαϊκό ή κι' εθνικό έχουμε μπροστά μας. Ήδη συζητάμε σ' επίπεδο τοπικό αυτό το άνοιγμα που σας είπα, και μάλιστα και με τους μεγάλους δήμους όχι μόνο με τους μικρούς. Άρα σε Νομαρχιακό επίπεδο να έχουμε μία ενιαία άποψη, αντίληψη και δράση. Χωρίς αυτό, μη διανοηθεί κανείς ότι αυτό είναι κάποιο κατέλωμα, με την απουσία και τον επιμερισμό του κάθε έργου στην αντίστοιχη περιοχή και με τον έλεγχο της τοπικής κοινωνίας και του δήμου.

Σ' επίπεδο Περιφέρειας ήδη συζητάμε με όλες τις Αναπτυξιακές εταιρείες των άλλων Νομών για να μπορέσουμε να συντονίσουμε για Διαπεριφερειακά προγράμματα. Σ' επίπεδο χωρίς συμμετέχουμε σ' ένα κοινό όργανο ΕΛΛΑΔΑ το λεγόμενο, όπου εκεί όλες οι Αναπτυξιακές της χώρας συμμετέχουν σ' αυτό το κυρίαρχο όργανο για να μπορέσουμε και αυτόνομα ως Αναπτυξιακές εταιρείες να διαπραγματευθούμε και με την Ελληνική κυβέρνηση αλλά και με την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα τα οποία φέρουν την ισόρροπη ανάπτυξη του Νομού μας.

Άρα λοιπόν ξεκινώντας απ' το κοινωνικό μας καθήκον ως ένας δημόσιος οργανισμός που έχουμε και είμαστε σε θέση και μπορούμε να το αναλάβουμε, προχωράμε και για τα κοινωνικά θέματα και για τα μικρά και μεγάλα προβλήματα για να μπορέσουμε κι' εμείς απ' την πλευρά μας να συμμετέχουμε όσο είναι αυτό δυνατό σε μία ισόρροπη ανάπτυξη του Νομού μας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Ευχαριστούμε τον κ. Κρομούδα. Παρακαλούμε τον κ. Μεργιαλή, ο οποίος

φαντάζομαστε θα είναι πιο σύντομος.

ΜΕΡΓΙΑΛΗΣ : Δύο λόγια, γιατί μπήκε το θέμα του δημοκρατικού προγραμματισμού. Τέ βάλει και ο Πρόεδρος της ΤΕΔΚ και βλέπω ότι παρόλο που έχουν περάσει πολλά χρόνια και υποτίθεται ότι όσοι ασχολούνται και με τ' αυτοδιοικητικά έχουν ξεκαθαρίσει πολλά πράγματα μέσα τους, βλέπω ότι ακόμη υπάρχουν έννοιες οι οποίες εξακολουθούν να μας περαδεύουν.

Όταν μιλά κανείς για το ότι το Ν.Σ. σ' επίπεδο Νομού θα πρέπει να είναι το ανώτερο όργανο στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού, δε λέει ότι θάσθει στη θέση του κάθε δήμου και θα πει εκείνο το έργο κάντο, το άλλο έργο μη το κάνεις ή φτιάξε την ύδρευση, άσε αυτό το δρόμο ή στιδήποτε άλλο μπορεί να φαντάζεται κανένας. Έτσι; Αναγκάζομαι να γίνω πάρα πολύ απλός, για να μπορέσουμε να συνεννοηθούμε. Το Ν.Σ. είχε, έχει και θα έχει σαν κύριο καθήκον να χαράσσει τις κατευθυντήριες γραμμές που αφορούν την ανάπτυξη. Μέσα από ένα Συνέδριο Αναπτυξιακό στο οποίο οφείλουν και πρέπει και έτσι κι έγινε, να συμβάλλουν όλοι οι τοπικοί, παραγωγικοί και κοινωνικοί φορείς. Όλες εκείνες οι δυνάμεις που με τον α' ή β' τρόπο εμπλέκονται στη μεγάλη υπόθεση που λέμε «ανάπτυξη του Νομού». Και να γίνω πιο αναλυτικός.

Έχουμε πει ότι πρέπει ο Νομός ν' αναπτυχθεί εκμεταλλευόμενος τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα. Που ένα απ' αυτά είναι και το θαυμάσιο φυσικό του περιβάλλον. Άρα η πρώτη κατεύθυνση που βγαίνει μέσα απ' αυτό το συγκριτικό πλεονέκτημα είναι ότι πρέπει να το προστατέψουμε. Που σημαίνει πολύ απλά ότι ένα απ' τα έργα τα οποία θα πρέπει να δούμε, είναι οι οργανωμένοι χώροι υγιεινής ταφής απορριμμάτων. Ένα δεύτερο, οι βιολογικοί καθαρισμοί.

Ένα τρίτο, οι τρόποι εξοικονόμησης νερού, έτσι ώστε, να μπορέσουμε πραγματικά να το εκμεταλλευτούμε. Και να προσελκύσουμε τον κόσμο που πρέπει να προσελκύσουμε ν' αυξηθεί το ακαθάριστο τοπικό προϊόν και απ' αυτή την κατεύθυνση. Ένα ανέφερα. Για να καταλάβουμε πως πραγματικά θα πρέπει να λειτουργούμε κάποτε σ' αυτό τον τόπο. Δεν έχουμε να μεράσουμε τίποτα; Ούτε μπαίνουν ανταγωνιστικά η Νομαρχία, οι Δήμοι, η Περιφέρεια ή στιδήποτε άλλο. Απένε οι μικροεξουσίες κι' αυτές οι προσπάθειες γίνονται και πιστεύω ότι εδώ δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα, αλλά πολλές φορές είναι κάποια πράγματα που τα προσεγγίζουμε με διαφορετικούς τρόπους. Πιστεύω ότι θα πρέπει να ξεπεραστούν. Είναι δύσκολες οι εξουσίες να ξεπεραστούν, και αφορούν περισσότερο μια κεντρική γραφειοκρατία, κι όχι τόσο την πολιτική ηγεσία. Θάθελα πιστεύω κι' αυτό βλέπω κι' απ' την εμπειρία μου, να ξεπεραστούν όμως απ' την πράξη. Είναι αναγκαίοτητα.

Το άλλο αφορά τις συνενώσεις. Γιατί γίνανε οι συνενώσεις; Γιατί δημιουργήθηκαν αυτά τα μεγέθη; Που μπορούμε εδώ να δούμε αν είναι τα μεγέθη που έπρεπε να δημιουργηθούν ή όχι. Εγώ θα συμφωνούσα. Δεν είναι εκείνα τα μεγέθη τα οποία θα έπρεπε να δημιουργηθούν. Γιατί γίναν; Και γιατί μιλάμε για μεγέθη; Ακριβώς γι' αυτό που είπαν οι περισσότεροι ομιλητές, οι περισσότεροι εισηγητές. Και ο τελευταίος ο κ. Κρομούδας στην τοποθέτησή του. Γιατί είναι αναγκαίοτητα για να μπορέσουμε να εκμεταλλευτούμε τη σημερινή συγκυρία και τα σημερινά χρηματοδοτικά προγράμματα. Πάει η εποχή που ο καθένας απ' τους εκπροσώπους των τοπικών κοινωνιών συνωστίζονταν σε κάποια γραφεία ή κάποιους προθαλάμους για να μπορέσει να πάρει ένα κομμάτι από την πίτα την τοπική ή την περιφερειακή ή την εθνική. Δεν υπάρχει αυτό.

Κατ' αρχήν η πίτα αυτή, το εθνικό χρηματοδοτικό μέρος στην όλη υπόθεση, πηγαίνει για να συμπληρώσει το 30% που χρειάζεται και απαιτείται από τις Ευρωπαϊκές μας υποχρεώσεις. Ξαχάστε τα αυτά. Θα πρέπει να μπούμε και να παλέψουμε μέσα στη σημερινή συγκυρία. Και αυτό προϋποθέτει μεγάλα μεγέθη. Προϋποθέτει αλλαγή τρόπου λειτουργίας. Προϋποθέτει αλλαγή τρόπου σκέψης. Προϋποθέτει ανασκούμπωμα. Και βέβαιο συνδέεται άμεσα - το είτε και ο Πρόεδρος του τοπικού παραρτήματος του ΤΕΕ - συνδέεται άμεσα με τον τρόπο που μπορούμε να παράγουμε τα έργα. Να τα μελετήσουμε, να τα σχεδιάσουμε, να τα ιεραρχήσουμε.

Για το σχεδιασμό είπα δύο λόγια στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού. Για το θέμα μελέτης - κατασκευής, επιτόθιαν αρκετά. Και βεβαίως δε μπορούμε να στηριχθούμε στις υπάρχουσες υπηρεσίες. Βεβαίως πρέπει να βρούμε κάποιους τρόπους πέρα κι' έξω, ότι πρέπει να χρησιμοποιήσουμε και τους ιδιώτες μελετητές για έργα τα οποία ξεφεύγουν λόγω το μέγεθός τους, από τις δυνατότητες των υπάρχουσών υπηρεσιών ή αυτών των προσπαθειών που κάνουμε, που για μένα δεν είναι άλλο, το είπα και ο κ. Μούχος πολύ εύστοχα, οι Διαδημοτικές επιχειρήσεις. Διαδημοτική επιχείρηση ύδρευσης. Διαδημοτική επιχείρηση αποχέτευσης. Ή σκουπιδιών, που μπορεί ν' αντιμετωπίσουν πολλά απ' αυτά που είπα πιο πριν και στη μελέτη, και στο σχεδιασμό και στην οργάνωση. Και οι Αναπτυξιακές εταιρείες. Αυτά είναι βοηθητικά. Δε μπορεί να καταργηθεί καμμία υπηρεσία από μόνη της. Αλλά παράλληλα δε μπορεί να ισχύει μια νοοτροπία αστυνομική, η οποία πολλές φορές παρουσιάζεται και δεν ξέρω κατά πόσο μας χαρακτηρίζει και σαν Έλληνες, όταν πιάνουμε μια θέση εξουσίας. Δε μπορεί να ισχύει αυτή η νοοτροπία μεταξύ των δημοσίων υπηρεσιών και των εκπροσώπων του λαού; Ούτε όταν πας να θεωρήσει μια μελέτη σε μια Τεχνική Υπηρεσία, ούτε οτιδήποτε άλλο. Θεωρώ δεδομένο ότι δεν υπάρχει. Απλώς λέω ότι δε θα πρέπει να περνά ούτε καν απ' το νου.

Υπάρχει μια δυσκολία μόνο και γι' αυτό χρειάζεται να υπάρχουν και τεχνικοί επιστήμονες στους δήμους. Είναι το έργο πάρα πολύ μεγάλο. Το απλό, τα μικροέργα ή καλά έργα να τα παρακολουθήσουν. Ποιος θα το δει; Μόνο ο υπάλληλος της ΤΥΔΚ; Ο οποίος δεν έχει και καμμία ιεραρχική εξάρτηση και δεν μπορεί και να το τιμωρήσει άμα δεν κάνει καλά τη δουλειά του που δεν αφήνει σ' εμένα σαν δήμος; Πρέπει.

Αυτά λοιπόν και κλείνω κι' αφορά το Προεδρείο, οι Ημερίδες με τον τρόπο οργάνωσής τους και με τον τρόπο που εξάγονται τα συμπεράσματα στις Ημερίδες, γι' αυτό γίνονται οι εισηγήσεις και μιλούν πολλοί και απευθύνονται σ' ένα κοινό όχι μόνο αυτό που βρίσκεται μέσα στην αίθουσα αλλά κι' έξω και κάποιους φορείς. Έτσι ώστε αυτός που θα διαβάξει τις διαφορετικές εισηγήσεις, το διαφορετικό τρόπο προσέγγισης των πραγμάτων, να βγάλει και τα δικά του συμπεράσματα και να κρατήσει αυτά τα οποία αυτός πιστεύει ότι είναι σωστά και να πετάει τ' άλλα τα οποία δεν είναι σωστά. Δεν γίνονται σούμα, ούτε και βγαίνουν κοινά συμπεράσματα γιατί δεν υπάρχουν διαφορετικές απόψεις. Τα κοινά συμπεράσματα που μπορούν να βγουν, μπορούν να είναι μ' ένα τρόπο διευρυμένο Πρόεδρέ μου, το λέω σ' εμένα για τη διαδικασία που χρησιμοποίησες πιο πριν, και γιατί θα υπάρχουν κι' άλλες Ημερίδες. Εγώ διαφωνώ μ' αυτή τη διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Ναι, δηλαδή δεν κατάλαβα, μήπως αυτά τα σημεία τα οποία επισήμανα, δεν πιστεύω ότι είναι και τα συνολικά συμπεράσματα. Αυτά είναι προσωπική εκτίμηση, θα τα επεξεργαστεί επιτροπή και θα καταλήξει. Άλλωστε, αυτούσιες θα είναι οι εισηγήσεις, και οι τοποθετήσεις μέσα στα πρακτικά. Ευχαριστώ, παρακαλώ τον κ. Μαρκάκη. Ο κ. Μαρκάκης είναι στέλεχος της ΤΥΔΚ, είναι Δημοτικός Σύμβουλος, πρώην ΔΕΜΕΚΑΒ, είναι συνδικαλιστής και Πρόεδρος της αντιπροσωπίας του Τεχνικού Επιμελητηρίου.

ΜΑΡΚΑΚΗΣ : Αγαπητοί συνάδελφοι, κατ' αρχάς ήθελα να ευχαριστήσω κι' απ' τη μεριά μου το Τεχνικό Επιμελητήριο και να το συγχαρώ, διότι κάθε φορά κατορθώνει με τις Ημερίδες και τις τοποθετήσεις που κάνει και βάζει τον προβληματισμό στη στιγμή που χρειάζεται. Και πράγματι αυτή την εποχή αν δε λυθεί το θέμα των Τ.Υ. των νέων δήμων και κοινοτήτων που απέμειναν, θ' αντιμετωπίσουμε πολλά προβλήματα στην υλοποίηση και του ΕΠΤΑ, αλλά και των χρηματοδοτικών προγραμμάτων που έρχονται απ' την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εγώ δε θα χρησιμοποιήσω - και είχα την ευκαιρία και την τύχη θα έλεγα - να βρεθώ και στο χώρο του συνδικαλισμού των μηχανικών προασπιζόμενος τα συμφέροντά τους. Είχα την τύχη και υπηρετώ

επί 20 χρόνια και παραπάνω στην ΤΥΔΚ και βρέθηκα και μέσα στους δήμους. Και στο δήμο Βόλου κι' από την πλευρά της αντιπολίτευσης και απ' την πλευρά της πλειοψηφίας. Η υπάρχουσα όμως σημερινή κατάσταση στο χώρο των Τ.Υ. και με τις μορφές και τις δομές που έχουν δημιουργηθεί τόσο στην περιφέρεια όσο και στους δήμους, με κάνουν ν' ανησυχώ. Ανησυχώ σοβαρά αν με τις σημερινές δομές μπορούμε να υλοποιήσουμε το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Και είναι γνωστό ότι και το Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και το Β', τόχουν ομολογήσει οι πάντες, δεν προχώρησε και δεν το εκμεταλλεύτηκε η χώρας μας όσο θα έπρεπε.

Και οι προϋποθέσεις για την υλοποίηση του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, θα είναι πολύ πιο αυστηρές απ' ότι ήταν οι προϋποθέσεις για τα προηγούμενα πλαίσια. Και βλέπουμε, και πολύ καλά κάνει, την Περιφέρεια να γιγαντώνεται, να παίρνει στελέχη, να τ' αμείβει σημαντικά να έχει δημιουργηθεί ένα Υπερπαιδείο. Θάχετε πάει όλοι σας εκεί κι' έχετε δει τί διαδικασίες χρειάζονται για να εντάξετε, για να πάρετε μία άδεια δημοπρατήσης για ένα έργο. Αν δεν συμπληρώσετε δύο σελίδες προϋποθέσεων, δε μπορείτε να δημοπρατήσετε κανένα έργο.

Κι ερχόμαστε στη βάση. Στους δήμους και τις κοινότητες. Είναι δυνατόν με τη μηδενική υποδομή που έχουν σήμερα να μπορούν να πραγματοποιήσουν και να δημοπρατήσουν ένα έργο με τις προϋποθέσεις που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση; Δεν είναι δυνατόν. Εδώ δε μπορεί να το πραγματοποιήσει ούτε η Τ.Υ. του δήμου Βόλου. Που εννοείται ότι είναι η πολυπληθέστερη Τ.Υ., η πιο παλιά και η πιο καλά στελεχωμένη. Τι απαιτήσεις έχουμε από μια Τ.Υ. του δήμου ενδεχομένως Ιωλκού, Πορταριάς, κ.λπ.; Κι όταν λέμε Τ.Υ. πρέπει να οριοθετήσουμε την έννοια της Τ.Υ. Εννοείται ότι είναι Τ.Υ. δύο τεχνικοί; Για να το καταλάβουμε. Τ.Υ. είναι μια συγκαταστήμενη, διαρθρωμένη Τ.Υ. με Δ/ντή, προϊστάμενο, ιεραρχία, γνώση, να μπορεί να φτιάξει κάτι. Δεν λέω και ούτε ήταν απαγορευτικό μέχρι σήμερα για τους δήμους και παλιότερα για τις κοινότητες να φτιάξουν δικές τους Τ.Υ. Και σήμερα μπορούσαν να τις φτιάξουν και παλιότερα μπορούσαν να τις φτιάξουν. Κι' αν είναι αναγκαίο κι' έχουν τους οικονομικούς πόρους, μπορούν να πάρουν κάποιους μηχανικούς να τους βοηθήσουν. Αυτό όμως δεν είναι Τ.Υ. Κι' εν πάση περιπτώσει δεν είναι Τ.Υ. έτσι ώστε να εξυπηρετήσει τις προϋποθέσεις που βάζει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Κι' εδώ οι δήμοι και οι κοινότητες προκειμένου να δημιουργήσουν το ιδανικό, χάσανε κι αυτά που είχαν. Χάσανε την υπάρχουσα υποδομή της ΤΥΔΚ. Διότι ο πιο νέος μηχανικός στη ΤΥΔΚ έχει συμπληρώσει ήδη 18 χρόνια υπηρεσίας. Δηλαδή επί 18 χρόνια αυτή η υπηρεσία έχει κρεθεί. Δεν ανανεώνεται. Οι μισοί έχουν φύγει, κι' οι άλλοι μισοί βαρέθηκαν. Θα ήθελα λοιπόν να πω ότι είναι ευθύνη και υποχρέωση της Τ.Α. να οργανωθεί. Και της δόθηκε η ευκαιρία, και της δίνεται καθημερινά με πολύ απλή λύση ν' αντιμετωπίσει το πρόβλημα που έχει.

Ήδη δημιουργεί 11 στελέχη στο Νομό Μαγνησίας τουλάχιστον ή 20 - δεν ξέρω πόσα είναι. Τα οποία επιμορφώνονται. Με τα άλλα 20 στελέχη που έχει ήδη η ΤΥΔΚ, θα μπορούσε να δημιουργήσει μια υποδομή. Αν βάλουμε κι αυτά που είναι σκόρπια στους δήμους και μπορούν να βοηθήσουν αν θέλουν, να δημιουργήσουν μια οργανωμένη Τ.Υ. να μπορεί στοιχειωδώς ν' ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις που βάζει η Περιφέρεια. Κι' όχι η Περιφέρεια από μόνη της, τις βάζει η Ευρωπαϊκή Ένωση για να δώσει τα λεφτά.

Νομίζω ότι αυτή η πρόκληση και οι προϋποθέσεις δεν πρέπει να χαθούν. Και αν χαθούν, και η πολιτεία θα φταίει, αλλά και οι δήμαρχοι και οι κοινοτάχτες θα χάσουν χρήματα και δε θα μπορέσουν ν' αναπτύξουν τους δήμους τους. Είναι απλό. Δηλαδή και αν διαλυθεί η ΤΥΔΚ τι θα πάθουν οι υπάλληλοί της; Δε θα πάθουν τίποτα; Η χώρα, οι δήμοι, η περιφέρειά μας, η Νομαρχία μας, δε θα μπορέσει ν' αξιοποιήσει τα χρηματοδοτικά προγράμματα. Κι' επειδή είπαμε και για τις μελέτες, και γίνεται πολύς λόγος, σας λέω χαρακτηριστικά. Οι δήμοι και οι κοινότητες δίνουν λεφτά για μελέτες. Πληρώνουν. Αλλά και να σας πω κι' ένα μέγεθος. Δίνουν για μια μελέτη λοιπόν μια αμοιβή 6-7 εκατομμυρίων. Μα 6-7 εκατομμύρια τα παίρνει ένας μηχανικός της ΤΥΔΚ το χρόνο.

Δώσαμε μετά σ’ ένα μηχανικό της ΤΥΔΚ μία μελέτη ν’ ασχοληθεί ένα χρόνο; Όχι βέβαια. Γιατί το χρόνο ένας μηχανικός της ΤΥΔΚ κάνει 40 μελέτες. Να μην πω καλύτερες, να πω εφάμιλλες μ’ αυτές τις οποίες δίνετε έξω και με άλλες διαδικασίες. Αλλά κι αν δώσουμε τις μελέτες όπως λέτε ή μέσω της ΤΕΔΚ που λέει ο φίλος μου ο Πρόεδρος, θα γίνει με το Ν. 716. Και η μελέτη θέλει επίβλεψη πάλι. Δε σημαίνει ότι τη δώσαμε τη μελέτη και ο μελετητής μας φέρνει ότι του κατεβάσει το κεφάλι του; Θέλει επίβλεψη για να δοθούν οι κατευθύνσεις. Αυτό που θέλει ο δήμος, το Δ.Σ. και εν πάση περιπτώσει του λένε οι προδιαγραφές μιας ολοκληρωμένης μελέτης, για να μπορεί να υλοποιηθεί. Διότι αν παροίμε τη μελέτη και πούμε να τη φτιάξουμε και το έργο στοιχίσει, δε μπορεί να πραγματοποιηθεί επειδή η μελέτη δεν ήταν σωστή, καλύτερα να μη τη φτιάχναμε καθόλου.

Τελειώνοντας λοιπόν θέλω να πω ότι είναι ευθύνη της πολιτείας αλλά πολύ περισσότερο των δήμων που τους κάει περισσότερο το πρόβλημα, να ενεργοποιηθούν ώστε να φτιάξουν τέτοιες οργανωμένες Τ.Υ. που μπορούν ν’ ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διότι όχι το Γ’ Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης δε θα μπορέσουμε να υλοποιήσουμε, αλλά ούτε το 33ο δε θα μπορέσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Ευχαριστώ τον κ. Μαρκάκη. Παρακαλώ την κα Σταυροπούλου.

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ : Δε θα έπαιρνα το λόγο, αλλά τον ζητώ πράγματι επί προσωπικού. Επί προσωπικού Πρόεδρε, και αύριο κόψε το νερό. Δεν ξέρω τη θέση του κ. Κοντορίζου να λέει ότι ήμασταν εκτός θέματος, αλλά εγώ κλήθηκα από τον Πρόεδρο του ΤΕΕ με θέμα «Δήμος προερχόμενος από εκούσια συνένωση - προβλήματα». Και θεωρώ ότι δεν ήμουν εκτός θέματος. Σε ότι αφορά την παρατήρησή σας Πρόεδρε και συνάδελφε, Πρόεδρε της ΤΕΔΚ, ότι θα μπορούσα αυτά να τα πω σ’ ένα άλλο Συνέδριο, έχω να σας πω τούτο. Εγώ έχω μια πρόσκληση, που εισηγητές σήμερα είναι ο Υφυπουργός Εσωτερικών, και ο Δ/ντής Υπουργείου Εσωτερικών. Άρα και εδώ δεν είμαι εκτός θέματος.

Θέλω να κάνω μια παρατήρηση κι’ εγώ σ’ ότι αφορά τις Τ.Υ. των δήμων. Βέβαια εμείς σαν δήμος σε καμιά περίπτωση δε μπορούμε να λειτουργήσουμε μία Τ.Υ. Θα έλεγα όμως η πολιτεία σ’ αυτή τη φάση τουλάχιστον που βρισκόμαστε, που οι Καποδιστριακοί δήμοι και οι εθελοντικοί είναι ένα καζάνι που βράζει. Ας ενοσκήφουν με πολύ προσοχή σ’ αυτό το πρόβλημα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ : Ευχαριστώ την κα Δήμαρχο η οποία ήταν και σύντομη. Και παρακαλώ τον κ. Ευρακιά.

ΕΥΡΑΚΙΑΣ : Ζητώ συγγνώμη για το θράσος να πάρω το λόγο αυτή την ώρα που είναι ήδη αργά και είστε όλοι κουρασμένοι απ’ την ολόημερη συνεδρίαση. Αισθάνομαι την ανάγκη όμως να πω 2 - 3 πράγματα. Άκουσα με προσοχή τις απόψεις που εξέφρασε ο αγαπητός Πρόεδρος στον εισηγητικό του λόγο αλλά και τις τοποθετήσεις των συνεργατών μας εδώ (γιατί είστε όλοι συνεργάτες μας), και από τη Νομαρχιακή και Τοπική Αυτ/ση. Θέλω να ξεκαθαρίσω ότι δεν είναι απόψεις του ΤΕΕ αυτές. Ότι πρέπει να ενισχυθεί η ΤΥΔΚ. Βεβαίως στο κλείσιμο που προσπάθησε να κάνει ο συνάδελφος Πρόεδρος, είστε ότι πρέπει να υπάρξει ένα μικτό σύστημα όχι μόνο ενίσχυση της ΤΥΔΚ, αλλά και προσπάθειες διαδημοτικών συνεργασιών ή και προγραμματικών συμφωνιών προκειμένου ν’ αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα που αναφέρθηκε σήμερα κατά κόρον, οι Τ.Υ. και πως αντιμετωπίζουν τα προβλήματα οι νέοι ΟΤΑ.

Η ΤΥΔΚ κατά τη γνώμη μου και εδώ θέλω να εκφράσω τις προσωπικές μου απόψεις, έκλεισε το ρόλο της μαζί με την εμφάνιση του Καποδιστρια. Και είναι γνωστό ότι η ΤΥΔΚ έχει παράγει ένα

σημαντικό έργο στην Ελληνική ύπαιθρο. Αλλά είναι γνωστό επίσης ότι μέσω των διορισμένων Νομαρχών ασκούσε ένα ρόλο χειραγώγησης των μικρών ΟΤΑ. Άρα μια χειραγώγηση και κριτικός στην Αυτοδιοίκηση. Είναι γνωστό το πως μίλησαν όλοι εδώ για τους θαλάμους, για τους διαδρόμους που έτρεχαν οι Πρόεδροι και οι μικροί Δήμαρχοι να εξασφαλίσουν μέσω των βουλευτών κλπ. μια μελετουίλα προκειμένου να προωθήσουν και να υλοποιήσουν ένα έργο. Τέλειωσε αυτός ο ρόλος. Και ακριβώς ο Καποδίστριας είχε αυτό το στόχο. Όλοι οι Δήμαρχοι και όλοι οι ΟΤΑ να είναι καίριοι.

Οι μεγάλοι δήμοι έχουν τις Τεχνικές τους Υπηρεσίες με τα προβλήματα που έχει οπωσδήποτε η δημόσια διοίκηση που είναι ο μεγάλος ασθενής. Δε μπορεί οι νέοι δήμοι που πράγματι είναι μικρές μονάδες ν' αντιμετωπίζονται με άλλο τρόπο. Δηλαδή με την κρατική παρέμβαση μέσω της ΤΥΔΚ.

Οι ΤΥΔΚ έχουν κλείσει ως υπηρεσία κατά τη γνώμη μου και θα πρέπει να ενσωματωθούν είτε στις περιφερειακές υπηρεσίες της ή να ενσωματωθούν στη Νομαρχιακή Αυτίση όπως το έκαναν ήδη και οι υπάλληλοι των Υπουργείων που σήμερα είναι στη Ν.Α. Και οι νέοι ΟΤΑ ν' αντιμετωπίζουν τα προβλήματά τους με συνεργασίες, με προγραμματικές συμφωνίες, Αναπτυξιακές εταιρίες, κλπ., κλπ. Μέσω μιας εποπτείας βεβαίως και μέσα σ' ένα γενικότερο σχεδιασμό και προγραμματισμό που θα υπάρχει για όλο το Νομό και για την Περιφέρεια. Δε μπορεί ο καθένας να κάνει όποι θέλει οτιδήποτε. Θα πρέπει να γίνεται σ' ένα ενιαίο προγραμματισμό.

Επίσης διαφωνώ με την αντίληψη που εξέφρασε ο συνάδελφος ο Νάκος. Ο οποίος βεβαίως διαφώνησε κι' αυτός με τη λογική αυτή της ανάπτυξης της ΤΥΔΚ, της ενίσχυσης της ΤΥΔΚ. Αλλά είπε κάτι άλλο παρεμφερές. Ότι ίσως η ΤΕΔΚ θα μπορούσε να ήταν ένας ενδιάμεσος φορέας. Αυτό επίσης είναι απίθανο κατά τη γνώμη μου. Και δε συμφωνώ καθόλου. Δεν έχει κανένα ρόλο η ΤΕΔΚ να παίζει σ' αυτό το επίπεδο. Και ήδη έχει γίνει ένα λάθος με το ν' ανατεθεί στην ΤΕΔΚ η κατανομή κάποιων κονδυλίων. Ήδη από το νόμο περί Καποδίστρια αυτό ήταν λάθος. Δεν πρέπει να συνεχιστεί αυτό το λανθασμένο σχήμα. Είναι ένα συνδικαλιστικό όργανο της Αυτίσης, όπως είναι και η ΕΝΑΕ και δεν έχει να παίξει κανένα τέτοιο ρόλο.

Κλείνω λέγοντας ότι αυτή η Ημερίδα σήμερα ήταν πράγματι παραγωγική με τις απόψεις που ακούστηκαν. Είναι μια συνέχεια της Ημερίδας που είχαμε κάνει πριν από δύο χρόνια περίπου για το ίδιο θέμα ενόψει της σύνταξης τότε των Εσωτερικών Οργανισμών των νέων ΟΤΑ μετά την ψήφιση του νομού περί Καποδίστρια. Και τότε είχε αναπτυχθεί αυτός ο προβληματισμός και σήμερα επανερχόμαστε, και ουσιαστικά είμαστε στα ίδια. Όσον αφορά το θεσμικό πλαίσιο. Νομίζω ότι η πολιτεία πρέπει να πάρει πρωτοβουλίες, να ξεκαθαρίσει αυτά τα θέματα, τα επίπεδα προγραμματισμού, τις αρμοδιότητες. Και στο τέλος - τέλος οι ΟΤΑ πρέπει να είναι Οργανισμοί βιώσιμοι. Και για να γίνει αυτό πρέπει πράγματι να έχουν την ευελιξία ν' απασχολούν το προστιτικό που χρειάζεται, για το χρόνο που χρειάζεται. Γιατί ο δήμος δεν είναι μόνο έργα. Κατασκευή έργων.

Σήμερα μπορεί να υπάρχει βεβαίως μια μεγάλη ανάγκη για υποδομές, κι' αυτό χρειάζεται πράγματι Τ.Υ. αλλά αυτό δε μπορεί να είναι εσαεί. Άρα είναι και πολλά άλλα που πρέπει να κάνει η Αυτίση και δεν είναι μόνο Τ.Υ.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Ευχαριστώ τον Ηλία Ευρακιά. Απλώς θα ήθελα να πω δυό κουβέντες. Καλά τα πηγαίναμε μέχρι τώρα, αλλά εδώ τα μπλέξαμε. Εμείς είμαστε αντίθετοι με το Θεόδοσι το Νάκο, ο Ηλίας ο Ευρακιάς είναι αντίθετος με τον ίδιο τον Υπουργό. Δεν ξέρω αν διάβασε την εισήγηση του, και είναι απόλυτος. Τι λέει ο κ. Τζανής εδώ; Λέει καλό θα ήταν να γίνουν Τ.Υ. σε κάθε ΟΤΑ. Αλλά το ευκαίο όμως πάντα δεν είναι κι' εφικτό. Και είναι ξεκάθαρο, κλπ. Από και και τέρα τιθενται οι εξής εναλλακτικές λύσεις.

- ▶ Δημιουργία Τ.Υ. μέσα από διαδημοτική συνεργασία.
- ▶ Ενίσχυση των ΤΥΔΚ.

► Επιστός ρόλος για Τεχνικές Δ/σεις των Περιφερειών.

Δηλαδή δε μπορεί να είμαστε απόλυτοι. Και ο Ηλίας ο φίλος μου ήταν απόλυτος στις τεποθετήσεις του. Πρέπει να του πω όμως ότι τύποτε δε λέμε «τελείωσε». Κι ο Καποδίστριας δε σημαίνει ότι τελειώνουν τα πάντα αν θέλει να επιζησει. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Βγαίνει μέσα από μία ρεαλιστική τοποθέτηση ανθρώπων που έχουν δουλέψει σ' αυτό το χώρο κι ας μη θεωρηθεί εγωιστ' κέ, και βέβαια πρέπει να πω ότι προφανώς δεν είναι θέση του Τεχνικού Επιμελητηρίου, αλλά δεν αποκλείεται να είναι και θέση του Τεχνικού Επιμελητηρίου αυτά τα οποία είπα.

(Ομιλητής εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Οι απόψεις είναι σεβαστές.